

GALATYALILARA MEKTUP

İNSAN ÇABASI MI, TANRI KAYRASI MI?

SGH¹'de rastlanan bu kısa, ama özlü mektuba benzer kesinlikle, Mesih'in kilisesini ve tüm insansal sorunları etkileyen bir yazı parçası düşünülemez. Bu yazının kaleme alındığı dönemde, Mesih'in kilisesi öğreti bakımından bir yol kavşağındaydı. Gidilecek yön ne olacaktı? İşte ilk inanlıları uğraştıran sorun ve bunalım! Galatyalılara mektup yazılincaya dek, Mesih inancını Yahudiliğe bağlı bir din tarikatına dönüştürmek çabası giderek hız kazanıyordu. İnancı şeriate, biçime, harfe bağlama doğrultusundaki çaba gün günden yoğunlaşıyordu. Tanrı - insan ilişkisini özgürlük ilkesine dayandıran tanrıbilim öğretisi bu mektubun yazılıp kiliselere gönderilmesiyle gerçekleşti.

Günaha tutsak varlığın günahattan özgür edilip bireysel haklara, kişisel özgürlüğe kavuşmasını öğrenmekle ilgilenen, bu mektubun kısa sayfalarına eğilmeli. Bu yazı, kilisenin tarihine, gelişimine, evrenselliğine ışık tutan önemli bir parçadır.

İlk kilise insanlığa bir tarih belgesi bırakmakla uğraşmadı. Tersine, tarihin akımını, gelişimini etkiledi. İrmağın yatağını açtı. Bu mektup, ırmağın yatağını kuran gelişimlerden. İnsanlığın temel gereksinimi nedir? Bu nasıl karşılanabilir? Aynı öğreti öbür mektuplarda da içerilmekte, ama bu mektupta özlü ve kanıtlı açıklıkla sergilenmekte.

Mektubun kilit noktası hiç kuşkusuz 2:20'dedir:

"Mesih'le birlikte çarmıha gerildim. Artık yaşayan ben değilim, bende yaşayan Mesih'tir. 'Şimdi' bedende yaşadığım yaşamımı beni seven ve benim için canını veren Tanrı Oğlu'na imanla yaşamaktayım".

Bu anlamlı açıklamada, kitabın temel öğretisiyle, Tanrı'dan esinlenen yazarın, bu öğretiye dayanan kişisel deneyimi belirtilmekte. Tanrı'nın sağladığı kurtuluş ve özgürlük kupkuru bir varsayım saplantısı değil, doğrudan doğruya Tanrı esinlemesiyle gelen haberdur:

"Çünkü ben onu ne herhangi bir insandan aldım, ne de onu bana insan öğretti; İsa Mesih kendisi bana açıkladı" (Gal.1:12).

Tanrı'nın Verdiği Özgürlük

Mesih'ten sağlanan özgürlük tanrısal açıklamayla varlığa gelir; etkin tutumla, imanla ağırlandığında canın en köklü gereksinimini doldurur. Bu ilişkide, kişi özgürlüğünün gerçek anlamını tanır: Tanrı sunusunu olumlu biçimde değerlendirmek ya da onu teperek sonsuz çıkmazda kalmak. Burada günahın gerçeklikle kavranışı, canın kurtuluşu, yeni insanın yaratılışı, bu doğrultuda imanın değişmez önemi ve özgürlüğün gönenci bireyle ilgili bir deneyim niteliğinde görülüyor. Bu açıdan da, mektup salt bir tanrıbilim öğretisi olmayıp kişisel yaşam aşaması niteliğinde bir belge olarak belirmektedir.

Bu mektup, kutsal yaşamı bir kural niteliğinde değil, gönenc olarak kişisel varlığa mal edilen bir deneyim niteliğinde çizmektedir. Yazar kişisel adlı (zamir) sık sık kullanmak yoluyla, Tanrı'ya bağlılığın ne din, ne töre, ne biçim olduğunu, tam tersine yaşamsal bir deneyim ve gönenc oluşunu vurguluyor. Yazarın korkusu, şeriate, biçime, töreye sapananın ruhsal yaşamı köklü zarara uğrayacağı, kısırlaşacağı noktasında odaklanıyor.

Önemli gerçek, iç yaşamda ruhsal gönence gelmektir, dıştan beliren uygulamalara sarılmak değil. Gerçek verimlilik, Kutsal Ruh'un içte işlemesiyle bütünlüğe gelir. *"Bende yaşayan Mesih'tir". 'İsa'nın yaraları benim bedenime işlemiş bulunuyor'* türünden kesin vurgulamalar kurtuluşun, özgürlüğün öznel açıklanışıdır. Ruhsal yolculuk varlığa dıştan kabul ettirilen, her an kişiden şunu bunu isteyen, takdirle işleyen bir Allah'a bağımlılık olamaz. Bunun tam tersine, iç yaşamda tahtını

---

¹SGH, Sevinç Getirici Haber için bir kısaltmadır.

kuran özgür Mesih'in isteğine yaraşır biçimde, O'nun güçlendirdiği özgürlük yolunda ilerlemektir. O'nun istemi artık egemendir; günahlı varlığın çıkarıcı, yararcı kovalayışları etkisiz bırakılmıştır.

Haberci Pavlos, ruhsal yolculukta kişisel çelişkilerini, sürtüşmelerini, yenikliklerini örnek göstererek, her insanı aynı özgürlüğün gönencine çağırmaktadır. Mektup'ta vurgulanan tanrısal gerçek, dinsel uygulamalarla inleyen, ne kurtuluşunu, ne özgürlüğünü, ne de doğrulukla donatıldığını bilen canlara temel çağrıdır.

Mektup tanrısal bir öğreti ve eğitim parçası olmasının yanı sıra tanrısal çağrıdır. Tanrı özgürlüğüne kesin ve belirgin çağrı.. İsa Mesih'in duyurduğu gerçek kendisinin etle, kanla, damarla, deriyle belirmesi, kadına - erkeğe özgürlük nefesini aldırması, O'na iman edenin Tanrı'ya gerçek ilişkisinde bağlanmasıdır (bak, Yu. 8:31,32).

SGH'de buna koşut mektup, Romalılar'dır. Bu mektubun kesinlikle değil, ama gereklilikle Romalılar'dan daha sonra yazılmış olduğu kanısı vardır. Tanrı'nın kurtarış uygulayışı, Galatyalılar'da daha kısa, Romalılar'daysa daha geniş çapta anlatılıyor. Bunlar, SGH'de aynı konuya eğilen iki kardeş mektuptur: *Habakkuk 2:4*'ten, daha önce *Doğuş 15:6*'dan kaynaklanan tanrısal ilke, Y.A.'da şu yerlerde yinelenir: *Romalılar 1:17; Gal. 3:11; İbr. 10:38*. Romalılar'da vurgulama, '**doğruluk**' konusundadır, Galatyalılar'daysa '**yaşam bulmak**' konusunda. İbraniler'de '**iman etmek**'..

Bütün inançları ve onların öğretilerini araştırmaya koyulan, günahlı insanın doğruluk aramasında iki görüş bulur: Canın doğruluğa kavuşmasını doğrudan doğruya Tanrı'nın İsa Mesih aracılığıyla açıklanan armağansal kayrasında gören, buna iman edince kesin kurtuluşa kavuşan, öte yandansa doğruluğu din bağlılıklarında, töresel uygulamalarda, yasal kurallarda arayan, canın kurtuluşunu hayıra sevaba bağlayan kesim.

Y.A.'daki mektuplar arasında çok önemli yer tutan Galatyalılar ve Romalılar'ın belirgin vurgulaması, şeriat kurallarıyla, dinsel - sevapsal çabalarla günahlı ademoğlunun doğruluğa kavuşamayacağıdır (bak. *Rom.4:1-25; Gal.1-4*).

Yazarın Yaşam Deneyimi

En tutucu İbrani geleneğine bağlı olan Tarsuslu Saul (Pavlos) atalarından öğrendiği tek Tanrı bilgisine kesin bağlılıktaydı. Bu Tanrı'nın kutsal olduğunu çok iyi biliyordu. Ve Tüm E.A.'da Tanrı'nın kendi halkından kutsallık dilediğini okuyordu. Bunlara karşı onu uğraştıran temel sorun, günahlı kişinin Tanrı'ca istenen kutsallığa nasıl kavuşabileceğiydi. Onun bu arayışı şam yolunda yanıtlandı.

Dinci, töreci, şeriatçı Saul, İsa Mesih'i gerçek Tanrı inancına bir sokuntu sayıyor, 'Yo!' olarak nitelendirilen Mesih inancını ortadan kaldırmak için tüm gücüyle didiniyordu. Ama onun bu görüşü Tanrı'nın düzeni değildi. İsa Mesih inanlılarını darmadağın etmek için, yanındaki yardımcılarla Şam'a giderken gökte güneşin parlaklığından daha parlak bir ışıkla karşılaştı, bu ışığın kaynağı Mesih'i yücelerde gördü. Saul orada Mesih'e iman ederek yeniden doğdu, aradığı doğruluğa hemencecik kavuştu.

Sonradan Pavlos adını alan bu insanın temel öğretisi kendisinin yeniden doğuşuydu. H.İ.'de yazar Luka bu tanrısal olayı bütün ayrıntılarıyla üç kez anlatır (bak, *H.İ. 9,22,26* bölümler). Mesih saldırcılığından Mesih haberciliğine geçen Pavlos'un hem yaşam öyküsü, hem de tanrıbilim öğretisi ölümler arasından dirilen Rab İsa Mesih'in günahlıyı kurtarmasıdır (bak, *H.İ. 9; Rom. 1:4; Gal. 1:1-4; Fil.3:10*).

Günahtan kurtulmak için, dirilmiş olan Mesih'e iman etmek temel gereksinimdir (*Rom. 4:25; 10:9-10; H.İ. 22:11; 26:16,23; I Kor. 15*). Tanrı kayrasının tüm ayrıntılarıyla vurgulandığı her yerde, kayranın doğal sonuçları belirtilmekte: İman, doğruluk, özgürlük, yaşam yeniliği, ölümden diriliş ve sonsuz yaşam. Tümünün ana kaynağı İsa'nın haçta ölümü, sonra da dirilişidir. Galatyalılar'a mektup, bu somut öğretinin belgesidir.

GALATYALILAR KİMDİR?

Galatyalılara yazılan mektup, köklü öğretinin yanı sıra, geniş kapsamlı tarihsel bilgiyi içerir. Bu bilgi özellikle yazar Pavlos'un habercilik göreviyle, çeşitli yerlere gitmesiyle, kiliselerin başlayışına, gelişmesine katkısıyla ilgilidir. Bazı yönlerden H.İ.'nde yazar Luka'nın değinmediği olaylara az da olsa ışık sağlar. Bu nedenle Galatyalılar'daki tarihsel olaylar açıklanırken, bunları H.İ.'ndeki koşut gelişimlerle uyuma koymak, tarihsel bilgi bakımından çok önemlidir. Ama bu iş öyle kolay değildir. En keskin görüşlü, uzman tanrıbilimcileri uğraştıran, sonunda iki ayrı görüş ve yorum oluşturan uğraştır. Biz bu yazıda iki görüşe de değineceğiz, sorunun çözümüyle uğraşmayacağız.. Sorun öğreti konusu değil, coğrafya ve tarih uygulama işidir.

Her inanlının bildiği ve okuduğu bu mektup kimlere yazıldı? Hangi tarihte ve hangi bölgede yaşamakta olan inanlılara seslendi?

Galatyalılar kimdir? Bunlar İ.Ö. 278 - 277 yıllarında, bugünün Fransa'sında Galler adıyla tanına topluluktur. Kendilerine daha elverişli, verimli bir yer aramaya koyularak çok uzun bir yolculuğa kalktı. Birçok halkın ve toplumun akın ettiği küçük Asya'yı gözüne kestirdi. Avrupa'yı aşarak Anadolu'ya vardı. Küçük Asya'nın merkez bölgesindeki yüksek düzlüğü beğenerek özellikle Ankara'yı içeren kesime yerleşti, Galatya olarak bilinen bölgeyi kurdu. Kızılırmak (Halis), bu düzlüğü sulayan yararlı bir su kaynağı sayılırdı.

O dönemde buradaki bir sürü yerli halk her tür toplum kavramından yoksundu. Buraya gelen Galler Anadolu'nun başka kesimlerine de kendi adlarını verdiler: Gallipoli (Gelibolu) ve İstanbul'un çok iyi bilinen Galata'sı. Çoğunluğu oluşturmamakla birlikte bölgeye egemen oldular, yönetimlerini kurdular, etkilerini giderek genişlettiler. Dilleri Galler'in diliydi, kültürleri hatırı sayılır nitelikteydi. Kendilerine özgü dinleri vardı. Zamanın geçişiyle üç ayrı kesimi oluşturdular: **Trokmi**'ler doğu bölgesine çekildi, Pontos ile Kappadokya'ya sınır oldu. Başkentleri Tavion'du (Büyüknefesköy, Yozgat). **Tolisttobogi**'ler batıya yerleşti, Friky'a ile Bitinya'ya sınır oldu. Başkentleri Pessinos'tu (Sivrihisar'ın 15 km. güneydoğusunda). **Tektosag**'lar orta bölgeye yerleşti. Başkentleri Ankara'ydı.

İ.Ö. 64 yılında tüm bölge Roma imparatorluğuna geçti, İ.Ö. 25 yılında Galatya adını taşıyan bölge bir Roma eyaleti oldu. Ama bu eyalet önceki Galatya'dan çok geniş kapsamlıydı: Pontos'un bazı kesimlerini, Friky'a, Likaonya, Pisidya Paflagonia, İsavria bölgelerini hep içine alarak eski Galatya'nın iki üç katı oldu. Bu eyalet Haberci Pavlos'la Barnabas'ın ilk haber gezisinde SGH'i yaydıkları, kilise topluluklarının olduğu önemli kentleri içeriyor: Antakya (Pisidya), Konya, Listra, Derbe (H.İ.13,14). Bu kentlerin halkı, yerli toplumların yanı sıra Yunanlı, Romalı ve Yahudiler'di.

Haberci Pavlos'un 1:2'de sözünü ettiği Galatya'daki kilise toplulukları hangi kiliselerdir? Bu noktada da, görüş ve yorum ikiye ayrılmakta: Bazı tarihçi tanrıbilimciler, Roma imparatorluğu döneminden önceki dar kapsamlı Galatya'da odaklanarak bu kiliselerin eski Galatya'da bulunan, -- az önce değindiğimiz -- kuzey kentlerinde olduğunu savunuyordu. Ne var ki, haberci Pavlos'la iş arkadaşlarının o kentleri ziyaretinden H.İ.'nde hiç konu edilmiyor.

Öte yandan bu tarihçiler ikinci haber gezisinde sözü edilen açıklamayla (H.İ.16:6), üçüncü haber gezisindeki açıklamaya (H.İ.18:23) dikkati çekerek, habercilerin sonraki iki gezide Ankara'ya ve daha ötelere uzandığını, o yerlerde SGH'i yaydıklarını, kilise toplulukları oluşturdıklarını, onları desteklemeye gittiklerini kanıtlamaktaydı. Bu görüşü kabul etmeyen daha sonraki bir bilginler kuşağı (başta **Sir William Ramsey** olmak üzere H.İ.16:6 ile 18:23'teki Galatya adının Roma öncesi dar kapsamlı Galatya'ya değil, Romalılar'ın eyalet sınırlarını her yana genişlettikleri döneme ilişkin olduğunu vurguladı. Bu görüşe göre Galatya'dan söz edilirken, Pavlos'la Barnabas'ın ilk haber gezisinde uğradıkları kentlerden söz ediliyor. Yine buna göre '*Galatya'daki kilise toplulukları*' (1:2), Antakya, Konya, Listra topluluklarıdır. İşte iki ayrı görüş ve yorum. İkincisinin son yıllarda giderek çok ağır bastığını da vurgulamak gerekir. Bunlardan **Kuzey** ya da **Güney Galatya** kuramı olarak söz edilir.

Görüldüğü gibi, görüş ayrılığı mektubun özüyle değil, ayrıntılarıyla ilgilidir. Düşünürler bu tür çetin sorunlarla boğuşmaktan, açılarını oluşturmaktan ve yaymaktan hiç çekinmez; çünkü gerçek bu yolla billurlaştır.

Y.A.'da Galatya adına şu yerlerde rastlanır: *Gal.1:2; I Kor.16:1; I Pet.1:1; II Tim.4:10* (bazı eski metinlerde sonuncusu 'Galler' bölgesi olarak yazılıdır). Daha önce belirtilen *H.İ.16:6; 18:23*'teki anlatım bölgeyle ilgilidir ve iki ayrı yoruma yol açandır.

Güney kuramının başarılı öncüsü ve uzmanı **Sir William Ramsey**, sözü edilen dört kilise topluluğunun -- Antakya, Konya, Lистра, Derbe -- mektupta yazar Pavlos tarafından bir bütün olarak görüldüğünü, tümünün aynı dönemde Mesih bağlılığına geldiğini gösteren ayetleri kanıt olarak ele alıyor (*4:13; 1:6,8; 3:1; 4:9; 1:8; 4:14*). Bu ayetlerde dinleyiciler hep Galatya eyaletinde bulunuyor, tümü aynı haber gezisinin ürünü niteliğinde gösteriliyor, aynı bildiriye duymuşken şimdi yoldan şaşıkları anlaşıyor.

Olsa olsa bu, haberci Pavlos'un ilk müjde gezisindeki çalışmalarına değinmektedir. Buna karşı onun ziyaretinden hiç söz edilmediği yerlerde bir sıra kilise topluluğuna içli dışlı nasıl konuşabilirdi? Bu yorumdan uzman düşünür Pavlos'un Romalılar'ca çizilen güney Galatya'yı ziyaret etmiş olduğunu üsteliyor, Galatya'daki kiliseler bir bütündür diyor.

Aynı zamanda başka ilginç bir gözlemlerde bulunarak haberci Pavlos'la ilgili kiliseleri dört ayrı bölge başlığı altında görüyor: Asya, Galatya, Ahaya (güney Yunanistan) ve Makedonya. Pavlos'un her bir bölgede yoğun çalışmalarda bulunduğunu, kiliselerin kurulmasına katkıda bulunduğunu çok yakın arkadaşlıklar kurduğunu belirtiyor. Ve bu kiliselerin Yerusaleml'deki inanlılara yardımda bulunduğu dikkati çekiyor. Düşünür, bunlara benzer daha bir çok gözlemlerle, aşağı Galatya kuramını savunuyor.

MEKTUBUN YAZARI ve TARİHİ

Y.A.'yı oluşturan 27 yazı içinde, yazılış tarihinin belirgin biçimde kararlaştırılması oldukça güç mektuplardan biri önümüzdeki parçadır. Coğrafi konumu gibi, tarihsel belirlenimi de ayrımlı görüşleri üzerinde toplayagelmıştır. Bu görüşler, İ.S. 45 - 60 yılları arasında dağılmakta. Buna göre, birileri onu en önceki mektuplardan saymaktayken, başkaları daha geç tarihte yazılanlardan biri sayar.

Karşımızda uluslardan, putlara tapıcılıktan Mesih'e dönen bir kilise topluluğu var. Aralarına sokulan bazı işgüzar Yahudi şeriatçıların çabasıyla, saf kayra inancından kaymışlar, bambaşka bir inanca dalmışlar: Yahudi şeriatçılığıyla katışimli bir tür Mesih inancı.. Özellikle sünnette açıklanan şeriatçılığın töresel biçimciliği -- bir bakımdan önceki inançlarına benzer olduğundan -- onlara beğenilir gelmiş. Böyle kısa bir zamanda kayra öğretisinden bambaşka bir habere kayıvermişler (*1:6*). Puta tapıcılıktan, günahın tiksintisinden tanrısal kayrayla kurtulduklarına sevinecek ve bu gelişimle övünecek yerde, gerisin geriye ayartılmışlar. Onlara Haber'i ileten Pavlos'un derininde bu gerileme çok ağır bir yara oluşturmuş.

Durum göz önünde bulundurularak sormak gerekiyor: Pavlos mektubu ne zaman yazmış olmalı? Hiç kuşkusuz, bu kiliselerin kuruluşundan -- ilk haber gezisinden -- sonra yazıldı mektup. Mektubun yazarı haberci Pavlos olduğu ta başlangıçtan beliriyor. Mektubun daha açılışında bu yazının sürüşmeye yanıt oluşturduğu açığa çıkmakta. Pavlos hemen, Tanrı tarafından atanmış haberci olduğunu vurgulamakta (*1:1*), okuyucularının çok az bir zamanda bambaşka bir öğretiye kayıvermesine şaşığını bildirmekte (*1:6*). Mektupla ilgili sürüşme doğuran iki sorun, Pavlos'un habercilik yetkisi bulunup bulunmadığı ve uluslar arasından Mesih'e bağlanan inanlıların sünnet edilmesi gerekip gerekmediğidir.

Hemen anlaşılacağı gibi, haberci Pavlos'un derin özveriyle çalışıp çabaladığı bu topluluklara, başka öğreti taşıyan birileri sokuluvermiş (*1:7*). Bunlar değil salt haberci Pavlos'u, onun getirdiği SGH'i de karalayanlardır. Yazar Pavlos, bu sapırtıcı insanlara Tanrı lanetini çağırmakta duraksamıyor (*1:8,9*), çünkü onların oraya soktuğu öğreti biçimi, kişilerin canına lanet getirici türdendir. Lanet, '*anathema*' için bakınız *I Kor.16:21*.

Pavlos bu yalancı insanların, O hiç de bir haberci olamaz türünden kara çalmalarına karşı Tanrı'ca verilen bu yetkiyi kesinlikle savunuyor, kanıtlar sunuyor (*1:11- 2:21*), Mesih'in öğretisi ve esini olan öğretişini yeniden anımsatıyor (*3:1- 5:12*). Bunların yanı sıra, Mesih inanlılarını örnek yaşam

doğrultusunda yüreklendiriyor (5:13 - 6:10). Mektubun sonunda, bunu yazmanın gereğine yeniden değiniyor (6:11-17). Mektup baştanbaşa kişisel özgürlük ilişkisinde, ana konuda tartışmaya ve içtenlikli öğüde ayrılmakta.

Pavlos'un habercilik çağrısını ve görevini bütünlemesi Tanrı buyruğudur, her tür kişisel atılımdan, girişimden kesinlikle arıdır (1:11,12). Yazar Pavlos, okuyucuların sağduyulu anlayışına konuşuyor (1:20).

1. Pavlos Yahudiliğin doğruluğuna kesinlikle kanmış (1:13,14), ama Tanrı onun yönünü yeniden doğuşla değiştirmiş (1:15). Sadece Tanrı'dan -- insandan değil -- uluslara habercilik görevini almış (1:16,17).
2. Yeniden doğuşundan üç yıl sonra Yerusaleml'e çıkarak Petros'la tanışmış, Yakup'u görmüş; ama başka hiçbir haberciyle buluşmamış (1:8,19). Yahudiye'deki kiliselere uzun süre sadece kulaktan duyulan birisi olarak kalmış (1:21-24).
3. Aradan on dört yıl geçince Barnabas'la birlikte Yerusaleml'e gitmiş. Amaç, uluslardan gelme inanlıların özgürlüğünü görüşmek. Çünkü bazı yalancı kardeşler kendi amaçlarını sürdürmek için araya sokulmuş (2:1-5). Yerusaleml'deki haberciler Pavlos'un hizmetini ve SGH'i yaymaktaki yetkisini onaylayarak, onunla ve Barnabas'la el sıkışmışlar (2:9-10), Pavlos'un sünnet edilmeyen insanlara yaydığı haberin yeterliğini onaylamışlar. Böylece SGH'in evrensel özelliğini tanımışlar (2:6-8). Haberci Pavlos uluslar doğrultusunda boşa koşmuş biri durumuna düşmemiş (2:2).
4. Bundan sonra yeni bir bunalım gelmiş. Pavlos'un bağlı bulunduğu Antakya topluluğunu ziyarete gelen Petros, uluslardan kopup gelen ve Yahudiler'in yiyecek sıklıdüzenerini gözlemeyen inanlılarla aynı sofrada oturmuş yerken Yahudi inanlıların oraya gelişini görünce kuşkullanmış, çekinmiş ve Yahudiler'in onaylamayacağı sofradan hemen ayrılmış. Daha kötüsü, Barnabas'la Yahudilik'ten gelme başka inanlıları da beraberinde çekerek, uluslardan kopan inanlıları sofrada yapayalnız bırakmış (2:12-13).

Bu ikiyüzlü tutum Petros'un yaşamındaki çelişkiyi açığa vurmuş, SGH'in özü ve ruhuyla uyumda bulunmadığını herkese göstermiş. Pavlos gibi sıkı Yahudilik'ten gelme, ama evrensel kayranın gerçekliğine kesinlikle inanan birine bu gelişim çirkin görünmüş, Petros'un yüzüne karşı direnmekten başka çıkar yol görmemiş (2:11,14). Çünkü Petros'un bu çelişkili davranışı, ulusların Yahudi alışkanlıklarına uymasını gerektirir bir hava yaratmış (2:14). Özgür Pavlos, özgür inanlılar yetiştirme yolunda karşısına çıkan bu engeli onaylayamazdı.

Pavlos'un Petros karşısındaki doğru tutumu, mektuptaki çok önemli bir konuşmayı gerektirmiş (2:11-21). Burada Mesih'ten gelen kayrasal özgürlüğe karşı, Yahudiliğin (şariatçılığın) ne denli tehlikeli, tutsaklığa götürücü bir tutum olduğu vurgulanarak, Mesih'ten kaynaklanan özgürlüğe bağlılıkta titizlikle durulmakta (2:18,21).

Mektubun, Pavlos'un ve en önemlisi, kurtarıcı İsa Mesih'in tüm insanlığa duyurduğu temel gerçek 2:16'dadır: *"Ama kişinin ruhsal yasa da sıralanan işlerle değil, Mesih İsa'ya iman ederek doğrulukla donatıldığını bildiğimizden, biz de Mesih İsa'ya iman ettik; ruhsal yasa da sıralanan işlerle değil, Mesih'e iman ederek doğrulukla donatılalım diye. Çünkü ruhsal yasa da sıralanan işlerle hiçbir insan doğrulukla donatılmayacaktır!"*

Bu köklü tez kişisel deneyim ve tarih tarafından sergilenir (3:1- 4:7), eseme (mantık) ve sağduyuyu ışığında belirir (3:1 - 4:7; 4:8 - 5:12).

Mektubun çekirdeği, özü, ana yatağı 3:1 - 4:7'dedir. Tanrı'nın kişiyi imanla doğruluğa kavuşturması ta İbrahim'den başlar -- Musa'nın yasası verilmeden 430 yıl önce -- bir çekirdek gibi giderek gelişir, büyür, kilisenin kuruluşuna gelir, tüm insanlığı kapsayan evrensel bir sağlayış olur. Musa'nın yasası, Tanrı'nın insanlık ailesine ilişkin tasarılarının doruğu olamaz. Yasa sadece bir eğitmendir (**pedagog**) (3:24). Eğitiminin görevi bir çocuğun eğitimini sonuçlamasına dek sürer, sonra son bulur. Ruhsal yasa da, kişiyi Mesih'e ileten bir eğitimcidir. Önemliliği olan **imandır**. İsa Mesih'in kurtarma gücüne **iman**.

Yazar Pavlos hep aynı konuya dönmekte, aynı gerçeğe dikkati çekmekte:

"Ruhsal yasada buyrulan işlerle mi, yoksa işitip iman etmekle mi Ruh'u aldınız?"

Bu ilişkide şu yerlere bak: *Rom.8:1-27; II Kor.3:4-18; Ef.1:13-14*

Mektup esemeye (mantık) ve sağduyuya seslenmekle sürdürülmekte. Uluslara bağlı bu insanlar, putlara tapıcılıktayken, her çeşit yararsız nesneye bağılıydılar (4:8-9). Ve şimdi ne yapıyorlar? Önceki saplantılara benzerliği olan ilkelliğe dönüyorlar: Özel günler, aylar, mevsimler, yıllar.. Kısacası, şu günde şu, öbür günde bu yapılmalı! (4:10-11). Bu insanlar inancın başkalarca onaylanan tarafına kaçıyorlar (5:7-10,12), onların bu kaçamaklığına karşı başkaları (Pavlos benzeri inanlılar), saldırıları göğüslüyor (5:11).

Mektubun aktöresel yöntemi, Rom. 8:2'deki yüreklendirmedir: *"Çünkü Mesih İsa bağlılığında yaşam veren Ruh'un yasası beni günah ve ölüm yasasından özgür kıldı" (Rom.8:2).*

1. SEVGİ Mesih bağlısının özgürlüğünü başıbozukluktan, anarşizmden korur (5:13-15).
2. Özgürlüğün sağlayıcısı Kutsal Ruh özgür insanın yaşayışını düzene koyar, onu yönetir. Bedenle ruh arasındaki sürekli çekişmeyi ruhun yengisiyle ilerletmek için, varlıkta Ruh'un ürünü gereklidir. Ruhsal yolculukta yenginin gizi, Mesih'le birlikte çarmla gerilmektir (2:20) ve Ruh'la yöneltilmektir (5:18). İnanlı bu durumda hiçbir din, şeriat yasasına gereksinimi olmadan, Tanrı'nın yasalarını uygular (5:16-26).
3. Suç işleyen kardeşi, kız kardeşi doğruluğa yöneltmek olanağı bulur. Birbirimizin yükünü taşıyarak Mesih'in yasasını uygularız. Kişi sürekli olarak, günahla denenmek olanağını göz önünde tutar (6:1-5).
4. Tanrı'yla ilişki, yaşamın ciddiye alınması gereken temel sorumluluktur. Bu yolculuğun sonu ya çürüme ya da sonsuz yaşamdır. Tanrı'yla eğlenilmez (6:6-10).

Dinle! Şeriatla, biçimcilikle uğraşanlar, Rab İsa Mesih'in haçından utanç duyarlar. Bunlara karşı yaşam doğruluğu, sonsuz güvenliği alanlar, haçtan başka bir şeyle övünemezler (6:14). Tanrı kayrası canın kurtuluşunu sağlayabilen tek ve biricik sağlayıştır (1:3; 2:21; 5:14). Mesih'in haçta ölümü tek ve biricik etkindir (1:4; 2:19-21; 3:13; 6:14). SGH'e iman etmek, Tanrı'ya tek ve biricik hoşnutluktur (2:16,20; 3:2,5-9,23-26; 5:5). Kutsal Ruh kurtuluşu etkileyen tek ve biricik Kişi'dir (3:2-5; 4:6-7; 5:5,16-25; 6:8). Doğrulukla donatılmak, doğruluğa kavuşmak (**dikaioo**), mektupta sürdürülen temel gerçeğin doğal sonucudur. Okuyucu bu sözle sekiz kez karşılaşır: 2:16,16,16,17; 3:8,11,24; 5:4. Doğrulukla donatılmanın sonucunda, yasa (şeriat) bağlarından kesin özgürlük bilinebilir. Tanrı'yla barış ve sonsuz yaşam herkese açıktır (2:4,5,15-19; 3:10-14; 3:28-4:9,26-31; 5:18; 6:15). Mektubun öğretisini oluşturan temel ilkeler bunlardır.

ŞERİATI (YASAYI) ÖNERENLERİN DÜŞÜKLERİ ÇELİŞKİ

Şeriatla Mesih bağlılığı hiçbir durumda bağdaşamaz. Bunlar her zaman birbirine karşıdır, çelişkilidir. Ruhsal yasaya uymayı savunanlar ve onu öne sürenler yasayı da uygulamanın, Mesih'i daha yararlı kılabilceği yolunda bir öğretiyi yaymaktaydı. Yazar Pavlos bunun çelişkili tutum olduğunu vurgulamakta (3:3; 5:2; Rom.3:1,9). Şeriatçılar, İbrahim'in soyu olabilmek için, ruhsal yasayı uygulamanın gereğini vurgulamaktaydı; ama Tanrı'nın kayrasına iman eden zaten İbrahim'in soyuna katılmıştır (Yaratılış 15:6). İbrahim'in imanından 430 yıl sonra verilen ruhsal yasaya (şeriate) uymak, hiç kimseyi onun soyu kılamaz ve bu ortamda kişiye Mesih'in bir yararı kalmaz.

Sünnette odaklanan, bu uygulamada temel açıklanışını bulan ruhsal yasa (şeriat), insanın ruhsal yaşamına herhangi katkıda bulunamamak bir yana, üstelik onu Mesih'in sağladığı yararların tümünden soyup soğana çevirir, kişiyi beden gereksiz isteklerini hoşnut etmeye açık bırakır, sonundaysa çürüme getirir (6:8).

Yazar Pavlos, ruhsal yasanın esenlik sağlayamadığını, tersine, suçlama ve yargı getirdiğini anımsatıyor (3:10-24). Hem de, iman kutluluğunun gelmesini önlüyor (3:19-25). Ruhsal yasa, gerçek yükselişin ileride bulunduğunu bildirir. Bunun sadece, özgün ve kalıtmalı günahla gelen insanın kötülüğünü dizginleyici görevi vardı (3:19,24; 4:4).

Pavlos hep İbrahim'e verilen antlaşmanın temeline giderek, bu vaadin tüm uluslar üzerine geçerliliği olduğunu anımsatıyor, çünkü kayraya iman edenin Tanrı çocuğu olduğuna Ruh tanıklık etmektedir.

Uluslardan gelen inanlıları saptırmayı kovalayan şeriatçılar, amaçlarına ulaşabilmek için kayra bildiricisi haberci Pavlos'un yetkisini kırmayı ele aldılar. Bu doğrultuda, ruhsal bir konuyu kişisel karalamaya dönüştürdüler. Daha geniş kapsamlara bakıldığında, taktik bugüne dek aynıdır: Mesih'e bağlılık yıkılmak mı isteniyor? Konuyu Mesih bağlılarına kara çalmaya, bu inancı onların uydurduğuna ilişkin bir sürü kasıtlı ve asılsız suç yüklemek!

Galatyalılar'da inanç ve öğreti konularıyla, kişisel suçlamalar atbaşı beraber gitmekte. Buna, Pavlos'a karşı çalışanların başka çabalarında da rastlanabilir (bak, *II Kor.10:7-11*). Galatyalılar'da, karşı tarafın sürdürmeciliği daha başlangıçtan belirmekte (*1:1,11*). Şeriatçılık, Yahudileştirmecilik tutunacaksa, Pavlos'un yetkisi yeterli yıkılmalı (*II Kor. son dört bölüm bu konuda odaklanır.*)

Bu yüzden bu dağıtıcılar Pavlos'u şöyle yeriyordu: "Pavlos sıradan bir insandır, haberciliği gösterişçiliktir, bildiklerini gerçek habercilerden -- özellikle Kifas'tan (Petros'tan) -- duymuş ve öğrenmiştir" (*1:13-2:21*). Kifas baş haberci olarak tutulurdu. Pavlos'un buna itirazı yoktur. Ama Pavlos'u karalamayı kovalayanlar, topluluğun direği sayılanlardan söz ederek (*2:9*), bunların bir bakımdan şeriatı savunduklarını göstermeye çalışmaktaydı. Hem de Pavlos sanki kendisiyle çelişkiyeymiş. O bile sünnetin gereğini belirtiyormuş (*1:10; 5:11; I Kor.9:19-21*).

Pavlos kişisel tartışmalara dalmaktan kaçınıyor. Haberciliğinin kendisine Mesih'ten verildiğini anımsatıyor, uluslardan gelen inanlıların özgürlüğünü savunuyor (*1:13-20*). Kendisini öbürlerin tüm onayını kazanmış haberci niteliğinde açıklıyor (*2:6-9*). Bunun ardından topluluğun direği sayılan Petros'un tutumunda çelişki görünce, onun yüzüne karşı direnmekte hiçbir sakınca görmediğini bildiriyor (*2:11-12*). Bunlardan mektubun uyarıcı niteliği görülmekte.

Pavlos bazı kez kızgınlığını açığa vurmaktan beri durmuyor (*1:7-9; 4:17; 5:10,12; 6:12-13*). Başka kezlerde en duygusal, içtenlikli, yumuşak yürekli bir dille konuşuyor (*4:11-20*). Bunun yanı sıra kesin ve belirgin tutumla ruhsal yetkisini, yetkinliğini vurguluyor (*1:10-12,20; 2:4-6,14; 5:2; 6:17*). Mesih'e gerçekten bağlananın, O'nun kayrasına kavuşanın, haçıyla övünenin, Tanrı'ca çağrıldığı imana ve öğretiye tümünden sarılanın içtenlikli coşku mektubudur bu. İnancın inanlıda et, kemik, deri, kan olması, bunun değerli varlık niteliğinde tanıtılması.. Burada akıl, yürek, can hep uyuma gelmiş, hiçbir korkuya kuşkuyla yer bırakmayacak biçimde böyle bir kişiliğin açıklanışıyla karşılaşır okuyucu. Keskinlik, kesinlik, sağduyulu tartışmacılık bu mektupta toplanıyor. Baştan sona dek rastlanan dirilik ve canlılık, ruhsal-inançsal tartışmanın açık örneği..

İsa Mesih inancına ilişkin canlı bir tartışmayla ilgilenen, bu mektubu okusun incelesin. Burada tartışma tekniğinin belirgin bir örneğine rastlanır. Ama sevgiden de uzaklaşmaz bu önemli belge (bak, *5:6,13,22*). Yazıda E.A.'ya sık sık değiniliyor (*3:16,19,20; 4:21-31*). Yahudiliğe dönmek isteyenleri, yazar kendi alanlarında karşıyor. Bu tür tartışma da derin bilgi Pavlos'un Mesih'e inancından önceki eğitiminden kaynaklanıyor.

SOYUT TEKNİKLE SOMUT GERÇEKLERE YAKLAŞIM

Kutsal Söz, Tanrı tasarısı ve uygulamalarının insan dilinde insan kavramında açıklanışıdır. "*Benim düşüncelerim sizin düşünceleriniz değil, benim yollarım sizin yollarınız değil*" (*Yeşaya 55:8,9*) diyen Rab düşüncesini, tasarısını, eylemini ademoğullarına bildirirken, duyurduğu Söz'ün anlaşılmasını ister. Anlaşılmayan ya da çelişkili anlamlar veren bildiri, "*Ben gerçeğim*" diyen Rab Tanrı ve O'nun Oğlu Mesih'in (*II Yasa 32:4; II Samuel 7:28; Mez.146; 6; Rom.3:4; Yuh.1:14; 14:6; 18:37*) Sözü sayılmaz. Tanrı'nın düşünceleri-olguları kadına erkeğe anlaşılabilir biçimde verilince etkinliğini gösterir.

Tanrı Sözü belirli durumlarda her yolu ve tekniği kullanır. Bunun amacı, onun anlaşılabilir olmasıdır. Hem de, yalnız verildiği dönemin insanına değil, Mesih'in ikinci gelişine dek tüm çağların, tüm dillerin insanına. Bu sanat düşünüldüğünden çok daha çetin ve ayrıntılıdır. Böyle bir eylemi yalnız Yaradan gerçekleştirebilir.

Somut olaylar var, soyut anlatı dili var. Belirli durumlarda somut gerçeği herkesin kolaylıkla kavrayabileceği biçimde anlatmak kolay değildir. Bu nedenle soyut dil tekniğine birçok alanda rastlanır. Bunun geniş boyutta kullanımını Tanrı Sözü'nde görürüz. Peygamberler, Y.A. yazarları, İsa Mesih'in kendisi bu yolla sayısız gerçeği anlattı.

Soyut dil tekniğine, simge kullanımında, betimleme (mecaz) sanatında, simgelerle gerçeği anlatma başvurusunda hep rastlanır. Tanrı Sözü'nü okuyan bu tekniği öğrensin, bu dili anlasın. Önümüzdeki mektup bu bakımdan çok zengindir. Burada belirtilen birçok önemli Tanrı gerçeği soyut teknikle sunulmakta. Galatyalılar'ı okurken herhangi yanlış görüşe ya da yoruma gitmemek için bunların üzerinde durulmalı. Burada rastlanan soyut kullanımlar şöyle sıralanabilir:

1. Benzetme (tesbih). Dolayısıyla anlatılan bir gerçek, bir şeyin özelliğini bildiren kullanım (mecaz): Bir gerçeği üstü kapalı biçimde söylemektir bu.
2. Bir isim yerine başka isim kullanmak: "Ne güzel yemekler" diyecek yerde, "Ne güzel sofrası" demek.
3. Bir kavramı daha dar ya da daha geniş kavramla anlatmak: Eski çağda devlet görevlilerini yetiştiren okula 'enderun' denirdi. Bundan, 'enderunlu' adı doğdu; bu çeşit okullarda eğitilenlere kullanılan addı bu. Bu sıradan, abartma (mübalağa) tekniğinden de söz edilmeli. Bir yere bol sayıda konuk geldiğinde, ordu geldi demek gibi.

İsa Mesih simgelerini doğasal varlıklardan ve nesnelerden aldı: Işık, karanlık, tuz, kuzu, kurt, çiçek, hava durumu, tohum, kuş, balık vb. Yazar Yakup tarım simgeleri kullanmakla tanınır: çiftçi, içte ekili bulunan tanrısal Söz, incir ağacı, zeytin, asma, tarlalardan ürün devşiren emekçiler, vb. Bir kentli olan haberci Pavlos'un simgeleri başkadır. Bu sıradan, önümüzdeki mektupta sözünü ettiği simgelere bakalım: Köle, uşak (1:10; 5:1,13), aile (6:10), safsatacılık (3:1), giysiler (3:27), taşıt aracı (6:2,5), spor (2:2; 5:7). Yazar Pavlos, güncel yaşamdan aldığı bu simgelerle tanrısal gerçekleri öğretmektedir. 4:14'teki melek betimi de bu sıradandır. 5:1'de 'boyunduruk' da öyle.

Yazar Pavlos 4:24'de, dolaylı anlatımla, simgeyle konuştuğunu anımsatıyor. Bu sıradan, H.İ.15:10'a bakın. Daha sonra göreceğimiz gibi, 4:21-31'deki anlatım betimlemedir. Bu, '**alegori**' olarak bilinir: Köle kızıdan doğan İsmail'in doğumu doğaldır, özgür Sara'dan doğan İshak'inkiyse vaat uyarıncadır. İlkinin baba mirasına konamadığı gibi, ruhsal yasaya (şeriat) uyararak doğruluk kazanmaya didinen de Tanrı'nın zenginlik vaatlerine kavuşamaz. İlki sonrakiyle alay ettiği gibi, ruhsal yasa bağıslı kayra bağıslısını tiye alır, ona adlar takar. E.A.'dan aldığı bu somut betimle, yazar Pavlos etkin bir örnekle konuşuyor.

Sonra Pavlos'un haç simgesini kullanmasına bakılsın (2:20; 5:11; 6:12,14): Haçın 'kösteklemesi'. Mesih inancının temel gerçeği haç pek çok kişinin Mesih'i yadsımasına temel nedendir. Çarmıhta alçaltılan Tanrı Oğlu! İşte çelişkiler çelişkisi: Kendisini insanların kötülüğünden kurtaramayan kişi nasıl olur da başka birini kötülükler zincirinden kurtarabilir? (3:13). Mektuplar çelişki gibi görünen bu türden olaylarla doludur (bak, 1 Kor.1:22-24).

Haç, seven Tanrı'nın 'kurtarma gereci' olarak kavranınca çelişkiler zinciri kopar, tutsak can özgürlüğe çıkar. Bu kavram kişisel doğruluğa gölge düşürür, büyükleş tutumunu küçültür. Bu nedenle iblisin düşmanlığı Mesih'in haçınadır; haçın önemini ortadan kaldırmak onun baş çabasıdır. Kişinin boynuna haç takmasına, sağı solu büyük haç eşyasıyla doldurmasına hiç ses çıkarmaz iblis. Bunlar onun işine yarar; çünkü böylece haçın anlamı yitirilir, iç yaşamda etkisi giderilir. Haç dışta olsun, içte olmasın! Budur iblisin kovalayışı. Öte yandan haçın içerdiği ruhsal kavrama gelen, Mesih'in öldüğü ölümü ölür (2:20; 3:26-27; Rom.6:3,4), yeni yaratık olmanın gönencine gider (6:15; II Kor.5:17).

Haberci Pavlos'un yaydığı SGH'e ters düşen bir haberi bildiren, gökten bir melek bile olsa lanet altındadır (1:18). Bu, abartma dilidir. Pavlos böyle bir şeyin olmasını beklemiyordu. SGH'in gökteki meleklerden de üstün ve önemli olduğunu vurgulamak için böyle aşırı dil kullandı, Tanrı gerçeğinin ödün vermez önemini, üstünlüğünü belirtti. 4:15; 5:12'deki abartmalara da bakın.

Görüldüğü gibi önümüzdeki mektup, soyut teknikle somut gerçekleri anlatmaktadır. Ön sırayı tutan tanrısal yazıdır bu. Mektuba eğilen bunları öneme almalı.

GALATYALILAR'IN ÖBÜR MEKTUPLARA BENZERLİĞİ

Benzerlikten söz ederken, ilkin bu mektubun Romalılar'a benzerliği gelir akla. Benzerlik özellikle Gal.2:13 - 6:16 ile Rom.1:16 - 8:39 arasındaki kesimlerde belirgindir. İki mektup arasında ayırmadan söz edilecek olursa, Romalılar öğretici ve soyut biçimde yazılıdır. Galatyalılar'sa kişisel ve tartışmalı biçimde. Romalılar'da tez ölçülü ve dengeli biçimde gelişmektedir; Galatyalılar'daysa günün gerektirdiği duruma göre ters görüşlere karşılık verme açısından.

Romalılar'ın temel konusu, imanla doğruluğa kavuşmaktır. Galatyalılar'daysa doğruluğa kavuşanın özgürlükte yaşaması. İki dingin, ılımlı havada yazılıdır, ikincisi fırtınalı, boralı ortamda. Dilbilimciler iki mektup arasında kırkı aşkın biçim (üslup) benzerliğine değinmekte. Bunların bazısı yazı tekniği dışında kalıyor. (Bu dönemde, şu mektupların birbirine benzerliği de anımsatılmalı: Efesoslular, Koloseliler, I ve II Selanikliler). Tanrı Sözü'nü hiç okumamış olan bile, bu iki yazının aynı kalemde çıktığını anlamakta güçlük çekmez.

Bundan sonra, Galatyalılar'ın II Korintoslulara benzerlikleri dikkati çekmekte (bak. *Gal.3:17-21; 4:21-31 ile II Kor. 3:8-18*). Örneğin, iki ayrı antlaşmaya değinme bu iki mektuba özgüdür. (bak. *Gal.2:19; 6:14; II Kor. 5:14-15*). Bundan sonraki benzerlikler I Korintoslular'ladır. Daha sonra, Koloseliler'e benzerlikler belirgindir.

Antropoloji (insanbilim) çok önemli bir bilim koludur. Tüm Y.A.'da köklü antropolojiyle tanış olmak isteyen, Galatyalılar mektubuna eğilirse yanlış yapmaz. Bu mektupta insanla ilgili her tür özelliğe rastlanılabilir: Ruhsal, akılsal, duygusal, pratik, bedensel. Burada Pavlos'u ruhsal güç ve yetkisinin doruğunda görür okuyucu. Akli kullanma yeteneği tüm kapsamıyla sergilenmekte. Duygular açığa vurulmakta, pratik uygulamalar gösterilmekte, bedensel güçsüzlük yetersizlik tanımlanmakta. Bu mektubu dikkatle araştıran, Pavlos'un tanrıbilimini baştan sona görebilir. Tanrıbilim et ve kan olmuş, onu bozmaya çalışanlarla boğuşmakta..

Galatyalılar'da, karşı gelenlerin düşmanca çabaları, haberci Pavlos'un Mesih'e hizmetini sis perdesi gerisine itmeye çalışıyor. Pavlos boğuşucu tutumla, inandığı Tanrı'ya, Mesih'e kesin bağlılıkla ortalığı karartmaya götürebilecek katı perdeyi dağıtmak için amansız bir savaşımdadır. Amacı, Mesih'in kusursuz öğretisini her tür yalan, yanlış, zararlı etkilemeden özgür kılmak.. Mesih inancını tüm parlaklığıyla şu çağa getiren güçlü belgelerdendir bu mektup.

Mektubun Haberciler'in İşleri'yle Yakınlığı

Bazı araştırmacılar, mektubun yazılışından önce Pavlos'un bu insanları iki kez ziyaret etmiş olabileceğine değinmekte: İliki, *4:13-15*; ikincisi, *1:9; 5:3*. Başkaları, 'ikinci' diye vurgulamanın bu mektupla ilişkili olduğu üzerinde duruyor.

Sorun, mektubun yazılış tarihini güçleştiriyor. İlk sırada bulunanlara göre Pavlos mektubunu ikinci gezisinden sonra, Makedonya, Korintos ya da Antakya'dan yazmış olabilir. İlkinin (güney kuramına göre) ziyarete, ikincininse mektuba değindiğini sanan bilimciler, yazılışı ilk haber gezisinden sonraya, Yerusalem konseyinden (*H.İ.15*) önceye, Pavlos'un Antakya'da bulunduğu döneme koymaktalar (bak *H.İ.14:27-28*).

Şam yolunda Mesih'le karşılaşp, Rabbe dönüşünden sonra, Pavlos uzun süre Yerusalem'e gelmedi. Yaşamındaki gelişmeleri şöylece sıralamak gerekiyor. (Verilen tarihler kesin değil).

Şam yolunda Mesih'e iman etmesi: (*H.İ.9:1-18; Gal.1:15-16* [Yıl 36]).

Arabistan'da geçirdiği üç yıl: (*Gal.1:17-18* [Yıl 36]).

Yine Şam'a dönüş: (*Gal. 1:17* [Yıl 37]).

Şam'da çamaşır ya da balık sepetinde pencerenin eşiğinden aşağı indirilerek Aretas'ın elinden kaçması (*H.İ. 9:23-26; II Kor. 11:32.33* [Yıl 38]).

Yerusalem'e ilk ziyareti (H.İ.9:26-29; 22:17-21; Gal.1:17-20 [Yıl 39]).

İki haftalık bu ziyarette Petros'la, İsa'nın kardeşi Yakup'u gördü. Ziyaret kısa kesildi, çünkü Saul'un Mesih'i vaaz etmesine katlanamayanlar kendisini ortadan kaldırmak için yollar araştırıyorlardı. Bu nedenle, kardeşler onu Kayseriye limanına götürdüler, oradan da Tarsus'a (kendi kentine) gönderdiler (H.İ. 9:29-30; Gal.1:21-24).

Pavlos, Suriye ve Kilikya'yı (Tarsus'un bulunduğu bölge) dolaşarak Mesih'in haberini yaydı. Bu, dört-beş yıl sürmüş olabilir (Yıl 39 - 43 ya da 44).

Bu sürenin dolmasından sonra Barnabas Saul'u aramak için Antakya'dan Tarsus'a gitti; onu bulunca Antakya'ya getirdi (H.İ.25 ve 26 [Yıl 44]).

Barnabas'la Saul bir yıl süreyle Antakya'da kalarak inanlılar topluluğunu eğittiler (H.İ.11:25 [Yıl 45]).

Öğrencilere burada 'Hristiyan' dendi.

Kıtlık nedeniyle Jerusalem'deki kardeşlere, kız kardeşlere yardım göndermek gerekti. Antakya'daki kilise topladığı yardımı Barnabas ve Saul eliyle Yahudiye'deki İhtiyarlar'a gönderdi (H.İ.11:27-30). Pavlos'un Jerusalem'e ikinci ziyaretidir bu (Yıl 45).

Ziyaret sadece Jerusalem'i değil herhalde tüm Yahudiye'yi kapsadı. Süresi belirsizdir. Hiç kuşkusuz, her uğradıkları köşede Tanrı'nın Sözü'nü de yayıyorlardı. Süreç, korkunç saldırı ve kıtlık dönemi (H.İ.12). Kilise topluluğu çetin bir görgüden geçiyordu. Bu arada Tanrı'nın gücü desteği de belirgindi. Tanrı'nın Sözü gelişip çoğalıyordu (H.İ.12:24).

25'inci ayette eski metinlerde bir ayrılık vardır: "*Barnabas ile Saul hizmetleri sona ermiş olarak Jerusalem'e döndüler*" ve "*Yerusalem'den döndüler*." Markos da yanlarındaydı. Jerusalem'e döndülerse, Yahudiye'nin çeşitli kasabalarından oraya döndüler, Yerşalem'den döndülerse, oradan geldikleri Antakya'ya döndüler.

Galatyalılar 2:1-10'da Pavlos, "*On dört yıl sonra yine Jerusalem'e çıktım*", diyerek söze başlıyor. Bu dönemde güçlükle karşılaşmaktayız. Pavlos'un Barnabas'la birlikte Jerusalem'e yardım getirmelerinden sonra mıdır bu on dört yıl, yoksa Jerusalem'den Tarsus'a gönderildiği günden sonra mıdır? Ya da, tanrısal açıklamayla yapılan bu ziyaret ilk kilise konseyine katılmak için midir (H.İ. 15) H.İ.'nde ya da Galatyalılar'da koştur bilgidir yoksunuz. Bu yüzden burada yılları tam olarak belirtmek güçleşiyor, çeşitli görüşler öne sürülüyor.

Bu dönemde Barnabas'la Saul'u Antakya'da, kilise topluluğunda görüyoruz. (H.İ. 13). İlk haber gezisine çağrı Kutsal Ruh'tan geliyor (Yıl 47). Barnabas ve Saul yanlarında Markos'la birlikte ilk haber gezisine çıkıyorlar (H.İ. 13, 14). Dönüş Antakya'yadır (H.İ. 14:27). Burada uzun süre öğrencilerle kalıyorlar (H.İ. 28).

Bunun ardından Yahudiciler'in yoğun uğraşlarıyla karşılaşılıyor; Jerusalem'de ilk konsey düzenleniyor (H.İ. 15). Antakya'daki kilise topluluğu Pavlos'la Barnabas'ı ve başka bazı kişileri Jerusalem'e gönderiyor, bu sorunda habercilerle ve İhtiyarlar'la görüşmelerini istiyor (Yıl 50). Onlar geçtikleri her yerde ulusların Tanrı'ya dönmekte olduğunu anlatıyor, inanlılara büyük sevinç getiriyor.

Birçok araştırmacı, Galatyalılar 2:1-10'daki ziyareti buna koştur tutuyor. Pavlos'un Jerusalem'e üçüncü ziyaretidir bu. Ama Galatyalılar'da üç ziyaretten söz edilmiyor. Pavlos sadece iki ziyaretine değiniyor (1:18; 2:1).

H.İ. ile Galatyalılar arasında çıkan başka bir sorun, Galatyalılar 2:11-14'teki olaydır: Pavlos'la Petros arasında doğan görüş ayrılığı ve Pavlos'un sertçe çıkışı. Bunu hangi döneme koyabiliriz? Yine üç ayrı görüş beliriyor: Konsey'den önce (H.İ. 13:1-3), konseyden sonra (H.İ. 15:35) ve ikinci haber gezisinin sonunda (H.İ. 18:22). Antakya'da geçen bu olay başka yerde konu edilmiyor.

Galatyalılar'ın yazıldığı tarihi kararlaştırabilmek bu önemli olaya bağlıdır. Kuşkusuz Pavlos'la Petros arasındaki anlaşmazlık mektubun yazılışından önceye düşmekte. Bu olayı öne çekenler, mektubun yazılışını da öne çekmekte; ileriye koyanlar, yazılış tarihini geciktirmekte. Ama hiç kimse kesinlikle karar verebilecek durumda değil.

Galatyalılar 4:13-15'te Pavlos, SGH'i bu insanlara bedensel hastalığı nedeniyle müjdelediğini söylüyor. Bu hastalık hangi dönemdedir? Bazıları Pavlos'un hastalığını, daha sonra da Galatya'yı (Güney Galatya'yı) ziyaretini ilk haber gezisine koyuyor (*H.İ.13:14*). Ama başka araştırmacılar bunu doğru bulmuyor; sözü edilen ziyaretin ikinci haber gezisinde olabileceğini sanıyor (*H.İ.16:6*). Hatta Listra'da taşlanmasının bedeninde çok derin izler bıraktığına, bu durumda birçok yıl ıstırap çektiğine dikkati çekerek *6:16*'de, "*İsa'nın yaraları benim bedenime işlenmiş bulunuyor*" sözünün bunu kanıtladığını belirtiyor. Bu söze koşut olan başka yerler gösteriliyor (bak. *II Kor. 4:10*). *II Kor.4:7-5:4*'e kadar anlatılan deneyim ve görgüler, yaralanan birinin tanıklığıdır, deniyor. Bunun yanı sıra *II Kor. 1:18*'e de bakın. Bu açıklamalar, ölen kurtarıcıyla özdeşliği anımsatıyor.

Benzerliklere, ayrılıklara, çeşitli yorum ve görüşlere kısaca değindikten sonra, kesinlikle ne kuzey ya da güney kuramının, ne de mektubun yazıldığı tarihin belirlenemediğini anımsatırız. Y.A.'da rastlanan sorunlar arasında bu da çözümü güç sorundur. Ne var ki, güçlük mektubun öğretisi, içeriğiyle ilgili değildir. Yer, konum, tarih üzerindedir. Galatyalılar'ı okuyanın bu noktaları aklında bulundurması yararlıdır.

MEKTUBUN İÇERİĞİ

Mektubu dört başlıkta ele aldığımızda içeriğini daha iyi anlayabiliriz:

1. Pavlos'un durumunu billurlaştırması: Mektup, yazar Pavlos'un kişisel imanının, Mesih'e bağlılığının açıklanışıdır. '*Benim için canını veren Tanrı Oğlu*' (*2:20*). O, bu Mesih'in habercisi atanmıştır, gerçek SGH'i tanıtmaktadır. SGH soysuzlaştırılmaz; bunu yapan, Tanrı önünde çok büyük sorumluluk yüklenmektedir.

2. SGH Kayra Haberi'dir: Mesih inancının ana temeli sadece kayrayla kurtuluş belgesidir. Galatyalılar Haber'i böyle kabul ettiler. Şimdi nasıl oluyor da ruhsal yasaya dönüyorlar (*1:6; 3:3; 5:4*). Ruhsal Yasa'nın özelliği, insanı suçlu çıkarmaktır. İnanca töreyi, biçimi, sevabı, sadakayı bir kurtuluş aracı olarak sokmak, kayrayı yıkmaktır. Tanrı günahlıyı yalnız kayrayla özgür kılar. Ters durumda, Mesih'in haçı etkisiz bırakılır.

3. İmanla Doğruluğa Kavuşmak: Kayrayla insana yaklaşan Tanrı'ya verilecek biricik karşılık İMAN'dır (*2:16; 3:24*). Tanrı'yla bağlılığın tek yolu (**sola gratia, sola fidei**)'dir: Salt kayrasal, salt imanla. Buna bir üçüncüsü eklenmekte: **sola scriptura**: Salt Kutsal Yazı'yla. Bunlar olmadan SGH, haber olma özelliğini tümünden yitirir (*1:6-7*).

4. Kayrayla İman ürünü: Kayrayla iman, canı özgür kılar. Bu, salt giderayak güvenliğe, gelişigüzel yaşama izin kazanmak değildir (*5:1; 6:7-8*). Gerçek yaşam imanla başlar, kayrayla anlam bulur, Ruh'un ürünü getirmekle sürdürülür (*5:22*).

GALATYALILAR'IN TASLAĞI

GİRİŞ: 1:1-9

- A. Selam: Özgürlüğün temeli 1:1-5
- B. Mektubun nedeni: Özgürlüğe saldırı çalkantısı 1:6-9

I. Kişisel Açıklama. Tanrı Dışında Başka Kaynaktan Gelmemiş

Vahiy 1:10 - 2:21

- A. İnsan öğretisi dışında 1:10-17
- B. Yahudiye kiliseleri ötesinde 1:18-24
- C. Yahudilik'te yaşayanların karşısında 2:1-10
- Ç. Öbür habercilerin baskısından ötede 2:11-18

D. Çıkarıcı kovalayışlardan üstte 2:19-21

II. Tanrıbilimsel Tartışma: Şeriatçılığın İflassı

- A. Yaşamsal deneyim yönünden 3:1-5
- B. E.A. öğretisi bakımından 3:6-14
- C. Vaadin önceliği kuralından 3:15-22
- Ç. Olgun imanın üstünlüğü görüşünden 3:23 - 4:7
- D. Geriye gitme tehlikesinden 4:8-11
- E. Öngüdülerin belirttiği seziden 4: 12-20
- F. Tutsaklık - Özgürlük karşıtlamasından 4:21-31

III. Pratik Tartışma: Özgürlüğün Etkisi 5:1- 6:10

- A. Konuya başlangıç 5:1
- B. Şeriatçılığın başlangıcı 5:2-12
- C. Özgürlüğün açıklanışı 5:13-15
- Ç. Kişisel özgürlüğün baltalayıcıları 5:16-24
- D. Özgürlüğün kanıtları 5:25 - 6:10

SONUÇ

- A. Özgürlüğün iticisi: Haç 6:11-16
- B. Özgürlüğün karşılığı: İstiraplar zinciri 6:17
- C. Özgürlüğün kutlayışı: 6:18

MEKTUBUN AÇIMLANIŞI

Daha ilk sözle Pavlos gerginlik havası içinde yazdığını belirtiyor. Haberciliği, kişiliği, ciddiliği saldırı altında. Bunları tarihsel, tanrıbilimsel yönlerden savunuyor. Pavlos Haberci'dir: **apostolos**, gönderilen. İsa Mesih, seçtiği on iki kişiyi gönderdi (bak. *Markos 3:14-15*). Haberci kime dendi: Ölümler arasından dirilen Rab İsa Mesih'i dirilmiş olarak görene (*I Kor.9:1; 15:8*); İsa Mesih'i insanlara getirerek kilise toplulukları oluşturan (*9:1-2*); Mesih tarafından güçlü işler yapmaya donatılana (*Markos 3:15; II Kor. 12:12*).

Pavlos İsa'nın çağırdığı ilk on iki haberci arasında bulunmuyorsa da bu yetkiye insanlarca, insan aracılığıyla kavuşmadı. İsa Mesih ve Baba Tanrı tarafından haberciliğe atandı (*1:1*). Öbür habercilerin bu yetkisini hiçbir zaman yadsımadı (*2:2*), ama onlardan buyruk yönerge de almadı. Başında kendisinden üstün insansal yetki bulunmuyordu. Tüm yetkiyi göklerde olan dirilmiş İsa Mesih'ten, Baba Tanrı'dan alıyordu.

Yanında bulunan kardeşlerden selam göndermesi, bu kardeş ve kız kardeşlerin onun durumunu onayladıklarını göstermekte (*1:2*). 'Tanrı Babamız'dır (*1:3*). Yahudiler için yeni bir kavram değildir bu (bak *II Yasa [Tesniye] 32:6*). Ama Baba Tanrı, Rabbimiz İsa Mesih'in Babası'dır. Bu Baba'nın özellikleri her an belirgindir. 'O bize acıdı, yeniden doğmamızı sağladı, bizleri diri umuda kavuşturdu. Tüm bunları, İsa Mesih'in ölümler arasından dirilmesiyle bütündü, göklerde saklanan parlak mirasa atadı' (*I Petros 1:3-4*).

Kayra (**haris**), esenlik (**şalom**) (*1:3*). İlki Yunanca'da selamlama biçimi, ikincisiyse İbranice'de. Kayra, seven Tanrı'dan hak edilmemiş sağlayıştır. Kurtuluşun tüm dayanağı kayradır. Tanrı kurtarışını hak etmiş tek can yoktur. Baba, kayrasına yaraşır biçimde Oğlu Rab İsa Mesih aracılığıyla günahlıyı kurtarır, esenliğe kavuşturur. O Rab'dir. Yaratılan hiçbir varlık başka yaratığı kurtaramaz. Kurtarabilen Rab'dir (bak. *H.İ. 2:36; Rom. 10:9; Fil. 2:9-11*).

Oğul'un ölümü Baba'nın istemiydi. İnsan soyunun günahları için verilecek başka hiçbir sunu yoktur. Yaradan, insanın kurtarıcısı olmayı kararlaştırınca, bunu en üstün değeri -- biricik Oğlu'nu --

vererek sonuçladı. Baba O'nu hem ölüme verdi, hem de ölümden diriltti (Rom. 4:25). İnsan günahını gideren biricik güç Mesih'in kanıdır. Gunahtan arıtan kan, günahın suçlu çıkarma eylemini kırar (Gal.3:13-14; Rom. 3:23-26; 5:9-10), bunun yanı sıra günahın egemen gücünü yıkar (Gal.2:20; Rom. 6:1-11).

Şimdiki kötü çağdan bir kurtuluş yolu arayanlar çok. Ama hiçbir güç ve yetki bu kurtuluşu sağlayamıyor. Çünkü şimdiki kötü çağın esinleyicisi günah ve günahlılıktır. Günah sorunuyla ilgilenmeden, onun kesin yenilgisini görmeden kurtuluştan söz edilemez. Şimdiki kötü çağın dini de var, ahlaki da, kendine özgü düzeni de. Ama bunlar çözüm sağlayamıyor; çünkü kökte günah yatıyor. Günahın etkisi insanı kutsal Tanrı'dan ayırmaktadır (Gal.4:3,9; Rom.12:2).

Mesih'in kurtarışı hem gınahtan, hem de günahın her alanında kendisini belirgin ettiği dünya egemenliğinden kurtarıştır (Yu.17:15; Kol. 2:13). Dinler, mezhepler günahın etkisini ve egemenliğini giderecek yeterlikte değil! Bunlar sadece günaha karşı çıkmak çabasındalar. Şimdiye dek hiçbir din günaha kesin üstünlük sağlayamamış. Galatya'daki inanlılar, araya sokulan şeriatçıların çabasıyla, kayra güvenliğinden din göreneklerine saptırılmak tehlikesinde. Temelde bu sorunla uğraşacak olan yazar Pavlos, daha başlangıçtan kurtuluşun nasıl sağlandığını, Mesih'in nelerden kurtardığını, nasıl bir yetki verdiğini vurgulamakta. Bunun için, Tanrı'ya çağlar çağı yücelik sunmakta (1:5).

SEVİNÇ GETİRİCİ HABER'İN TEKLİĞİ

Bu kısa girişten sonra hemen konuya geçiyor yazar Pavlos: "Böyle kısa bir zamanda" (1:6). Mesih'e dönüşlerinden az sonra, aralarına sokulan bazı çıkarıcı kuşaklar bu inanlıları kendi öğreti ve kanışlarına çekmekte. Çevirme eylemi yeni başlamış, daha tümlenmemiştir. Bunun için Pavlos içtenlikli, duygusal çabayla kendini yeni baştan eğitimde bulunmaya atıyor.

Burada, tarih güçlüğü yeniden merağı uyandırıyor. Bazı araştırmacılar, bu inanlıların kaymasını Pavlos'un ilk haber gezisinden sonraya koymakla sorunu çözmeye çalışıyor (H.İ.14:28). Durum böyleyse, mektup bu sırada yazılmış oluyor. Yerusalem konseyinden önce.. Ve Pavlos'la Silas ikinci haber gezisinde yolları üzerindeki kentlerden geçerken, inanlılara Yerusalem'deki haberciler ve İhtiyarlar'ca kararlaştırılan temel ilkeleri bildirdiler, bunları uygulamalarını istediler. Böylece kilise toplulukları imanda güçlendi, sayıları güngünden arttı (H.İ. 16:4-5). Bu dönemde Galatyalılar'ın geçirdiği yoğun bunalım çözülmüş! Ne yazık ki, kesin bir sonuçlama değildir bu.

Mektubun büyük ivedilikle yazılmış olduğuna bakıldığında, ortada kısa bir zamanda başlayıp alevlenen bir bunalım vardır. Başka 'evangelion' diye söz ediyor yazar (1:7). Ve hemen ardından böyle bir şey bulunmadığını vurguluyor. **Evangelion** tektir. Eşitlenemeyen Tanrı olayı (Mesih'in haça çakılması) ve Tanrı bildirisi (günahlı buna iman ederek kurtuluşa kavuşsun). İsa Mesih ne demiştir: "Yol da, gerçek de, yaşam da Ben'im. Ben aracı olmadıkça kimse Baba'ya gelemes" (Yu.14:6).

Bunu söyleyen, kendisinden kaynaklanan SGH'in de teklüğünü belgelemekte. Mesih'le SGH'in eşitdeğer olduğu söylenebilir. SGH'den ayrılmak, Mesih'ten ayrılmaktır. Bunu yapan, Tanrı bağıslı olduğunu söyleyemez.

Bu çürük bildiriye çevreye yayanlar, salt Galatya'daki inanlıları saptırmakla kalmadı! Mesih'in sağladığı kurtarışın baş düşmanı olan şeytan SGH her tarafa yayılmaya başlayınca, Rabbin tarlalarına delicelerini ekmeye koyuldu (Matta 13:24-25). Aynı durum H.İ. 15:1'de görülmekte. Yine, II Korintoslular 11:4'de görülmekte. İblisin bu eski oyunu çağlar boyu süregelmıştır, günümüzde tüm küstahlığıyla her yandan sırtmaktadır.

Tanrı'nın günahlıya kayra sunması her zaman her yerde saldırı altındadır: "Biri başkasının yerine ölemez; sevap, sadaka olmadan günah affedilemez; öyleyse kayra bollaşsın diye işleyin günahı, vb." Her zaman her yerde duyulagelen direnişin birkaç örneği.. Bu davayı yürütmeyi kovalayanlar, sokar araya bir sürü insansal uğraş ve didinişi. O dönemde, Musa'nın yasası ve sünnet edilmek; günümüzde din, şeriat koşulları, vb. Sanki bunların, kutsal Tanrı'yı hoşnut ederek günahları

bağışlatma yeteneği varmış! Oysa günahların bağışlanması, arıtılma, doğruluğa kavuşma sadece kayrayıdır. Bu ilkeye ters düşen her tutum kayrayı dışarıda bırakıyor, onu tepiyor.

Burada yazar Pavlos, '**sola gratia**' salt kayra kuralına ters düşen öğretileri saçanlara karşı tanrısal öfkeyle konuşuyor: Kayra bildirisine karşı çıkan her öğreti ve onu yayan -- kim olursa olsun -- tanrısal lanete yaraşıktır (1:8). Çünkü onun bu eylemi lanet getiricidir.

Anathema: (bak, 1 Kor.16:22). Pavlos bu saptırıcı aşılama karşı öylesi öfkeli ki, lanetlemeyi yineliyor (1:9). O, kayra ilkesine öylesi bağlıdır ki, kayrayı tepen Yahudiler'in haline aşırı acı duyarak şöyle yakınıyor: "*Kardeşlerim ve soydaşlarım için ben kendim kargışla Mesih'ten koparılıp atılmayı dileycek hale geldim*" (Rom.9:3).

Çünkü Pavlos, Tanrı kayrası dışında kalan her insanın sonsuzlar sonsuzu kargış altında olduğunu tanrısal esinlemeyle biliyor. Burada kendi duyguları ya da kişisel yetkiyle konuşanı değil, Tanrı yetkisiyle konuşanı görmekteyiz.

Tanrı'nın kayra haberine sancak kaldıranların kayraya bağlı olanları karalamaktan, yermekten çekinmedikleri çok eski oyundur. Galatya'daki inanlılar her tür kurnazlık ve oyunla ayartmayı kovalayan şeriatçılar, kullanabilecekleri her kozu kullanmaktaydı. Bu arada, haberci Pavlos'un değerini hiçe indirmek güncel taktiklerindendi (1:10). Amaçları, onları Pavlos'a düşman kestirerek kendilerine bağlamaktı. Bu doğrultuda çabalarken Pavlos'u sözde Galatyalılar'a yaltaklanmaya çalışıyormuş gibi gösteriyorlardı. Oysa haberci Pavlos, Mesih'e hizmetindeki tutumunu herkese açık açık bildiren biriydi (bak, 1 Kor.9:19-23; 10:23-33).

Bu mektubu okuyan herkes Pavlos'un yaltaklık yapmadığını anlayabilir.

TANRI HABERCİSİNİN SAVUNMASI

SGH'in özelliği, Tanrı'dan kaynaklanmasıdır (1:11), insanın yaşamını, doğrultusunu tümünden değiştirmeye yeterli olmasıdır (2:16). Tarih boyunca insandan kaynaklanan bir sürü din, tarikat, şeriat görüldü. Birçoğu kaynağının Tanrı'dan olduğunu savunmakta, ama bunların nirengi noktası, içeriği, uygulamaları Tanrı'nın öz varlığı ve nitelikleriyle uyumda olmayıp, tersine çelişmektedir. İnsan yapısı her sav, yorum, kuram ve eylem kendiliğinden belirgindir. Görülen köy kılavuz istemez. O dinde sevgi var mı, af var mı, kayra var mı, kurtuluş var mı, sonsuz yaşam güvenliği var mı, yüceden gelecek hükümler var mı? Her dinin bağılı bunları yansıtlıkla araştırmak zorundadır.

Pavlos, SGH'i insandan almış olsaydı, sadece bir dini yaymakta kalırdı; yaydığı haber hiç kimsenin yaşamını değiştiremezdi. Ama onun özgeçmişine bakıldığında, bu haber ilkin kendi yaşamında yüz seksen derecelik değişimi oluşturdu. Bu onun Mesih'i göklerde görmesiyle gerçekleşti (1:12). Mesih'in Pavlos'a açıklanışı onun yaşam ve sonsuz görüşünü değiştirdi. Bir vakitler tek Tanrı inancına sövgü saydığı Mesih bağlılığını (bak. H.İ.9:1,2,5,20-22) şimdi Tanrı'nın tek gerçeği olarak görüyor, özel açıklamayla Tanrı gerçeğinin gizlerini öğreniyor (bak. Efes. 3:3-5). Pavlos böylece Mesih'in özniteliğini anlıyor, SGH'e inanmayı, onu yaymayı tüm yaşamının yanan, tutuşan kovalayışı, özlemi yapıyor. Böyle etkinlikle işlerliktedir SGH'in üstünlüğü kişinin varlığında.

Bu Pavlos (Saul) Mesih bağlılarını, Mesih'in kilisesini aşırı baskı altında tutanların başındaydı (1:13). Habercilerin işleri'nden öğrendiğimiz, onun önyak olduğu, teşvik ettiği, elebaşlılıkta bulunduğu saldırıların çok ufak bir kesiminden söz ediyor. Pavlos gibi amansız bir Mesih düşmanının, kan akıtmaktan kıvanç duyanın, saldırılar tasarlayanın, bu doğrultuda kentten kente koşan kararlı bir dincinin, şeriatçının, kısacası Tanrı'nın kilisesine dış bileyenin bir anda eski yaşamından Mesih'e dönmesi, hiç kuşkusuz incelenmeye, araştırılmaya değer.

Dirilen Mesih'i göklerde Baba'nın tahtında görünce Saul'un insan, Tanrı, dünya, ölüm hakkında görüşü kökten değişti (1:23; H.İ.7:58; 8:1; 9:1-2,13-14; 22:4-5; 26:4-5,9-12; 1 Tim.1:11-14).

Onun düşmanlığı Herodes'lerin Mesih'e düşmanlığına koştu. İnanlılar, Saul adını duyunca tirtir titriyordu. Bu sürede Tanrı egemen istemini işlerlikte bulunduruyor, Saul'u o unutulmaz değişikliğe, haberciliğe, yönetmenliğe hazırlıyordu. Pavlos böylece şaşıllacak Tanrı egemenliğini şu sözlerle

dile getirmekte: "Tanrı'nın zenginliği ne yücedir! Bilgeliği, bilgisi ne derindir! O'nun yargılarına kimin akli erebilir. O'nun yollarını kim araştırabilir? Çünkü, Rabbin düşüncesini kim bilebildi? Kim O'nun öğütçüsü olabildi" (Rom.11:33-34).

Saul'un aşırılığı ve bağnazlığı Ferisiler partisine kesin bağlılıktan kaynaklanmaktaydı. Yaşamının amacı: Tek din olarak tanıdığı aşırı Yahudilik'le bağdaşamayan her tutum ve inanç yok edilmeliydi. Ona yaşama hakkı tanımak günahtır. İsa'yı çarmıha çakan din önderlerine egemen kesilen, onları kör eden bağnazlık, onun da yaşam dokusuna iyice işlemiştir. Böyle bir insan değişebilir mi? Kuşkusuz insansal tartışmalarla, kanışlarla hiçbir sonuç sağlanamaz. Ama ona egemen kesilen bağnazlık ruhundan daha üstün güç egemen Tanrı'nın gücüydü.

Birçok araştırmacı, Saul'un başrahipliğe doğru ilerlemekte olduğunu öne sürer. Emsallerini, benzerlerini gerilerde bırakmıştı o (1:14). Hiç kuşkusuz dinci kuşakların, dine bağlılığıyla bilinenlerin alkış ve beğenisini üstüne çekmekteydi. Yıllar sonrası, "Benim için yaşamın anlamı Mesih'tir, ölümün anlamı ise kazanç!" (Fil.1:21) diyen Pavlos, o dönemde, "Benim için yaşamın anlamı koyu Ferisilik'tir" demekteydi.

Ama egemen Tanrı'nın amacı başkaydı (1:15). Her sonuçlama O'nun yönetimindedir. Ademoğlu doğru gördüğünü uygulasin, aklının kestirdiğini yapsın! Sonuçlama, egemen Tanrı'nın istemi uyarıncadır daima. Tanrı doğumundan önce Saul'u kendisine seçmiş bulunuyordu. O'nun bu seçimi E.A.'da görülebilir: (bak, *Mezmun 139:13-16; Yeşaya 49:1; Yeremya 1:5*). Mesih bağlısının Tanrı'ca önceden seçilmiş ve çağırılmış olması çok büyük sevinç ve güvenlik kaynağıdır (Rom.8:29-30; 1 Yu. 4:19).

Nice günahlı insan suçlulukta ağınmaktayken, egemen Tanrı'nın o yaşamda özel tasarısı ve ilgisi işlerliktedir. İsa Mesih bunu güzel bir simgeyle anlatır: (bak, *Markos 4:26-29*).

Saul Tanrı'nın kilisesine aşırı baskı uygulamaktayken, Tanrı, kayrasıyla onda kendi Oğlu'nu açıklamaya hoşnut olmuştu. SGH'i uluslara müjdelesin diye (1:15,16). "Beni kendisine ayırdı, kayrasıyla çağırdı, hoşnut oldu, açıkladı". Bunlar, egemen Tanrı'nın tasarısında yatan, O'nun kararlaştırdığı vakitte işlerliğe konulan egemen uygulamalardır.

Tanrı kişiyi salt kendi istemi ve kararı uyarınca seçer. Bu işte herhangi bir dinin, din kitabının, din önderinin ya da din kararının yeri bulunmaz. Egemen Tanrı daima egemen istemi uyarınca tasarılarını bütünler. Kayra bu yolda işler. Kurtuluş böylece gerçekleşir. Çağrılansa, özgür istemi ve kişisel kararıyla Tanrı çağrısını değerlendirir. O hiç kimsenin düşüncesini, açısını sormaz. Tanrı seçiminin ve çağrısının kendisine neye mal olacağını taslamaz.

Pavlos o anda hiç kimseye danışmadığını vurgular (1:16). Aslında bu, "Ete ve kana danışmadım"dır. Durumu, gelişimi, görüşleri tarttıktan sonra Mesih'e bağlanmanın anlamı kalmaz. Araya korku, kuşku, sakınca, koşullama ve bu tür tasarılar sokulduğunda Mesih'e bağlılık tüm değerini yitirir. Aslında birçok kişinin Tanrı çağrısını tepmekteki özürü bu tür hesaplardır. Pavlos türünden tüm kararlı insanlar hem Tanrı kayrasının gönencine gelir, hem de ondan yararlılık bulur; çünkü çağrıldığında hiçbir dünyasal, insansal, ulusal, dinsel düşünce tarafından engellenmez. Saul, din kuşaklarına koşup onlarla danışsaydı, sonuç ne olurdu!

Değil yalnız insansal, dünyasal hesaplar, kendisinden önce haberci olanlar da bu adamı etkileyemedi. Pavlos'un çağrısı insan istemiyle değil, Tanrı istemiyleydi. Mesih yeterliydi. Haberciliğini Mesih'ten alan Pavlos'un tüm sorumluluğu Mesih'eydi. Pavlos, "Arabistan'a gittim" diyor. Bu deneyim, H.İ. 9:25,26 arasına konuluyor zamandizin (kronoloji) yönünden. Ama bu kesinlikle belirlenemez.

Pavlos'un Arabistan süresi hiç kuşkusuz yaşamının en önemli ve yararlı dönemi idi. Y.A.'da bunun dışında bu olaydan hiç söz edilmemekte. Birçok yorumcu çok eğitimli Pavlos'u, Tanrı'nın Arabistan çölünde kendi üniversitesine çektiğini, onu orada üç yıl süreyle eğittiğini vurguluyor. Tanrı'nın Musa'yı 40 yıl Midyan'da eğittiği (H.İ.7:30), İlyas peygamberi üç buçuk yıl Kerit vadisinde ve Zarefet'te eğittiği (I Krallar 17:18; Yakup 5:7), E.A.'nın belirgin olaylarındandır.

İnsan bedeninde insanlığa gelen Rab İsa da, Nasıra kentinde otuz yıl geçirdi: Sessiz, olaysız, genellikle kayıtsız. O da bir insan olarak öğrenecekti (*Fil.2:6,7*). Her yararlı kişi Tanrı'nın eğitiminden geçmiştir. Saul Damaskos'a atlarla, askerlerle, insanlarla gitmeye koyulmuştu. Yolda Mesih'le karşılaştıktan sonra elinden tutup onu Şam'a götürdüler. Orada, öğrenci Hananya tarafından vaftiz edildi, bir süre orada kaldı. Tanrı onu oradan Arabistan'a yöneltti: Tek başına Tanrı'yla buluşmaya... Tanrı'nın Mesih'ini ona özel açıklamayla açıkladığı bu adam hiç kuşkusuz, Galatyalılar, Romalılar, Efesoslular, Koloseliler mektuplarındaki akılları durduran, insanı kayra Tanrısı'nın ta katına çıkaran o derin gerçekleri bu üç yılda öğrendi; Şam'a, oradan da Yerusaleml'e habercilerin ön sırasında bulunan biri olarak döndü.

Görüldüğü gibi bu mektup, bir bakımdan kayraya kavuşan insanın özel öyküsüyle ve bunun yanı sıra köklü tanrıbilim öğretisiyle yoğruludur. Bu yönden, mektuplar arasında önemlilerdendir. Pavlos herhalde Şam'a döndükten kısa bir süre sonra Yerusaleml'e gitmenin vakti geldiğini gördü (*1:18*; bak. *H.İ.9:26-29*). Bu dönemde, H.İ.'indeki anlatıyla, Galatyalılar'da çok kısa bir tümceyle anlatılan olay arasında çelişkili gibi görünen bir durum var. Bu nasıl anlatılabilir?

Pavlos'un düşmanları, kayra bildirisine saldıranlar, onun kesinlikle öbür haberciler tarafından yöneltildiğini, açıklamasını doğrudan doğruya Rab'den aldığına asılsızlığını göstermeye çalışmakta, onun Yerusaleml'e birçok kez giderek habercilerden yönerge aldığını öne sürmekteydi. Pavlos'un habercilik yetkisini yıkmak için her yola baş vurmaktaydı bu insanlar. O, *1:18-21*'de bu yalan söylentileri çürütmektedir:

1. O anda kimseye danışmadım (*1:16b*).
2. Benden önce haberci olanları görmek için Yerusaleml'e gitmedim (*1:17a*).
3. Arabistan'a gittim (*1:17b*).
4. Sonra yine Şam'a döndüm (*1:17c*).
5. Aradan üç yıl geçtikten sonra (*1:18 a*)
6. Petros'la Yakup'u gördüm Yerusaleml'de (*1:18-19*).
7. On dört yıl sonra Yerusaleml'e çıktım (*2:1*).

Acaba neden bu üstelemelere gereksinim duyulmakta? H.İ.'de yazar Luka'nın yaptığı gibi Pavlos şuraya, buraya gidişinin tarihçesini vermiyor. Sadece yalan söylentileri, suçlamaları, dedikoduları silmek istiyor. Bu nedenle olayları yaşadığı gibi açıklıyor.

Pavlos'a karşı savaşmakta olan şeriatçılar ters bilgi almışlar, bunu daha da yanıltıcı biçime sokmuşlar. Bu savlamaların düzeltilmesi gerekiyor. Bunun için Pavlos üç yıl, on dört yıl sözlerini kullanmakta. Çünkü öbürler, rasgele bir sürü söz ve tarih uydurmuş!

Pavlos'un Yerusaleml'e gidişinin temel gerekçesi, Petros'la söyleşide bulunmaktır (**istorise**), olayları tarih olarak gözden geçirmek. Bu buluşmada, Petros'un yetkisine boyun eğmek türünden hiçbir kovalayış yoktur. Pavlos'un yazısı, uydurucuların fısıltılarını çürütmek, olayları olduğu gibi iletmehtir.

Petros'la buluşması, salt fikir değiştirme ziyaretidir. Elbette Petros ta başlangıçtan bu yana Rab'le bulunduğundan, en önemli öğrenci olduğundan, onunla buluşmanın yararı çoktur. Gelgelelim Yahudiciler tüm gelişime kendi yorumlarını, kendi görüşlerini sokmuş. Galatyalılar'da bunlar yanıtlanmakta.

İki habercinin bir arada geçirdiği on beş gün, her ikisi için çok yararlıydı. Ta başlangıçtan Mesih'le birlikte olan Petros, kendi sözüyle "*Vakitsiz doğan bir çocuğa benzeyen*" (*1 Kor.15:8*). Pavlos, gece-gündüz demeden sürekli konuşmaktaydı. Petros, başlangıçtan bu yana Mesih'le geçirdiği o unutulmaz günleri ve sonraki olayları anlatıyor; Pavlos ise, kendi bağınazlığını ve doğaüstü doğuşla Mesih'in habercisi olduğunu, aradan geçen yıllardaki gelişimi anlatıyor. Bu iki insan doğa, huy, ruhsal yapı bakımından birbiriyle çelişkili, ama kurtarıcı Mesih her ikisini de bağılısı olmaya, habercilik görevine çağırılmış. İkisi de aynı ilahiyi yükseltebilir (*1 Kor. 1:30-31*).

Pavlos'un Yerusaleme gelişinin nedeni buydu (1:18). Başka haberci görmedi o. Sadece Rabbin kardeşi Yakup'u (bak *Matta 13:55*) belki de bir raslantı sonucu gördü. Yakup'a ilişkin *H.İ.12:17; 15:13*'e de bakın. O da başlangıçta İsa'ya iman etmemişti (bak. *Yu.12:7*). Belki İsa'nın çarmıha çakılışından önce O'na iman etti; çünkü dirilen Rabbi görenler arasında olduğu bildiriliyor (*1 Kor.15:7*).

Yakup yavaş yavaş Yerusalemedeki kilise topluluğunun yöneticisi oldu ve ilk konseyde önemli yer tuttu (*H.İ.15:13,19*). Kilisenin önemli önderleri arasına katılan Yakup, daha sonra, çok iyi bildiğimiz, kendi adıyla tanınan mektubu yazdı. Yakup'un tutumu da Pavlosun'kinden başkaydı. O daha çok Yahudici kuşağın gönlünü almaya çalışıyordu (bak, *H.İ.21:17-25*). Yerusalemedeki topluluk Yahudilik'ten gelenlerle doluydu; bu yüzden Yakup daha çok onların tutumuna eğilimli görünüyor. Pavlos'un Mesih'ten aldığı kayra açıklaması hiçbir durumda ya da koşulda ödöncülüğe boyun eğmeyecekti.

Bu Yakup'u Zebedi oğlu öğrenci Yuhanna'nın kardeşi (öğrenci Yakup'tan) (*H.İ.12:2*) ayrı tutmaya dikkat edilsin. Öğrenci Yakup, kilisenin ilk döneminde kral Herodes tarafından kılıçla öldürülmüştü.

Tanrı Pavlos'u Yahudiye bölgesinde Yahudiler'e haberi yaymaya, Mesih'i tanıtmaya atamamıştı. O'nun yönetimi geniş kapsamlı uluslar dünyasındaydı. Petros Yahudiler'e, Pavlos uluslara haberci atanmıştı (*2:2,7,8*). Yeni kilisenin gelişiminde çok önemli bir aşamaydı bu. Pavlos bu bilgiyi Yahudiliğe eğilmeye yüz tutan Galatyalılar'a Tanrı önünde belirtiyor (*1:20*). Çünkü şeriatçılar onun Yerusaleme gelişine bambaşka bir renk vermeye çalışıyordu. Herhalde Pavlos Rabbe gelir gelmez hemen Yerusaleme giderek habercilerin yetkisi altına girdi, onlardan buyruk aldı, şimdi uluslara yaydığı bildiri habercilerce onaylanmıyor türünden işlerine gelen varsayımları uydurmaktaydılar. Bunun için Pavlos bu ayette bu denli kesin dille doğruyu söylediğini belirtiyor.

"Aldanmayın" demek istiyor, "Uluslardan Mesih imanına katılanların Yahudiliğe, şeriatçılığa uymaları söz konusu değildir. Tanrı, uluslardan gelen inanlıları şeriat olmaksızın, kayrasıyla doğruluğa kavuşturur, kurtuluşa donatır".

Bunların arasına sokulan şeriatçılar tam tersini üstelemekteydi: "Sünnet olmazsanız, Musa'nın yasasına boyun eğmezseniz hiçbir koşulla kurtulamazsınız. Size başka öğretilerde bulunan Pavlos da kim oluyormuş!" Böylece kaldı bu zavallı inanlılar iki yol ağzında. Haberi ilkin Pavlos'tan duymalarına, onu sevmelerine karşın bir kuşku tuttu onları. Bu nedenledir ki, böyle kesin vurgulamayla onların kuşkusunu yatıştırsın diye Pavlos Yerusaleme ilk ziyaretini tüm inceliğiyle anlatıyor.

Bu dönemde haberci Pavlos Yerusalemden nereye gittiğine değiniyor (*1:21*) (bak. *H.İ.9:30*). Daha önce belirtildiği gibi, Saul'un Suriye ve Kilikya bölgelerinde (**Klimata**) ne kadar zaman gezdiği kesinlikle bilinmiyor, ama bunun dört ya da beş yıl sürdüğü anlaşılıyor. Bu sürede Tarsus başta olmak üzere bu yörelerde SGH'i yaydığı belirgindir. Bu da Y.A.'da ona ilişkin bilgi verilmeyen olaylar sırasından..

H.İ.'nde Tarsus'a gittiği bildirilirken, Galatyalılar'da Suriye ve Kilikya'dan söz edilmekte. **Klimata**'ya, bölgeler çevirisinden çok yöreler çevirisi yaraşıktır. *H.İ. 9:30*'da kardeşlerin Pavlos'u Kayseriye'ye (liman) götördükleri, oradan da Tarsus'a gönderdikleri yazılıdır. Buradan Pavlos'un bir gemiyle Kilikya'nın başkenti Tarsus'a gittiği anlamı çıkmakta.

Pavlos bu yörelerde geçirdiği dört beş yılı, Suriye ve Kilikya'da çeşitli yöreleri ziyaret ederek, SGH'i yayarak geçirdi hiç kuşkusuz. Daha önce görüldüğü gibi, bu süredeki çalışmalarına ilişkin hiçbir bilgimiz yoktur. *H.İ.11:25*'de, "*Barnabas, Saul'u aramak için Tarsus'a gitti*" deniyor. Buradan da anlaşılacağı gibi, Pavlos Tarsus'u merkez yaparak, buradan çeşitli bölgelere uzandı. Bu dönemde hiç kimsenin yönetimi altında çalışmıyordu. Rab'den aldığı SGH'i, kayra bildirisini yayıyordu.

"Yahudiye'deki Mesih kilisesi toplulukları beni hiç görmemişlerdi" (*1:22*), demekle, bu bölgedeki kiliseler tarafından gönderilmediğini, onlarca yönetilmediğini belirtiyor. Pavlos'u bulup geri getirmeye giden Barnabas Yerusaleme kilisesinden değil, Antakya'daki topluluktandır (bak. *H.İ.13:1*). Kutsal Ruh esinlemesiyle olsa gerek, Pavlos'u getirmeye gidiyor, onu Tarsus'ta buluyor,

Antakya'ya (Yerusalem'e değil) getiriyor, buradaki kilisede ikisi bir yıl süreyle o büyük topluluğu eğitiyor (H.İ. 11:26). Ve inanlılara Antakya'da Hristiyan adı veriliyor.

H.İ.'inde, tam bu sırada Barnabas'la Saul'un Yerusalem topluluğuna Antakya kilisesinden yardım götürdükleri bildiriliyor (H.İ. 11:27-30). Bir kesim yorumcuya göre Galatyalılar mektubunda Pavlos bu ziyarete değinmiyor. Sadece imanı müjdelediği için, önceki saldırcının böyle köklü bir değişiklikten geçtiğini gören kilise topluluklarının Tanrı'yı yücelttiğini belirtiyor (1:23).

YERUSALEM'DEKİ TOPLANTI 2:1-10

Bazı yorumcular H.İ. 11:27-30'da konu edilen ziyaretin bu olduğunu söylüyor. Yani yardım götürme ziyaretinden yararlanarak Pavlos 2:1-10'da anlattığı buluşma ve uğraşlara koyulmuş olabilir. Daha önce anlatıldığı gibi üç yıl (1:18) ile on dört yılın (2:1) nerede başlayıp nerede sonuçlandığı kesinlikle hesaplanamıyor.

Bazı yorumcular H.İ.'de Luka'nın bir ziyarete değinmediğini, başkaları da Pavlos'un Galatyalılar'da bir ziyarete değinmediğini anlatmaya gidiyor. Konunun tartışması uzadıkça uzayabilir ve kesin sonuca varılamaz.

Pavlos, Yerusalem'e yaptığı ilk ziyarete kısaca değinirken, ikinci ziyaretine geniş çapta yer ayırıyor. Geniş çaplı olmanın yanı sıra bu kısa kesime yazar Pavlos bir sürü karşılaşma ve olay sıkıştırıyor. Sir William Ramsay bu kesimi Pavlos tek tümce biçiminde anlatıyor yolunda gözlemde bulunuyor. Aslında bitirilmemiş tümceler, devrik tümceler, ivedi biçimlerle yüklü bu kesim.. Önünde önemli bir dava bulunanın, diyeceklerini birkaç sözle ivedileştirmesi belirmekte. Buna karşın anlatım uyumlu, akımlı.

Bu kesimi şöyle özetleyebiliriz: Pavlos tanrısız açıklamaya uyarak, Yerusalem'e gidiyor. Başta sayılan Yakup, Petros ve Yuhanna'yla özel bir toplantıya oturuyor. SGH'in su katılmamış nitelikte korunması, boşa koşmuş olmaması için bu önemli oturumda köklü sorunlar oluşuyor, fikir birliğine varılıyor. üç önder Pavlos'un Tanrı'ca verilen habercilik görevini kavrayarak onunla el sıkışıyor, uluslara SGH'i yaymasına özgürlük tanıyor. Pavlos'la Barnabas uluslara yönelecek, Yerusalem'deki habercilerse Yahudiler'e. Bu arada yoksullara yardım da unutulmayacak (2:10).

Metne eğilelim: On dört yıl sonra, üç kişi Yerusalem'e çıkıyor: Pavlos, Barnabas ve Titos. Galatyalılar Barnabas'ı ilk haber gezisinden çok iyi tanıyor. Titos sadece bir gençtir; bazı yorumcular, Luka'nın kardeşi olduğunu öne sürüyor (bak, II Kor.8:17-19). Onun burada konuya girmesinin bir amacı var (2:1).

Bu özel toplantı, tanrısız açıklama nedeniyledir (2). Açıklama Pavlos'a mı, Barnabas'a mı geldi belirsizdir. Pavlos üç haberciye -- Yakup, Petros, Yuhanna -- yaydığı SGH'i 'açıkladım' diyor. Demek ki, onlardan yönerge almak için değil, sadece yaydığı haberi onların önünde sergilemek için Yerusalem'e çıkmış. Pavlos tüm kilise ihtiyarları'na yapmadı bu açıklamayı ya da sergilemeyi; ama başta sayılan üç kişiye, topluluğun direği sayılanlara. Bunların kendisine hiçbir öğreti katkısında bulunmadığını da tez elden vurguluyor (2:6). Tanıttığı kayra haberine ilişkin aklında herhangi bir kuşku olsaydı onu hiç yaymazdı. Kişi, üzerinde şüphe taşıdığı bildiriye yaymaktan çekinir. Pavlos yaydığı haberin kesinliğinden hiçbir kuşku taşıyor. Ama, öbür habercilerin gözünde boşa koşmuş olmasın diye, uluslara yaydığı haberin -- tanrısız açıklamayla aldığı kayra bildirisinin -- içyüzünü üç haberciye sergiledi (bak, Ef. 3:2-4,9; Kol. 2:2).

Titos -- bir Yunanlı -- sünnet edilmeye zorunlu tutulmadı (2:3). Bundan çıkan anlam ne olabilir? Aslındaki metne bakıldığında kesin karar vermek güçtür. Uluslar arasından gelen genç inanlı Titos, tümünden özgür bırakıldı. Yahudi yasaları uyarınca sünnet edilmedi. Öte yandan, Yahudiciler'in öfkesi tümünden kabarmasın diye belki kendi kararıyla sünnet edildi. Durum genç Timoteos'un sünnetiyle koşut tutulabilir (bak, H.İ.16:3). Bir gerekçe olarak değil kargaşalığı, suçlamaları önlemek için.

Bu dönemde Yahudiciler'in saldırıları çirkin boyutlara ulaşmaktaydı (2:4). Bazı yalancı kardeşler -- şeriat yanlıları -- Pavlos'u adım adım izlemekteydi. Tam bu sırada saman altından kendi davalarını yürütüyordu bu insanlar. Pavlos'la birlikte gelenleri yasayı çiğnemekle suçlamaya çalışıyordu. Amaçları, kovalayışları Musa'nın yasasına uymayı gerekli kılmaktı.

Haberci Pavlos artık onların her oyununu, karalama çabasını öğrenmişti. Bunlar içli dışlı kardeşmiş gibi sokuldu (2:4). Barnabas adına da konuşan Pavlos bir an için bile onlara boyun eğmediğini anımsatmakta (2:5). Amaç, SGH'e su katmamak, onun tanrısal açıklama uyarınca uluslar yararına, o güne dek yayımlandığı biçimde korunmasıydı.

Pavlos, SGH'i yazarken, Tanrı onun aracılığıyla bir sürü güçlü iş (mucize) gösteriyordu. H.İ. bunlarla doludur. Bunlar, haberci olmanın özelliklerindendir. Ama bu sağlayış, Yahudiler'e haberci atanan Petros'a kısıtlanmadı. Tanrı aynı güçlü işleri Pavlos'a da onun hizmeti alanında kullanılsın diye verdi (2:8) (bak. 3:5). İkisi de aynı SGH'i yaymayı aynı tanrısal güçle sürdürmekte. Tek ayrım, ilkinin Yahudiler'e, ikincisininse uluslara haberi yaymasıydı. Pavlos'un hizmetinde görülen güçlü işlere yine H.İ.'de rastlanıyor.

PAVLOS'UN PETROS'LA SÜRTÜŞMESİ 2:11-14

"Ne var ki, Petros Antakya'ya geldiğinde yüzüne karşı ona direndim" (2:11). Yine H.İ.'de bunun ne konusu edilmekte, ne de Petros'un Antakya'ya gittiğinden. Bu önemli olayı hangi döneme koymak gerekir? Yorumcuların önemli bir kesimi bu olayı, H.İ.'ndeki olaylar ve gelişmeler sırasında 11:30 ile 13:1 arasında koyarlar. Yani, Pavlos'la Barnabas'ın Yahudiye'de yaşayan kardeşlere yardım göndermeleriyle bu iki kişinin ilk haber gezisine çıkışları arasına rastlayan belirli bir döneme..

Bu yoruma göre *Galatyalılar 2:1-10*'daki olayları ilk konseyle bir tutanlar (H.İ.15), karşımızdaki olayı tarihsel sıraya göre anlatılmayan bir görünüm durumunda ele alıyorlar. Bu olasılık dışı sayılamaz. Ne E.A.'da, ne de Y.A.'da okuduğumuz çeşitli olayları ve gelişmeleri tarihsel sıralama niteliğinde görmememiz gerekir. Yazarlar, tarihsel gelişmeleri değil, olgular ve durumları bunların önemine yaraşır biçimde anlatır.

H.İ.'nde Petros'un Antakya'yı ziyaretinden söz edilmemekte. Başka bir durumda onun öğrenci Yuhanna'yla birlikte, daha yeni iman etmiş Samiriye'ye gönderildiği (H.İ. 8:14-17) anımsatılmakta. Bunun gibi, Yerusalem'deki haberciler Petros'u orada hızla gelişmekte olan bir kilise topluluğu bulunan Antakya'ya da göndermiş olabilir. Bu gelişim çok olasıdır. Ama sadece bir düşünce olduğu unutulmamalı.

Başka yorumcular bu olayı H.İ. 15'deki gelişime yol açıcı nitelikte gösteriyor. Pavlos'la Barnabas ilk haber gezisini sevinç ve coşkuyla sonuçlayıp Antakya'daki inanlılar topluluğuna döndüklerinde, "Tanrı'nın kendileri aracılığıyla yaptığı işlerin tümünü bildirdiler; O'nun, iman kapısını uluslara nasıl açtığını anlattılar" (H.İ.14:27).

O döneme dek Tanrı bağlılığını özleyen uluslara açık olan tek kapı Yahudilik kapısıydı. Puta tapıcılığı bırakıp tek Tanrı YAHWEH'ye bağlanmak isteyen ulusların önünde, sinagog kapısından başka kapı yoktu. Sinagog kapısından girmekse, en başta sünnet edilerek bir sürü yasaya, uygulamaya töreye bağlılık koşuluyla. Hem de tüm Yahudilik hakkını hiçbir zaman kazanamazdı bu insanlar. Onlara **proselit** (uluslardan çekilmiş) denirdi. Yerusalem'deki tapınakta proselitler avlusu bulunurdu; bunlar oradan ileriye gidemezdi. Arada engel duvarı vardı. İşte, Mesih'in ölümünde, orta yerde dikili engel duvarı, O'nun öz bedeninde yıkıldı (bak, *Mt. 27:51; H.İ. 21: 27-30; Efes. 2:14; İbraniler 10:20,21*). O ana dek ikinci, üçüncü sınıf inanlı sayılan uluslardan gelme proselitlere, bu kez Tanrı hükümrانlığının kısıtsız vatandaşı olmak hakkı geldi (bak, *Fil.3:20*).

Pavlos'la Barnabas ilk haber gezisinde Tanrı'nın Mesih aracılığıyla sağladığı kayrayı Yahudiler'e ve uluslara yayınca, iman eden herkes eşit yetkiyle iman kapısından içeri girdi. Tanrı sinagog kapısını geçersiz kılmış, Mesih'in kanı aracılığıyla kayra kapısını açmıştı. Pavlos'la Barnabas'ın çığır

açan sonuçlaması bunu getirdi. Pavlos Tanrı'dan özel açıklamayı (Efes. 3:2-6) bu gelişimden önce almıştı kuşkusuz.

İlkin Pavlos aracılığıyla, Tanrı'nın işlerliğe konan bu tasarısı özellikle Yahudiye bölgesinden Yahudiler'e, hatta Mesih'e iman eden Yahudiler'e çok etkisi yaptı. Böyle bir şey nasıl olabilirdi? Uygulamayı, Pavlos'un icadıymış gibi göstermeye başladılar, onun yaydığı SGH'e karşı amansız bir saldırıya kalktılar.

Yahudiciler, Mesih'e iman eden herkesin yine sinagog kapısından girmeye zorunlu olduğunu durmadan üsteliyor, bu uygulamanın yayıcıları kesiliyordu. Yahudiye'deki kiliselerle, Pavlos'un bağlı bulunduğu Antakya topluluğu arasındaki anlaşmazlık yavaş yavaş sürtüşmeye dönüşmekteydi. Yahudiciler, kendilerine denetleyici süsü vermeye kalktılar.

"Yakup'un (Yerusalem'deki İhtiyar'ın) yanından bazı kişiler gelmeden önce" (2:12; H.İ. 15:1). Bu dönemde, Petros'u Antakya'da görüyoruz. Daha önce, ulusların Yahudiler'le Tanrı'ca bir tutulduğuna ilişkin çok ilginç bir açıklama almış olan Petros'un yüreğinde (bak H.İ. 10:11 - 11:1-18) hiçbir kuşku kalmamıştı. Kendisi bunu Yerusalem'deki topluluğa kesin bir dille kanıtlamıştı. Ama *Galatyalılar* 2:11'den anlaşıldığı gibi çelişkili bir gelişim oluyor; Pavlos'un, haberci Petros'un yüzüne karşı ona direnme gereği beliriyor. Çünkü Petrus kendi kendini suçluyor, çelişkiye sürükleniyordu. Uluslardan olan Kornilyos'la ailesine kesin etkinlikle SGH'i bildiren Petros bu kez Yahudiciler'den korkarak ve çekinerek kendini uluslara bağlı olanlarla birlikte yemek yediği sofradan ayırıyor (2:12). Evet evet, hayır hayır olan Pavlos'u çileden çıkartıyor bu gelişim.

Petros'un bu çelişkisi çok ileriye gidiyor. Kendisi uluslar gibi yaşamaktayken -- Yahudi alışkı ve törelerini üzerinden atmış biri olarak -- ulusları Yahudi gibi yaşamaya zorluyor (2:14). Yani, eski sinagog kapısından içeri girme gereğini.. Öylesi tatsız bir ortam oluşuyor ki Pavlos'un en yakın iş arkadaşı, kayrasal kurtuluş habercisi Barnabas bile Petros'la öbür Yahudiler'in ikiyüzlülüklerine kapılıyor. Kalıyor ortada tek başına Pavlos. Herkesin önünde olsa gerek, Petros'un yüzüne karşı direniyor (2:11). Çünkü o, kendi kendini suçluluğa sürüklemiş çelişki ortamında.

Pavlos yine burada sünneti önemseyen Yahudiciler'den söz ediyor. Çünkü uluslara Tanrı'ca açılan kapıda töresel sünnet zorunluluğu yoktur. Orada kesin özgürlük egemendir. Pavlos'un direnişi nasıl bir sonuç getirdi? Bu anlatılmıyor; çünkü Pavlos tarihsel bir gelişimi bildirmiyor *Galatyalılar*'a, Tanrı'nın açtığı kapının üstünlüğünü vurguluyor.

Olgunun gelişiminden çıkan sonuç belirgindir: Petros, uluslara haberci atanan Pavlos'tan gelen kesin eleştiriyi kabul etti, hiçbir direnişte bulunmadı. Petros'un huyuna, davranışlarına baktığımızda, aşırılıkla, düşüncesizlikle, bazı durumlarda da taşkınlıkla davrandığını kavramakta güçlük çekmeyiz. Başkalarına dert çektiren, verdiği biçimde dert alan, birçoğumuzun huyunu anımsatan hesapsız davranışlar zinciri. Hem yaralayan, hem de yaralanan..

İşte bu Petros, oluşturduğu olumsuz havaya Pavlos'tan gereken sert tepkiyi alınca hemen yelkenleri suya indiriyor. Erdemli insanın temel özelliklerindendir bu. Kuşkusu, yanlışlığı, eksikliği dikkatine getirilince sinirlenmez, içerlemez, terslikle karşılıklıta bulunmaz o. Tersine, kınayışı gereken biçimde değerlendirerek haklı eleştiri karşısında hakça davranışa boyun eğer. Büyük insanı, büyük ulusu oluşturan öz mayadır bu.

Petros, Pavlos'un sert eleştirisine sertlikle karşı çıkmış olsaydı sonuç ne olacaktı? Yahudiler'e haberci atanan, uluslara SGH'in bildirilişini yıkıcı biçimde baltalayacaktı. Petros, akılsız davranışının oluşturabileceği zararı hemen tanıdı, Pavlos tarafından uygulanan Tanrı tasarısının doğruluğunu tanıdı. Hiç kuşkusuz Barnabas da onun yürek değişikliğini izledi.

Olay bu noktadan nereye gidiyor? Herhalde H.İ. 15'e. Elbette bu da çeşitli görüşlerden biri. Ama *Galatyalılar*'daki olguyu, H.İ. 15'ten sonraya yerleştirmeye çalışmak bir sürü güçlük oluşturur. Sir William Ramsay, *Gal.2:14b* ile H.İ.15:10'da Petros'un konuşması arasında sağduyulu bir bağlantı kuruyor. Kendisi buna inanmış biri olarak kanışını bu kez başkalarına vurguluyor. Ne var ki, *Galatyalılar*'daki olguyu, H.İ. 15'ten sonraya itmek çabası son bulmuş değildir. Ama bu uğraş geniş çaplı sorunlar doğmasına yol açmakta.

Pavlos ile Barnabas ayrı yönere doğrulduktan sonra (bak, *H.İ.15:39-40*), Pavlos Silas'la birlikte ikinci haber gezisi sırasında yolları üzerindeki kentlerden geçerken (Güney Galatya kentleri), uluslara Yerusalem'deki haberciler ve İhtiyarlar'ca kararlaştırılan temel kuralları bildirdiler, bunları uygulamalarını istediler (bak, *H.İ. 16:4*).

Pavlos'un tüm ilgisi SGH'in doğruluğunu belirtmek ve vurgulamaktı. Konseyde verilen kararlardan çok, onun temel titizliği bundaydı. Tanrı'nın ona özel açıklamayla gösterdiği bu bildiriye ayak uydurmayan her kim olursa olsun, yüzüne karşı direnilmeliydi (2:14). Çünkü Tanrı SGH'i uluslara müjdelemesi için kendi Oğlu'nu ona açıkladı (1:16). SGH Galatyalılar'ın yararına korunsun diye, bir an için bile Yahudiler'e boyun eğmedi o (2:5). Öbür haberciler, onun sünnet olmayanlara SGH'i müjdelemekte güvenilir kişi olduğunu gördüler (2:7). O, bu güveni hiçbir zaman boşla çıkarmayacaktı.

TANRI'NIN TÜM İNSANLIĞI KAPSAYAN KAYRASI 2:15-21

Bu kesime koşturulan başka bir yer *Romalılar 4:22 - 5:2*'dir. Tanrı'nın suçluyu doğrulukla donatması, İsa Mesih aracılığıyla onu kayra bolluğuna kavuşturmasıdır (bak, *Rom. 5:17*). Bu doğruluk günahının aklanması değildir. Aklanmak (beraat), temize çıkmaktır. Mahkemede suç işlemediği anlaşılan aklanır, alını açık olarak topluma karışır. Tanrı hiç kimseyi aklamaz; tam tersine, kişinin suçluluğunu vurgular. Mesih'in suçlu yerine döktüğü kanı kurtulmalık sayarak, O'na iman edeni doğrulukla donatır (*Rom. 3:26*). Böylece, adaletini şimdiki dönemde açıklar. İsa Mesih günahının ölümünü öldü. Şimdi O'na iman eden, O'nun doğruluğuyla donatılır (*Gal. 2:16*).

Suçluluk ve yargı, sadece Mesih'in sağlayışıyla yerini doğruluğa verir. Tanrı kayrasıyla doğruluğa kavuşan, kayraya yaraşan ürünleri getirir. Bu yeni ilişkiye günahlı salt imanla gelebilir. Mesih'e iman ederek doğrulukla donatılmaktır bu.

Pavlos, bu kesimde hemen köklü tanrıbilim konularına geçmekte. Burada, **günah, doğruluk, kayra, haç, iman, Mesih'le özdeşlik** sözleri ağırlık toplamakta. Bunlara karşı, günahlılık, ruhsal yasa, işler ve çabalar, ölüm sözlerine rastlanmakta. Tüm kitabın ağırlık kesimidir bu parça.

Günahlı ademoğlu kişisel yargısıyla, bunları uyguladım dediği yasa kurallarıyla doğruluk kazanamaz. İlk ruhsal yasaya karşı çıksın, günah işlesin, sonra da ruhsal yasadaki dilekleri uygulayarak doğru sayılsın! Çelişkiler çelişkisidir bu.

Şeriat, en küçük sözdinlemeziği bile cezalandırır. Ters durumda ona 'yasa' denemezdi. Günah nedir? Şeriatçıya göre yasanın bozulması. Bundan nasıl bir sonuç çıkar? İnsan bozduğu yasayı, yasanın başka kurallarını uygulamaya didinerek bozduğunu düzeltmeye çalışmakta. Sonuç? Bozulan yasayı başka bir yasayı uygulayarak onarma çabası.

Bu olanaksızdır. Ruhsal yasaya saygısını belirten, bozduğu kuralı başka bir kuralla etkisiz bir duruma getirmeyi başaramaz. Yasalardan esinlenen doğruluk, iflas etmiş doğruluktur. Bir borca karşı başka borç ödenerek hiç kimse borçsuz çıkarılamaz. Yani borcu olan biri o borcu ödemek için başka bir yerden borç alarak borçsuz duruma gelemez.

Doğuştan Yahudi olanlar, kendilerini uluslardan oluşan günahlılardan saymazdı. Bu yetkiyle hep övünürdü (2:15). Yahudiler'in yasası, kuralları, özel yiyecekleri, sünneti vardı. Bunlara sahip olmayan uluslar, Yahudiler'ce köpekler sayılmaktaydı (bak, *Matta 15:25-28*). Yahudiler'in kendi gözünde durum buydu. İsa Mesih, Kenanlı kadının çarpıcı imanını Yahudi olan öğrencilere kanıtlamak için onların kullanabileceği bir adı kullandı. Ama amacı, bu adla kadına konuşmak değildi. Onun nasıl yanıt vereceğini bilen Kurtarıcı, kadının herkesi şaşırtan yanıtını alınca, Yahudiler'e, uluslardan gelme bu kadının örnek imanını kanıtlayarak, onun imanla dileğine kavuştuğunu gösterdi.

2:15 Burada da bir Yahudi olan Pavlos, Yahudiler'in konuşacağı dille konuşarak, uluslar gibi günahlı değiliz, diyor. 'Doğuştan Yahudi olanlar' (**fisei loudaioi**). Öte yandan, *Efesoslular 2:3*'de "doğuştan tanrısal öfkenin çocuklarıyız" diyor (**tekna fisei orgis**). Fizik sözü buradan

kaynaklanmadır. Bu, tıpbilim sözüdür. Yani, insanın ve başka varlıkların doğal yapısıyla ilgili bilim kolu.

Bu, Tanrı tarafından yaratılan doğal yapı değildir. O'nun yarattığı doğal varlığımız tıpkı kendisi gibi kutsaldı. Ama kutsallıkta yaratılan doğal yapı günahlı olunca, bu kusursuz yapı bozuldu. Yahudi de, uluslardan gelen de, "doğuştan tanrısal öfkenin çocuğu" oldu (Efes. 2:3). Öz varlık günahsızken, araya sokulan istilacı nedeniyle dokusu bozuldu, yozlaştı. Varsın Yahudi kendisini başkasından daha pak saysın; şeriatçı, kendi gözünde doğru görünsün, dinci dinine, Şabatına, kitabına güvensin! Bunların hiçbiri gerçeği değiştirmez. Özgün ve kalıtmalı günah hepimizdedir. Buysa, doğuştan hepimizi tanrısal öfkenin çocukları kılmıştır.. Ademoğlu ilkin doğuştan günahlıdır, sonra da uygulamadan. Yünü boyayıp dokurlar, dokuduktan sonra yine boyarlar. Hepimiz çift işlemeyle günahın içinde boyalıyız. Bu çirkin boyayı gidermenin biricik yolu, Mesih'e iman ederek O'nun kaniyla arıtılmaktır (16). Aklanmak (beraat, temiz çıkarılmak) değil! (1 Pet. 3:18).

Bu vurgulama, 143'üncü Mezmur'da Davut'un içtenlikli duasını anıya getirir (143:2). Bu bölümde, Pavlos'un şu vurgulaması da anımsatılır: *"Çünkü hiçbir insan ruhsal yasada sıralanan işlerde Tanrı katında doğrulukla donatılmayacaktır. Çünkü ruhsal yasa kişiyi ancak günahı bilme aşamasına getirir."* (Rom. 3:20)

Günahlı ademoğlu suçundan ve onu bekleyen yargılamadan, kendince doğru görülen dinsel -- uygulamalar işler ya da sevaplarla arılamaz. Daha E.A.'da Tanrı, yasasını verdiği İsrailoğulları'na şu kesin yargıyı vurgular: *"Bilesiniz ki, suçunuz sizi bulacaktır"* (Sayılar 32:23). Bu konuda bakınız, Eyup 20:27; Mez. 26:26; Vaiz 12:14; Luka 12:2; 1 Kor. 4:5.

Y.A.'nın temel öğretisi, kişinin sadece tanrısal kayraya iman ederek Tanrı'nın katında doğrulukla donatıldığına ilişkindir. Rom. 3:21-31 kesimi de, aynı gerçeği insansal deneyime ve sağduyuya bakarak geliştirmekte.

2:17 Galatyalılar Mesih'e iman edip tanrısal kayrayla kurtulunca, Tanrı onları doğrulukla donattı. Ama ne yaptı bu insanlar? Araya şeriatçılar sokulunca, yasayı uygulamak çabasıyla geriye gittiler; yasanın bıkırtıcı kurallarını tutmaya başladılar. Ne var ki, şeriat hiç kimseyi doğrulukla donatamaz. Tersine, kuralları çiğneyeni suçlu çıkarır. Mesih'e iman ettikten sonra yeniden ruhsal yasaya dönmek, günahlı duruma düşmektir. Bu ortamda kurtarıcı Mesih, günaha hizmet edici oluyor. Çünkü günahlıyı kesinlikle kurtarmamış sayılıyor!. Pavlos, 'Olmaya!' diyor. Haşa! Günahlıyı kurtaran, nasıl günaha hizmet etmiş olabilir? Hiçbir zaman! şeriata geri dönmek, doğrudan doğruya günah işlemektir. Buna koşut bir tartışma için bak 3:21'e.

Yahudiler yasalarından ayrılmayı uluslar düzeyinde günahlılar olmaya koşut sayardı. Musa'nın yasası onlara her şeydi; ondan ayrılmaları akıllarının ucuna bile gelemezdi. Çünkü bu durumda, yasasız uluslar gibi günahlı olurlardı. Onları Musa'nın yasasından ayıran Mesih, akıllarınca günaha hizmet edici oluyordu!

Bugüne dek bu korku geneldir: Mesih'e iman edersem dinimden, yasamdan, şeriatımdan ayrılmakla büyük günah işlerim! Bana sunulan Mesih, günah işlememe neden olur. Birçok kişiyi Mesih'e iman ederek kurtulmaktan alıkoyan nedenlerin başında bu gelir. Yanıt çok basittir: Dinin, şeriatın, tören, biçimin seni doğrulukla donatabilmeyi vaat ediyor mu? Hiçbir dinin böyle bir savlaması yoktur. Dinine, törene, şeriatına tüm bağlılıkla hizmet edebilirsin; ama yine de tümünden günahlısın, günahlı olarak kalacaksın.

Öte yandan İsa Mesih seni hem kurtaran, hem doğrulukla donatan, hem de Tanrı'yla barıştırandır! Buna göre seçimini yap.. Kimi seçmek istersin? Günahtan, suçtan, yargıdan kurtaramayan dini, şeriatı mı, yoksa günahlarını anımsatıp seni doğrulukla donatan kurtarıcı Mesih'i mi? Mesih'e iman, canını en yüksek aşamaya getirir.

Hem şeriata, hem Mesih'e iman edemezsin. İki karpuz bir koltuğa sığmaz; hiç kimse iki efendiye hizmet edemez. Pavlos, Petros'a bunu vurgulamıştı. Şimdi Galatyalılar'a ve herkese bu temel gerçeği vurgulamakta. İşte bu erdemli davranışla bir zamanlar kendisi için üstün ve değerli sayılan,

ama kökte dayanıksızlığı belirgin olan şeriatı yıkıyor (2:18). Yıkıyor ki, Mesih'i kazansın (Filip. 3:7-10).

Pulkanatlı varlık kozasını delip oradan çıkmazsa o güzel kelebek olamaz ve günün, güneşin, çiçeğin gönencine gelemes. Değerli bilinen bazı şeyler bırakılmazsa, asıl değerli olanlar kazanılamaz. Sonunda can, kapkaranlık kozada mahpus kalır. Tanrı'dan çıkan gerçek özgürlüğü arayan, O'nun sağladığı doğrulukla donatılmayı özleyen kişinin, bu parlak aşamaya gelebilmek için engelleri yıkması zorunlu kılınmıştır. Ancak bunları yıkınca can özgürlüğe kavuşur, gerçek barışı, esenliği bulur. Dinimi, şeriatımı bırakırsam günahlı olurum korkusuyla boğuşmaktan kurtulur. Şu anda büyük günahlı olduğunu, günahtan salt İsa Mesih'in özgür kılabilildiğini kavrayan, sevinçle O'na sarılır.

Pavlos her şeyini yıktı; böylece Mesih'i kazandı. Şimdi geriye dönüp yıktıklarını yeniden kurmaya kalkarsa, bunları yıktığıma çok üzgünüm, yeniden kurmaktan başka çıkar yolum yoktur derse, kendi kendini suçlu ilan etmiş olur. Yaşamına gerekli kuralları benimseyen, sonra da bu kuralları hiçe sayanın tutumu neyi gösterir? Kişinin kendince onaylanan ilkeleri çiğnemesini, kendine çizdiği yoldan vazgeçmesini. Bu insan hiç kuşkusuz kendi kararını iki paralık eder. İşte en büyük suçlu. Çelişkili biri! Ne der Yakup?

"Ama hiçbir kuşkuyla düşmeden, imanla istesin. Çünkü kuşkuyla düşen kişi, rüzgarın çalkaladığı ve sağa sola savurduğu denizin kabarmasına benzer. Böyle bir durumda bulunan insan Rab'den bir şey alacağım düşüncesine kapılmasın. Dengesiz insan tuttuğu yolların tümünde kararsız olan kişidir" (Yakup 1:6-8).

Petros bir ara böyle davrandı; şeriatçıların etkisi altında kalan Galatyalılar aynı şeyi yapmaktalar. Gecekonduyu yıktırıp yerine çok katlı bina kuran, aklını yeniden gecekonduya takıp, çok katlı binayı yıkarak bir kez daha gecekonduyu kurarsa çelişkinin ta kendisini sergiler o. Pavlos, ruhsal yasanın en bağnaz ve koyu uygulayıcısıyken, ruhsal yasaya öldüğünü belirtiyor (2:19).. Nasıl? Ruhsal yasa yoluyla. Çünkü ruhsal yasanın özelliği suçlu çıkararak ölüme mahkum etmektir.

Ölüm getiren yasaya ölen, yaşam veren Ruh'un yasasıyla özgür kılınır (Rom. 8:2). Günah ve ölüm yasası kişiyi sürekli tutsaklıkta kısıvrak bağlamıştır. Ruhsal yasa günahlıdan bir sürü dilekte bulunur, hiçbir durumda onu suçsuz ilan edemez, doğrulukla donatamaz. Öte yandan, kendini kayra Tanrısı'nın kucağına atan, günahtan, ölümden özgür kılınır, doğrulukla donatılmış biri durumunda güvenle sonsuza bakar.

Bu dönemde Haberci Pavlos tüm mektubun konusunu, içeriğini doruğa getiriyor: *"Mesih'le birlikte çarmıha çakıldım. Artık yaşayan ben değilim, bende yaşayan Mesih'tir. Şimdi bedende yaşadığım yaşamımı beni seven ve benim için canını veren Tanrı Oğlu'na imanla yaşamaktayım" (2:20).*

Y.A.'nın çok iyi bilinen, içtenlikli kişisel tanıklığıdır bu açıklama. Kurtarıcı Mesih, günahlı Saul'a gereken ölümü öldü. Saul'a ve her günahlıya yaraşan tepki, O'nun ölümünü değerlendirerek, O'nunla birlikte ölmektir (bak, II Kor. 5:14; Rom. 6:3).

Pavlos neden öldü? Mesih'in ölümüyle ne biçimde özdeşleşti? Mesih günahsız olduğu gibi, o da günahlı yaşama ve günaha öldü (6:16; Rom. 6:1-11). Mesih günahlıyı şeriatın yardımı olmaksızın kurtardığı için Pavlos şeriate öldü. Mesih yaşam ve yaşam kaynağı olduğu için Pavlos ölüme, ölüm yargısına öldü. Kişisel uğraşlarla canının kurtuluşunu sağlama çabalarına öldü. Artık kutsallık, kayra, yaşam onda egemenliğini sürdürüyor. Çünkü bunlar Mesih'ten kaynaklanan niteliklerdir.

Bundan böyle Pavlos'un içinde bencillik ve bencillikle ilgili duygular, eğilimler egemen değildir. Her tür bencillikten arı olan, tersine günahlıyı severek günahlı için canını veren Mesih egemendir. Buna koşut olarak da, Pavlos Mesih için, O'nun hizmeti için kendini eliaçıklıkla vermekte, Mesih yararına harcanmaktadır (II Kor.12:15).

Bu bağlantı, Mesih'le paydaşlık, özdeşlik, kardeşliktir (Matta 28:10; Luka 8:21; İbr. 2:11,12,17; Yu.15:14,15). Mesih'in, inanlının varlığında kendi yaşamını yaşamasıyla, günahlı, ölümlü ademoğlu

kişiliğine kavuşur. Mesih'le birlikte ölmek, göklerde olan Mesih'le yaşamaktır (Efes. 2:6). Günahlı, kurtarıcı Mesih'e imanla Tanrı'nın kayrasına kavuştu, günahıtan özgür kılındı. Bu iman şimdi tüm belirginliğiyle işlerliktedir. Çünkü gündünden Mesih'in yaşamda egemen olduğunu bildirmektedir.

Günahlı Saul, haçta ölen Mesih'e bakıp O'nu yaşamına alınca, Mesih'in ölümüyle tam özdeşliğe girdi. Bu köklü yaşam deneyimi, vaftizle açıklanarak dünyaya, çevreye bildirilir (Rom. 6:3-4). Vaftizde, Mesih'le ölen, O'nunla birlikte gömülür. Eski, günahlı, yargılı varlığa bu yaraşır. Mesih'le birlikte çarımha çakılmanın içeriği budur (3:21). Sadece ölmek, sonucu sağlayamaz. O'nunla birlikte yaşamak için ölümden dirilmek gerekir. Ölen Mesih mezarda kalmadı. Dirildi. Vaftiz edilirken, inanlı Mesih'le birlikte dirildiğine tanıklık eder. Mesih'in ölümü günah için kurtulmalıktır. Dirilişiyse, günahıtan arıtılan yepyeni yaşamın kanıtıdır.

Bu gerçek en belirgin dille açıklanmakta (Kol. 2:12). Mesih bir günahlı gibi -- günahlılarla özdeş olarak -- herkesin yararına öldü. O'nun aracılığıyla yaşayan, bundan böyle kendisi için değil, onun yararına ölüp dirilen için yaşar (II Kor. 5:14,15). Böyle bağlantılıdır Mesih'e iman etmekle vaftiz edilmek.. İnanlı, vaftiz sularına daldırılırken geçmiş yaşamla ilgili her kötülüğü, bozukluğu, miskinliği orada gömer. Sudan çıkarılırken, yeniden doğmuş, kutsal Ruh tarafından yenilenmiş, yeni yaşama, yepyeni umutlara kavuşmuş biri olarak çıkar.

Yeni yaşamda egemenlik eden güç doğal varlığın gidişine, tutumuna hiç benzemez: *"Artık yaşayan ben değilim!"* Şeriat, Tanrı'yı saymayı, O'nun buyruğuna uymayı vurgular. Ne var ki, bencil varlık kendi dileklerine önem verir, çıkarıcı öz benliğin buyruklarını dinler. Böylece doğar sarsıcı bir çelişki. Doğal insan tüm yaşam boyu akıntıya kürek çeker.

Mesih'e bağlanan, O'nunla özdeş olan, kişisel çıkarları yararına yaşamaya son verir, *"onu seven için"* yaşar. Çünkü onu seven, yücelerden gelen, canını veren günahsız insandır. Yeni yaşamın temel ilkesi SEVGİ olur. Günah, bencillik ve sevgi eksikliğidir. Hem Tanrı'ya, hem de insan kardeşe sevgisizlik. Günahlının temel sevgisi kendisinedir, kendisi için önemli sayılan şeyler.. Bunlar şeriat olabilir, kişisel iştahların doyurulması olabilir, bencillik bağlantılı daha bir sürü tutum olabilir.

Ölüp dirilmek, Mesih'le yaşamak, bu düzeni kökten değiştirir. Önce aranmayan değerler aranır, bulunur, sevilir; çok önemli tutulanlar yıkılır, atılır. İnsanın kendi yaşamını başka bir varlıkla -- iyi ya da kötü -- özdeş kılması çok kolaydır. Bazıları kendilerini şeytana dönüştürür. Bazıları Mamon'a (zenginlik ilahı), bazıları Mars'a (savaş seviciliği), bazıları Artemis'e (seks düşkünlüğü) ve daha nelerle özdeş olmaz insanoğlu!

Pavlos, *"Bende yaşayan Mesih'tir"* derken, kendisini tümünden İsa Mesih'e verdiğini, O'nun kesin egemenliğine girdiğini anımsatıyor. Bir vakitler kendini şeriate bırakan, şeriatın buyruk ve duyuruları damarlarında akan Pavlos, şeriatın bir sonuç sağlayamadığını görünce onu yıktı, boş kalan yere Mesih'i koydu. İkisi arasındaki ayrımın dünyalar ayrımı olduğunu görerek, sevinçten coşuyor şimdi.

Pavlos, Tanrı Oğlu'na imanla yaşıyor artık. Mesih Tanrı Oğlu olmasaydı, değil iman, en küçük bağlılığı bile hak edemezdi. O, Tanrı Oğlu'dur. Bu nedenle, tüm bağlılık, güvenlik, yücelik salt O'nundur. Tek Tanrı'nın tek Oğlu, Baba Tanrı'ya yaraşan her onura, saygıya, tapınışa yaraşıklığı olandır. Çünkü Tanrı insan doğrultusunda her amacı ve ereği Oğlu aracılığıyla gerçekleştirdi (Gal.3:13; Markos 10:45; Rom.5:6; I Yuh.4:10).

Mesih, ölümünden, dirilişinden sonraki gelişime değinerek şöyle dedi:

"O gün bileceksiniz ki, ben Baba'dayım ve siz bendesiniz, ben de sizdeyim" (Yu. 14:20).

"Çünkü her kim Mesih'deyse yeni bir yaratıktır" (II Kor. 5:17).

"Şimdi Mesih İsa bağlılığında, Mesih'in kanı aracılığıyla yakın kılındınız" (Efes. 2:13).

Gerçek inanlı Mesih'de ya da, Mesih bağlılığındadır. Ademoğlu havayuvarlağında (atmosfer) yaşamaktadır. Havayuvarlağından ayrılınca havasız kalarak ölür. Mesih bağılı da Mesih'tedir. Mesih'ten koptuğunda ruhsal, tanrısal yaşam gitmiştir.

İsa Mesih inanlıyı dıştan etkileyen biri değildir. O, yaşamın ta ortasındadır, bağılıyla birleşmiş durumdadır. O'nun yaşamı inanlının içinde egemen güç ve etkidir. Kalbimiz yaşamımızın pompasıdır. Kalpsiz ölüyüz. İsa Mesih de inanlının içinde, ruhsal-tanrısal yaşamın temel öğesidir (unsur). Onsuz yaşam yok, af yok, barış yok. O, hep inanlıdır. İnanlı bunu her an anımsasın. Damarlarında kanın sürekli olarak akmakta olduğunu bildiği gibi. Yetersizliğini, düşkünlüğünü, güçsüzlüğünü bilen inanlı içinde Mesih bulunduğunu anımsasın. İsa Mesih bu insansal bozukluklarla etkilenmez. Saf güneşin saf ışınları kirli havayı deler, hiç kirlenmeksizin, ışığını, ısını, vitaminlerini gereksinimi olanlara iletir.

Mesih'in yaşamda olması, Tanrı katında inanlıya Mesih'in haklarını verir. İnanlı, Mesih'i tüm yeterliğiyle, tüm varlığıyla iç yaşamına getirebilir. Ama bu, günaha ölüp yeni yaşama dirilmeden gerçekleşemez. Mesih'in doğruluğuyla donatılmak, Mesih'in içteki egemen yaşamını dışarıya yansıtır. Varlığın günahattan arıtılması çok iyidir; ama günahattan boşalan ev boş bırakılamaz. Bırakılırsa, öncekinden daha da kötü bir gelişim olabilir (bak, *Matta 12:45*). İmanla sağlanan kurtuluş, imanla Mesih'i varlığa egemen kılar. Günah dışarıya atıldıktan sonra, günaha sevgi ve eğilim de atılmalı. Tanrı Oğlu'nun içte huzuru O'na kesin iman ve sevgi, her tür günaha sevgiyi, eğilimi kırar. Ve bunu şeriatın tek harfine gereksinimi kalmadan sonuçlar.

Bu durumda hiç kuşkusuz tüm güven Tanrı'nın kayrasındadır. Kayranın yaşamı parlak aşamaya getirdiği yerde ruhsal yasaya barınak kalmaz. Ruhsal yasa araya sokulursa, Mesih'in ölümü boşunadır. Ne O'na kurtarıcı denebilir, ne de yaşamda egemen olur! Mesih öldüyse, ruhsal yasa karşısında inanlının da ölmesi kesin sonuçlamadır. Hem Mesih, hem şeriat hiçbir koşul altında bir arada ağırlanamaz, ikisi bağdaştırılamaz.

Haris, nomos (Kayra, şeriat). Karşıt adların, tanımların, nesnelerin, tasarıların en karşıtıdır bu iki ortam. Hiçbir zaman, hiçbir koşul altında birbiriyle bağdaştırılamaz. Ademoğlu ya birini kabul eder öbürünü tümünden bırakır, ya da öbürünü değerlendirip diğerine rest çeker. Kayra'yla eşitdeğer bir söz, **dikaïos**tur: **Doğrulukla donatılan**. Bu söz Galatyalılar'da sekiz kez geçer (2:16'da üç kez, 17; 3:8,11,24; 5:4). Bunların dördü üzerinde durduğumuz kesimdedir, her biri salt Mesih'in sağladığı kayrayla ilgilidir. Kayra = kişisel doğruluk. Mesih inancını dinlerin topundan ayıran özellik, üstünlük budur. İnanlının tüm borçluluğu Mesih'in kayrasındadır.

İMANLA İLGİLİ SORUNLARA EĞİLME

Mektubun üçüncü ve dördüncü bölümleri ana temeli oluşturmakta. Çünkü bu parçada öğreti konuları ayrıntılarıyla inceleniyor. E.A.'dan aktarılan diri örneklerle kayra öğretisinin sürekliliği, yeterliliği belirtiliyor. Kayrasal doğruluğa kavuşmanın ruhsal yasayla Tanrı'ya yararlılık için çalışmaya üstünlüğü yedi ayrı yönden ele alınıyor:

1. Kişisel deneyimle 3:1-5
2. E.A.'dan gelen kanıtla 3:6-14
3. Tanrısal vaadin önceliğiyle 3:15-22
4. İsa Mesih'in getirdiği tümlükle 3:23 - 4:7
5. Geriye kaymanın oluşturduğu tehlikeyle 4:8-11
6. İtki (güdü) de beliren çelişkiyle 4:12-20
7. Tutsaklık - özgürlük karşıtıyla 4:21-31

1. Kişisel deneyim neyi gösteriyor? 3:1-5

Kuşkusuz, salt kişisel deneyim, her şeyi kararlaştıran yargıcın (hakem) yerine konulamaz. Son kararın vericisi her durumda Tanrı'nın esinlediği Söz ve yetkidir. Yine de yaşamdaki kişisel görgüler dışlanmamalı. Bunlar birer kuram değil, yaşamda beliren olgulardır. Bu kesimde Kutsal Ruh'un varlıkta sonuçlamaları belirtilmekte:

- a. Kutsal Ruh'un yaşama gelmesi, imanla Tanrı'ya bağlanmanın kanıtıdır, (3:2)
- b. Kutsal Ruh'a sürekli bağlılık Tanrı önünde gelişmeyi gerçekleştirir, (3:3)
- c. Kutsal Ruh'u sağlayan Tanrı, imanla sürdürülen yaşamda doğal kavramın ötesinde işler yapar, (3:5)

2. E.A.'dan gelen olaylar neyi kanıtlıyor? 3:6-14

'Tanrı'nın Dostu' adıyla anılan İbrahim (*II Tarihler 20:7; Yeşaya 41:8; Yakup 2:23*) nasıl doğrulukla donatıldı? Onun çağırısı, çağrıya uyması, tutumu, vaadi alması herkese canlı birer derstir. İbrahim, ruhsal yasayı onurlayanların değil, iman bağlılarının babasıdır. Şu sorular yanıtlanabilir bu kesimde:

- İbrahim nasıl doğruluğa kavuştu? (3:6)
- İbrahim'in gerçek çocuğu kimdir? (3:7)
- İbrahim'e gelen SGH neydi? (3:8)
- İbrahim ile birlikte kutlu kılınanlar kimdi? (3:9)

Öte yandan, ruhsal yasadaki esinlenen işlere bel bağlayanların düştüğü çıkmaz şöyle anlatılmakta:

- Tüm dilekleri süreklilikle yerine getirmeyen, lanet altındadır (3:10).
- Tüm dilekleri kusursuzluk kapsamında uygulamak olanaksızdır (3:10; *Rom. 3:23*).
- Tüm dilekleri uygulamayan, ruhsal yasa tarafından yargılanır (3:10).
- Ruhsal yasayla kurtuluş aramak, imanla kurtuluş bulmaya tümenden ters düşer (3:11-12).
- Doğru kişi imanla yaşayacaktır (3:11).
- Ruhsal yasanın lanetini Mesih kendi üzerine aldı. İbrahim'in kutluluğu herkese iman aracılığıyla ulaşsın diye (3:13-14).

3. Tanrısal vaadin önceliği nasıl beliriyor? 3:15-22

- İbrahim'e gelen tanrısal vaat, ruhsal yasayla nasıl karşılaştırılmalı?
- Ruhsal yasanın etkisi neydi? Gereksiz miydi o?
- Tanrı vaadiyle saptanan vasiyet (antlaşma) etkisini yitirebilir mi?
- Hangisi daha öncedir? Ruhsal yasa mı, antlaşma mı?
- Daha önce Tanrı'dan geleni sonradan verilen etkisiz kılabilir mi?
- Ruhsal yasanın önemi ne olabilir? Bu soru şu yanıtlarla ışığa gelmekte:
  - Vaat gerçekleşinceye dek, suçu suç niteliğinde belirtmek (3:19).
  - Kutsal Söz tüm kurulu düzene 'günahlı' damgasını vurmuştur (3:22; *Rom. 7:7*).
İsa'nın gelişinden önce ve O'nun günlerinde, yaşlı Simeon'a benzeyen insanlar vardı. Bunlar İsrail'in avunç bulacağı günü bekliyordu (*Luka 2:25-26*). Yeşaya buna peygamberlik etti (40:1; 61:1-2).
  - Tanrı ruhsal yasayı en son ve kesin açıklama olarak saymadı. Ruhsal yasa, Tanrı'nın ödün vermeyen kutsallığını belirtir. Günahlının bu Tanrı'yla özdeş olması gerektiğini, ama bu düzeye kesinlikle erişemediğini gösterir. Hep yinelenen sunular bunun kanıtıdır.

4. İsa Mesih'in getirdiği tümlük neleri açıklıyor? 3:23 - 4:7

- Ruhsal yasa, Mesih'in getireceği sevgiyi öngörüyordu (*II Yasa 6:5; Matta 22:37; Markos 12:29-30; Luka 10:27*).
- Ruhsal yasa, pedagog (pedagogos) olarak nitelendirilir (3:24).
Pedagog o zamanki yönetimde, çocuğu eğitimde yöneten yaşlı bir köleydi (her alanda köleler vardı). Çocuk, eğitimini bitirince pedagog ondan elini çekti. Pedagogun yönetimindeki çocuk belirli kısıtlılıklar altındadır ve onu eğiten köleye bir tür köledir. Çocuk sorumluluk yaşına gelince, çocuğun babası ona özgürlük verir (3:23-24; 4:3-5).
- İman ilişkisi gelince, çocuk pedagogdan özgürdür artık (3:25).
- Çocuk özgür edilince, yapmacık koşullamalar yıkılır (3:28).
- Oğul babanın tüm yetkilerine sahiptir bundan böyle (3:29).
- Oğulluk, Kutsal Ruh'un yürekte tanıklığıyla belgelenir (4:6).

5. Geriye kaymanın oluşturduğu tehlike nedir? 4:8-11

Ruhsal açıdan çocukluk çağındayken, dünyanın ilkel öğelerine tutsaklıktaydı insan (4:3). Ruhsal yasa altında yaşayan Yahudiler tam bu durumdaydı. Öte yandan, uluslar da kendi kapsamlarında aynı ilkel öğelere tutsaklıktaydı (4:8-11; bak, Kol. 2:8).

Yahudiler'e verilen Musa'nın yasası iki yönlüydü: Aktöresel (ahlaksal) ve töresel. Galatyalılar Yahudi değildi; uluslar kuşağından gelmeydi. Ne yapıyorlar şimdi? Yahudilik törelerini, bir zamanlar bunlarla hiçbir ilişkileri olmayan ilkel töreleri (sünnet vb.) benimsiyorlar. Bunun yanı sıra özel günlere, aylara, mevsimlere, yıllara önem vermeye kayıyorlar. Kendi ilkel öğelerine rest çeken bu insanlar, bu kez başka törelere yapışıyor. Gerçeği yadsıyanın içine yuvarlandığı karanlık, katı karanlıktır.

6. İtki (güdü) de beliren çelişki neyi gösteriyor? 4:12-20

Galatyalılar'a ilkin, SGH'i Pavlos'la Barnabas getirmişti. Aradan epey bir süre geçince şeriat yükünü getiren Yahudiler de geldi. Onların birine tepkisi ne oldu, öbürüne tepkisi nedir? İlk kez gelen haberci Pavlos'u en derin içtenlikle ve gönül hoşluğuyla kabul ettiler. Gözlerini oyup ona vermeye hazırıldılar. Ne kadar büyük bir özverilik ve yakınlıktı o!

Daha sonra şeriatçılar gelerek önceki haberin doğruluğuna meydan okudu; Galatyalılar'ı kendilerine çekti, önce çok sevdikleri Pavlos'a düşman kestirdi. İnsan ilişkilerinde her zaman rastlanan acıklı durum. Birine candan, gönülden bağlanır görünürüz; daha sonra araya başka ilişkiler, bağlılıklar girince öncekine sırt çevirir, daha da ileriye giderek düşman kesiliriz. Bu tür çelişkili tutum neyi öğretir? Kararsız, dengesiz günahlılar olduğumuzu. Arkadaşlıkta süreklilik çok az rastlanan tutumlardandır. Galatyalılar böyle davrandı.

Haberci Pavlos, bedensel bir hastalık çekmekteyken onları mutlu kılan SGH'i bildirmişti. Kendisini Tanrı'nın bir meleğiymiş gibi karşıladılar. Pavlos onlara gerçeğin ta kendisini bildirmişti. Daha sonra gelen şeriatçılar, gerçeğe su katılmış bir öğretiyi yaydı, önceki bildirinin habercisi Pavlos'a bu adamları düşman kıldı (4:16). Neydi bunların amacı? Bu kesimde şöyle sıralanmakta:

- Bunlar, inanlıları kendilerine bağlamayı kovalıyor (4:17).
- Bunu sağlamaya çabalarlarken, Pavlos'la Galatyalılar'ın ilişkisini koparmaya çalışıyor (4:17).
- Bunu yapanlar içlerinde kötü amaç taşıyor (4:17).
- Onları gerçekten koparınca, kendi çıkarlarına, kendi yararlarına kullanmayı öngörüyor (4:17).
- Şeriatçılar onları öğretilerine çekmeyi başarınca, bu insanları kendi yollarına bağlayabilmeleriyle övünüyor (6:13).

Bu çelişkilere ne denebilir?

7. Tutsaklık - özgürlük karşıtından çıkan sonuç 4:21-31

Şeriatçı ruhsal özgürlükte olana daima baskı uygular (4:29), ona kin besler, davasını bu yolla sürdürmeye çabalar. O, özgürlüğün düşmanıdır; çünkü özgürlük kendi tutumuyla bağdaşamaz. Davasına karşı geleni, güçle bastırmak çıkar yoldur. Ademoğlu temelde bencildir, büyüklenendir. Şeriat belirli yasalara törelere, kayıtsız şartsız 'evet' demeyi buyurur. Evet demeyene elbette baskı yapar, onu zorla davasına bağlamayı kovalar. Ruhsal özgürlüğün gönencinde olan, bu özgürlüğü sayar ve sever. Çünkü özgürlük kurtarıcı İsa Mesih'in değerli kaniyle elde edilmiş gönencidir.

Gerçeği (2:5,14) hiç değişmeyen, zamana kısıtlanamayan, ölçüye sığmayan değer olarak bilmek istemeyen, onun öz niteliğini anlayamaz, ona düşman kesilir; gerçeğin de kendisine bir anlamı değeri yoktur. Mesih, "*Gerçeği bileceksiniz ve gerçek sizi özgür kılacaktır*" dedi (Yu. 8:32). Mesih'ten gelen özgürlük, her tür dinsel, töresel, biçimsel uygulamaları geride bırakır. Sonunda, ikisi arasında yıkıcı düşmanlık oluşur. Gerçek susturulmadan, bağnazlık rahat bulamaz.

Şimdi geçelim üçüncü ve dördüncü bölümlerdeki ayetlerin açıklanışına:

3:1 Kişinin gerçeği işitip yaşamını onun etkilemesine bıraktıktan sonra, gerçeğe ters düşücü kuramlarla eğleşmesi bir bakımdan onun büyülenmesiyle eşittir: **Vaskaino**, *kötü sözler söyleyerek büyü yapmak*. Gerçeğin yayıcısına karşı kötü söz ve dedikodu çıkararak ona karaçalmak, işitenlerde büyü etkisi oluşturur (3:1). Kaç kişi kötü fısıltılarla büyülenerek, gerçeği yalanla değiştirmiştir! Bu geneldir. Pavlos bu çeşit fısıltıların kurbanıydı. Ama asıl kurbanlar, akıllarını kullanmasını bilmeyen Galatyalılar'dı.

"Gözlerinizin önünde Mesih'in çarmıha mihlandığı açıklıkla belirtilen sizler!" İsa Mesih'in çarmıha çakılması insanlık tarihinin doruktaki olayıdır. Başka hiçbir olay bunu ne gölgeleyebilir, ne de değiştirebilir. Bu salt tarihsel bir olay değil, kişisel yaşamı kökten etkileyen olgudur (*I Kor.15:3-4*). Mesih'in çarmıhta ölmesi, imanla günahlinin yaşamına uygulandığında, varlığın en köklü deneyimi gerçekleşir (*I Kor. 10:9-10*). Gerçek inanlı bunu her an aklında, yüreğinde tadar. Bundan yaklaşık iki bin yıl önce çarmıha mihlanan Mesih'in ölümü hemen o anda olmuş, gerçekleşmiş, tüm inanlıları etkilemiş canlı olgu niteliğini alır. İnanlının kutsal anısı olarak, her an ona taze güvenlik ve esenlik sağlar.

Böyle etkin ve belirgin bir sunuyla kurtulup doğrulukla donatılan, nasıl olur da çelişkili kuramlar ve varsayımlarla büyülenebilir? Nasıl olur da o parlak aşamadan aşağı yuvarlanır? Nasıl olur da kurtarıcı Mesih'i şeriate değiştirir? Bunlar kolaylıkla yanıtlanamayan sorulardır. Ama tarih boyunca görülen gelişim hep aynıdır: Mesih'e, sağladığı kurtuluşa, doğruluğa karşı yaratılış gününden bu yana, süregelen amansız savaş ara vermeden sürüyor. Mesih düşmanı iblis her dönemde, her köşede Mesih'in adına, sağlığına, bağlılığına her yolla saldırıyor. Galatyalılar bunu kavrayabilecek ruhsal olgunluğa, erginliğe daha gelmemiştir.

Kutsal Ruh, sadece kurtarıcı Mesih'e iman edilince yaşama gelir (3:2). Bunun dışında Kutsal Ruh ne bilinebilir, ne de O'nun huzuruna kavuşulur (*H.İ. 2:38; Rom. 8:9,15; Efes. 1:13*). Şeriat tutkunu, Kutsal Ruh'tan yoksun biridir. Yeryüzünde Kutsal Ruh'a sahip olmayan insan sadece bir din bağılıdır. Kutsal Ruh'un inanlıya sağladığı ruhsal bolluk, doluluk karşısında, şeriatın getirebileceği dinsel kıvanç kısırdır. Yazar, birinci ayetteki kullanımı yineliyor: "*Aklınız bu denli kıt mı?*" (3:3). İman adımını nasıl atınız, şimdi onu nasıl noktalamaya çalışmaktasınız? (bak, *II Kor.3:6; Fil.1:6*). "*Rab Ruh demektir. Rabbin Ruhu'nun bulunduğu yerde özgürlük vardır*" (*II Kor.3:17*). "*Çünkü Tanrı'nın Ruhu aracılığıyla tapınıyor, Mesih İsa'yla kıvanç duyuyoruz, bedensel başarılarla güvenmiyoruz*" (*Fil. 3:3*). Budur Mesih'e bağlılığın, Tanrı kayrasına güvenmenin yaşamı etkilemesi.

Bu insanlara Ruh'u sağlayan Tanrı, aralarında güçlü işler yaptı (2:8). Mesih inancı güçlü işler (mucize) inancıdır, doğaüstü inançtır; çünkü burada mucize Tanrısı'nın Ruh'u tanrısal eylemler yapmaktadır. Başka dinler mucizesizdir; çünkü Kutsal Ruh'tan yoksundur. Mucizesiz bir İsa önemini yitirmiştir. Ama hem kendisi mucize Rabbi'dir, hem de habercilerine mucize gücünü verendir. O bunu Kutsal Ruh'uyla gerçekleştirir (*I Kor.12:1-11*).

Ruh'la bedene ilişkin geniş bilgi vardır Kutsal Söz'de (*Rom. 8:1-17*). Bedenden söz edilirken, fiziksel bedenden söz edilmiyor. İnanlı da inansız da, herkes etten kemikten oluşan aynı bedende yaşamaktadır. Y.A.'da beden, günahın işlerliğe koyulduğu öz varlıktır. Bunun etkisini kırmak için Ruh'tan doğmak gerekir (*Yuh. 3:6; I Pet. 1:23-25*). Günahlılık nedeniyle beden düşük ve çürüktür (*5:13-24; 6:8; Rom. 13:14*). Beden, bozukluğun kaynağıdır; Ruh, doğruluğun, kutsallığın.. Bedenlerimiz suçlu değildir; bedenin parçalarında kendisine elverişli alanı bulan günah eylemi suçluluğu oluşturmakta (*Rom. 8:7-8*).

Suçluyu suçsuz kılana iman edenin görünümü 3:6-14

Yahudiler İbrahim'in adını duyduklarında, onların içinde derin bir saygı oluşur. İbrahim'in yeri, önemi çok büyüktür. Yahudi tarihine eğilen yazar Pavlos hemen bu konuya geçerek daha girişte onun iman ederek Tanrı önünde doğruluğa kavuştuğunu vurguluyor (*Yaratılış 15:6*). Tanrı onu dinsel, erdemli biri olduğundan seçmedi. Tersine, İbrahim'in imanını ona doğruluk saydı. İbrahim de, Galatyalılar gibi uluslardan çağrıldı ve seçildi. İbrahim'in sünneti imandan sonra geldi (*Yaratılış 17:14*).

İsa İbrahim'e ilişkin şunu söyledi Yahudiler'e: "*Babanız İbrahim günümü görmenin umuduyla kıvanç duydu ve görüp sevindi*" (Yu. 8:56). Pavlos hem İbrahimogulları'na, hem de uluslara şu haberi açıkladı: "*İsa'ya iman eden herkes doğrulukla donatılacak*" (H.İ. 13:26,39).

Mezmurlar'da, Mesih'in gelişiyile ilgili peygamberliklerden biri de şudur: "*Halkına barış sözü konuşacak*" (85:8). Tanrı'nın Yahudiler'e de, uluslara da barış sözü aynıdır: Mesih'e iman eden günahlı doğrulukla donatılır, Tanrı'yla ve herkesle barış bulur.. Bu, şeriatla, dinle, töreyle barışa kavuşmak değil, Barış Başkanı (Yeşaya 9:6) Mesih'in kanıyla arıtılıp, doğrulukla donatılmaktır. İmanla doğruluğa kavuşmak, Tanrı'nın birey doğrultusundaki yargısının değişmesi, günahlının da Tanrı'ya ilişkin kavramı önceden bilinmeyen gerçek aşamasına çıkmasıdır.

Yazar Pavlos, dinci Yahudiler'in pek de hoşuna gitmeyen bir gerçeği vurguluyor: İbrahim'in gerçek çocukları iman kuralına bağlı olanlardır (3:7). Ne der İsa Yahudiler'e? "*İbrahim'in çocukları olsaydınız, İbrahim'in işlerini yapardınız*" (Yu. 8:39). Yahya, Yahudi dincileri şu sert dille eleştirdi: "*Ey engerekler soyul!.. Kendi kendinize, 'Atamız İbrahim'dir' demeye kalkışmayın. Çünkü size diyorum ki, Tanrı İbrahim'e şu taşlardan çocuklar çıkarabilir*" (Luka 3:7-8). Nasıl çocuklar? Tıpkı İbrahim gibi, Mesih'e iman edip Tanrı önünde doğrulukla donatılan çocuklar. Yahya peygamberlik ederek, Tanrı'nın İbrahim'e uluslar arasından inanlılar çıkaracağını bildirdi.

Her gelişimi bilen, önceden kararlaştıran Tanrı, Yahudiler'i şaşırtan ve uğraştıran gelişimi İbrahim'e vaat etmişti: "*Tüm uluslar sende kutlu kılınacak*" (3:8; Yaratılış 12:3). Kutluluk uluslara nasıl gelecek? Şeriatı uygulayarak mı? İbrahim'den yüzlerce yıl sonra gelen Musa'nın yasalarını tutmakla mı? Hayır. Tam tersine, imanla, iman kuralı uyarınca. Bu konuya Romalılar'da tüm dördüncü bölüm ayrılıyor. Tanrı'nın Yahudiler'le ve uluslarla işi, uğraşı, İbrahim'in gününden şu ana dek hep aynıdır. Tanrı değişmez, O'nun kuralları, tasarıları, uygulamaları da değişmez.

Tanrı kutlulukların kaynağıdır. Nasıl gelir O'nun kutlulukları varlığa? Tıpkı İbrahim'e geldiği gibi.. İman eden İbrahim'le birlikte Mesih'e iman edene tanrısal kutluluk bollukla gelir (3:9). İbrahim de bizim gibi insandı; zayıflıkları, eksiklikleri, günahları olan biri. Ama Tanrı'nın kutlulukları ona bol bol verildi. Çünkü o, Tanrı'nın dediğine iman ederek, doğrulukla donatıldı; törelerle, sevaplarla Tanrı'ca kabul edilmek akılsızlığına sürüklenmedi. Kendisini çağıran Tanrı'nın yalnız imanla hoşnut edilebileceğini tanıdı, iman karşısında etkin çıkışı açtı. İbrahim'in imanıyla Tanrı'ya gelen, onunla birlikte Tanrı'nın kutluluklarına kavuşur. Bunların ilki, "*Doğrulukla donatılmaktır*" (Rom. 5:1,9; 10:4).

Günahlının Tanrı katında belirmesi iki çeşit görünümle açıklanmakta. Biri geçersiz, öbürü geçerli; biri etkili, öbürü etkisiz; biri çıkarıcı, öbürü O'na sığınıcı. İlki günahlının dini, şeriatı, töresi gereğince her ne uygulama varsa bunları yaparak, genellikle yarım yamalak bir biçimde Tanrı'ya gelmesi, O'ndan af ve kutluluk dilemesi; öbürüyse, günahlının tümünden düşük, yoksul, yararsız tutumla Tanrı'ya gelmesi, günahları dışında birşey getirmeden İsa Mesih'in kanıyla günahlıyı arıtan, onu doğrulukla donatan Tanrı'ya iman etmesi. Bunlardan hangisinin doğrulukla donatıldığını İsa Mesih bir simgeyle anlattı. (bak, Luka 18:9-14).

Mesih'e iman eden, Tanrı'nın katında kişisel doğruluğuyla belirmez. Tam tersine O'na iman ederek, Tanrı'ca doğruluk donatımıyla kuşatılmış biri olarak belirir. Bu kişi ne Tanrı'yı kendine borçlu tutar, ne de kendini alacaklı. Tanrı'nın kayrasına iman ederek salt kayra yoluyla kurtuluş arar (Rom. 3:20-28; 4:5-7). Şeriatla, töreye, biçime sarılan kimse, düpedüz bunları yerine getirerek, Tanrı'dan af ve kutluluk bekler. Güveni, imanı kayraya değil, dinsel başarılarıdır (bak, Yu. 3:18; Rom. 4:6-8,24; II Kor. 5:19).

Bu dönümde Pavlos, E.A.'dan önemli bir söz aktarıyor yazısına: "*Ruhsal yasa kitabında yazılanların tümünü yerine getirme yolunda süreklilik göstermeyen herkes lanet altındadır*" (3:10; II Yasa 27:26; bak, Nehemya 10:29; H.İ. 23:12). Yahudi şeriatçılar tanrısal yargıya kendi renklerini verdiler: Ruhsal yasa sonsuza dek tüm çağları kapsıyormuş gibi. Levililer 18:5'teki sözün kapsamını genişleterek, "*Yasanın buyruklarını yerine getiren, onlarla yaşayacaktır*" (3:12) yolunda öğreterek herkesi ardı kesilmeyen yasalara bağımlı kıldılar, hem de öncekilere yeni yasalar kattılar.

"Hayır" diyor yazar, "*çünkü ruhsal yasada sıralanan işlerle hiçbir insan doğrulukla donatılmayacaktır*" (2:16). Yasaların verildiği çağdan, ikide bir yenilerinin eklendiği kurallardan

öncelere, İbrahim'in gününe uzanıyor Pavlos. Bu atanın yasaları tutarak değil, salt iman ederek kurtulduğunu vurguluyor. Yasa tutmanın, yasaların toplamını uygulamak zorunluluğu olduğunu belirtiyor; bunu da hiç kimse yapabilecek yeterlikte değildir. Yasanın bir harfini bozmak tüm yasayı bozmaya eşittir. Yasalar çoğu kez birbirini tutmamakta, çeşitli yorumlara, görüşlere, çelişiklere yol açmakta. Ne denli önemli görülse de yasaları uygulamakla Tanrı'ya ulaşılamaz.

Burada sözü edilen lanetleme (İbranice'de **arar**, II Yasa 27 ve 28 bölümlerde tam 14 kez yinelenir. Bunlara bir göz gezdirildiğinde, kimsenin bu lanetlerden kaçabilecek iyilikte, yeterlikte, erdemde bulunmadığı kolaylıkla görülebilir.

10'uncu ayette (**katara, epikataratos**) ilk kez kullanılıyor. Ruhsal yasa yargısı altında yaşamaya çalışanın alacağı acıklı lanettir, yıkımdır bu. Canı bu çıkmazdan yalnız kayra Tanrısı özgür kılabilir. Günahının üzerinden asıl laneti ondan alarak biricik Oğlu Mesih'in üzerine koyan, Tanrı'dır. Mesih'in günahlıya yaraşan laneti kendi üzerine yüklenip bir günahlı gibi ağır ölüme gitmesi, insan soyuna gösterilebilecek en üstün sevgidir. Bunu yalnız Tanrı yapabilir, yapmıştır da..

Mesih'in üstlendiği laneti (II Yasa 21:23), kendi günahlılığına yaraşan lanet niteliğinde değerlendirmeyen, ona iman etmeyen günahlı, kişisel seçimiyle lanet altında kalmaya karar vermiştir. Şeriatçılığa bağlı şimdiki yaşam lanette, hem de sonsuz lanettedir. Bunun karşısı, Mesih'in sağladığı parlak özgürlüktür.

Bu dönemde yazar, Y.A.'da kayra sağlayışının odağına geliyor (3:11). Tanrı katında hiç kimse ruhsal yasa uyarınca doğruluğa kavuşamayacağına göre sonuç nedir? Günahlı ademoğluna umut ışığı neredendir? "*Doğru kişi imanla yaşayacaktır!*" E.A.'da Habakkuk 2:4'ten aktarılan bu değişmez ilke, Pavlos'un öbür mektubu Romalılar'da da vurgulanıyor (1:17). İbraniler'in yazarı da aynı gerçeği yinelemekte (10:38). Y.A. baştanbaşa bu tanrısal ilkeyle dokuludur.

Mesih günahtan, günahın ağır egemenliğinden kişiyi özgür kılandır. Bunların yanı sıra ruhsal yasanın taşınılamayan boyunduruğundan da özgür kılandır. Doğrulukla donatılmak, ruhsal yasanın hiç taşınamayan buyruklarından kaynaklanmaz; Mesih'in canını vermesinden, kanını akıtmasından gelir. Günahlı kadın erkek, kutsal Tanrı'nın katında yasanın buyruklarını uygulamakla doğru biri sayılamaz. Bu olanaksızdır. Mesih'in kurtulmalık kanı her günahı artır (I Yu. 1:7b), en ağır günahlıyı tertemiz doğruluk kuşanımıyla donatır. İbrahim de böylelikle doğruluğa kavuştu, canının kurtulduğuna güvenlik bulan herkes de. Bu, yaşama imanla gelir, güncel yaşama anlam getirir. Buna karşı, ruhsal yasanın imanla ilgisi yoktur (3:12). Ruhsal yasanın buyruklarını uygulamaya didinen hiç kimse, "*imanla yaşıyorum*" diyebilecek durumda değildir. O kişinin güveni imanı dinsel, töresel, kişisel başarılarındadır. Bunları gerçekleştirdiğini tasladığında korkunç ruhsal büyüklenmededir; gerçekleştiremediğindeyse alt tabakada, korkuda..

Buna karşı, iman yaşamı şu tanıklıkta bulunarak sürekli güvenlik ortamındadır:

"Bu güvenilir Söz'dür ve her bakımdan değerlendirilmeye yaraşır: Mesih İsa dünyaya günahlıları kurtarmaya geldi. Bu günahlıların başı da benim" (I Tim. 1:15).

Tanrı'dan doğruluk almaya ilişkin şu ayetlere de bakın: Rom.3:24-30; Ef.1:7). Mesih'in kayrasına imanla gerçekleşen doğruluk, Tanrı'nın yasalarını yüreğe yazar (Yeremya 24:7; 31:33; İbr. 8:10; 10:16).

Mesih'in kutsallığı o kişiye gelir, ona kutsal yaşamın çekiciliğini öğretir. Öte yandan şeriatçı insan, ruhsal yasanın dış koşullamalarıyla oyalanır: Bedeni yıkama görenekleri, yiyecekler, özel günler, aylar, giysiler vb. Bunları yinelemekle Tanrı'ya geçerli olmaya çabalayan, lanet altındadır. En büyük lanetse, kurtarıcı İsa Mesih'e sırt çevirme nedeniyledir, çünkü günah lanetinden özgür kılabilen tek kişiye önem verilmemiştir.

İmanla doğruluğa kavuşmak gerçeğine değinirken, Yakup'un mektubundan söz etmek gerekir (bak, Yakup 2:14-26). Arada çelişki mi var? Pavlos, ruhsal yasa yoluyla doğruluğa kavuşma çabasını, yararsızlık ve yetersizlikle suçluyor. Öte yandan Yakup, ölü imanı suçluyor; kupkuru imanı.. Aktöreye, yararlılıkla, kutsallıkla ilişkiyi yitiren iman. Yakup, gerçek imanın işlerliğini

belirtiyor. Pavlos, doğruluğa kavuşturan imanın önemini.. Yakup sadece adla beliren, ürünü olmayan imanı eleştiriyor; imanın iç yaşamda kök salmış etkin işlerliğini vurguluyor, bunu özlüyor.

Pavlos; yaşam erdemini, aktöreği, kutsallığı değil, ruhsal yasanın biçimci, gösterişçi, dıştan etkileyici, sağlıksız egemenliğini kınıyor. Pavlos'a göre kişisel çabalar şeriatın esinlenmektedir. Yakup'a göre kişisel erdem eylemleri imanın ürünüdür. İkisi arasındaki ayrım incedir; ama köklüdür. Madalyanın iki yanı vardır. İmanla kişisel erdem eylemlerinin de iki yanı vardır. İkisinin de önemi belirgindir.

Pavlos buna Efesoslular 2:10'da ışık saçmakta: "*Mesih İsa bağlılığında iyi işler için (işlerle değil) yaratılmış bulunuyoruz*". "*Doğru kişi imanla yaşayacaktır*". Bu imanın ürünleri belirgindir. İman ürün getirmezse iman olma önemini yitirir. Yine Pavlos *Romalılar 6:12*'de bu durumu onaylıyor: *Bundan böyle günah ölümlü bedeninizde egemenlik kurmasın; öyle ki, bedeninin tutkularına uymayasınız (Rom.6:1-2)*. Yazar bu ince konuyu Rom. 5-8 bölümlerde geniş çapta ele alıyor.

Doğrulukla donatılan (**dikaiois**) aklanmış (beraat etmiş) biri değil, suçlu bulunmuşken Tanrı'ca doğru olarak açıklanmış bir günahlıdır. Tanrı'dan gelen bu doğruluk. Kurtarıcı'ya şükran borçluluğuyla, kutsallıkla, erdemli yaşamla ve parlak ürünlerle belirir.

10'uncu ayette, ruhsal yasa buyruklarıyla doğruluk sağlamaya çalışan, lanet altındadır diye iki kez söz edilmekte. 13'üncü ayetteyse, günahları yüklenen Mesih'in lanetlendiğinden iki kez söz edilmekte. Bu iki gerçek bütünü oluşturan iki parçadır. Birini öbüründen ayrı olarak ele alan çelişkiye sürüklenir.

Mesih günahlıyı şeriatın laneti altında tutan boyunduruktan özgür kıldı (**eksagorasen**, satın alındı). Yazar aynı sözü 4:5'te kullanıyor. Ama bunu yaparken kendisi şeriatın laneti altına girdi. İsa Mesih, çarmıhta günahlıların lanetini kaldırmak için ölürken, ruhsal yasanın her harfini çiğnemiş, onun tümünü yerine getirmemiş, toplamına karşı çıkmış biri niteliğinde, lanetlenerek öldü. **Eksagorasen**, satın aldı (özgürlük verdi). O bu yüce işi ölümüyle sonuçladı. **Agorazo**: Agora, pazar yeri anlamını içeren bu kullanım, İsa'nın kendisi lanet olarak, günahlıyı köle pazarından satın aldığını anlatır. Bu söze Y.A.'da hep rastlanır (bak, *I Kor.6:20; 7:23; II Pet.2:1; Vahiy 5:9; 14:3-4 ve Gal.3:13; 4:5*). **Eksagorazo** sözünün derin anlamı kavranmalı.

Mesih günahlıyı kurtarmak için günah oldu (*II Kor. 5:21*), lanetliyi kurtarmak için lanet oldu (*Gal. 3:13*), (bak. *Rom. 1:18; 2:8*), köleyi satın almak için köle oldu (*Fil.2:7*). ölümüyle ölü olanları yaşama kavuşturdu (*Ef. 2:1,5*). Hangi şeriat, hangi din böyle bir kurtarıcı sunabilmiştir düşük ve yitlik insana!

Günahın ağır cezası başkasının günahlı yerine çektiği ölüm yargısıyla karşılandı (*II Kor. 5:14,20-21*).

Yazar Pavlos, *Romalılar 3:29*'da çok önemli bir soru sormakta: "*Yoksa Tanrı yalnız Yahudiler'in Tanrısı mı? Ulusların da Tanrısı değil mi? Hiç kuşkusuz, ulusların da Tanrısı'dır*." Bu gerçeğin kabulü Yahudiler'e çok güç gelirdi. Ama Tanrı esini, O'nun herkese Tanrı olduğunu vurgulamakta. öyleyse uluslar Tanrı'yla nasıl bağlantı kurabilir? Yahudiler'in şeriatini kabul etmekle mi? Daha önce buna kesin hayır dendi.

Tanrı'nın kutluluğu İbrahim'e ruhsal yasayı tutması sonucunda gelmedi. Tersine, iman ilkesiyle geldi. Başlangıçta İbrahim de uluslardandı. Tanrı hem onu kutlu kıldı -- imanıyla -- hem de onun kutluluğunu tüm uluslara mal etti: Onun soyundan gelecek İsa Mesih'e iman edenlere. Tanrı'nın kutluluğu: Doğrulukla donatılmak, O'nun Ruh'uyla dolmak (*3:14*). "*Tanrı bir olduğuna göre, sünnetlileri de, sünnetsizleri de imanlarından ötürü doğrulukla donatacak*" (*Rom. 3:30*). "*Değil mi ki, yalnız Yahudiler arasından değil, uluslar arasından da çağırdığı bizleriz*" (*Rom. 9:24*). Yazar Pavlos, Hoşea peygamberden (*9:25-26*) önemli bir

vaadi aktararak, Tanrı'nın uluslara da kutluluk getireceğini belirtmekte. Bu kutluluğun uluslara gelmesi için biricik yol, Mesih bağlılığına girmektir. Uluslardan olanlar laneti seçebilir ya da tanrısal kutluluğu yeğleyebilir.

RUHSAL YASA - VAAT 3:15-22

3:15-18 Bu kesimde yazar Pavlos bir hukukçu gibi konuşarak, başlangıçta Tanrı'ca verilen vaadin sonradan sokulan ruhsal yasa yoluyla ortadan kaldırılamayacağını belirtiyor. Pavlos, insan açısından konuştuğunu anımsatıyor. Antlaşmadan '**diatiki**' söz ediyor. Bu söz aynı zamanda **vasiyet** anlamını taşıyor. 15'inci ayette vasiyet diye çevrilen, 19'uncu ayette **antlaşma** olarak çevrilmektedir. Günümüzde vasiyet yazan biri onu ek vasiyetle değiştirebilir. Ama o dönemde - özellikle Yahudiler'in düzeninde -- vasiyet değiştirilemezdi. Kaldı ki, hangi çocuğun ne alacağı yasada belirtilmişti. Yazar Pavlos bunu betimliyor ve asıl konuya giriyor (3:15). Vaat İbrahim'le onun soyuna verilmişti (*Yaratılış 12:7; 13:15; 17:7-8; 22:18; 24:7*).

Vaadi veren Rab, İbrahim'den gelen en önemli oğul İsa'ya değinerek Tanrı vaadinin çoğul değil tekil niteliğinde bütünlendiğini vurguluyor, vaadin Mesih'de gerçekleştiğini belirtiyor (3:16). Başka yerde bu gerçeği, yazar Pavlos şöyle vurguluyor: *"Çünkü Tanrı'nın tüm vaatleri O'nda (Mesih'te) 'evet'ini bulmuştur. Bu nedenle Tanrı'nın yüceliği için Mesih aracılığıyla 'Amin' deriz" (II Kor. 1:20; Rom. 15:8)*. Mesih tüm E.A.'da doğması beklenen doğruluk güneşidir (*Malaki 4:2*).

Mesih'e iman ilkesine bağlananlar, İbrahim'in gerçek çocuklarıdır (3:7), İbrahim'le birlikte kutlu kılınırlar (3:9). İbrahim'den kurtarıcı Mesih'e, kurtarıcı Mesih'ten şu güne, Tanrı'nın tüm vaatleri bu kişide odaklanmıştır. İrmağın kendi yatağında aktığı gibi, Tanrı'nın kutlulukları da salt bu yatakta akar. Naaman'ın pak kılınmak için Ürdün ırmağına girmesi gerekiyordu (bak, II Krallar 5). Ülkesindeki ırmaklar bu kutluluğu veremezdi ona. Kadının da erkeğin de pak kılınmak, tüm Tanrı vaatlerinin gönencine gelmek için İbrahim'den Mesih'e, Mesih'ten şu güne dek pırl pırl akan ırmağa yaklaşıp kutluluk bulması zorunludur.

İbrahim'in gününden Musa'ya 400 - 430 yıllık bir zaman dönemi var (*Yaratılış 15:13; Çıkış 12:40; H.İ. 7:6*). Tanrı'nın vaadi İbrahim'e böyle uzun bir süre öncesi verildi (3:17). Pavlos'un usavurma tekniği tartışmaya olanak bırakmamakta. Tanrı'ca bunca yıl önceden verilen vaat, 430 yıl sonra gelen ruhsal yasa tarafından nasıl etkisiz bırakılabilir? Hangi us bunu öne sürebilir?

Aynı usavurmaya başka alanlarda da uygulamak yerindedir: Tanrı'nın verdiği esini ve vahiyi uzun bir süre sonradan beliren yeni bir din nasıl ortadan kaldırabilir? O'nun etkisini nasıl kırabilir! Tanrı'nın verdiği söze güveni yok muydu, ilerisini görmeye yeterliliği yok muydu, aklını dengede saklamaya gücü yok muydu?

Pavlos, şeriatçıların içine düştüğü çelişkiye dikkati çekiyor: Tanrı'nın vaat ettiği miras İbrahim'den yüzlerce yıl sonra gelen ruhsal yasa aracılığıyla, o vaat hiçtir (3:18). Böyle bir durumda Tanrı'yı yalancı kılmış oluyoruz. Bu tür usavurma tekniği yazar Pavlos'a özgü yöntemdir: *"Mesih günaha hizmet edici mi oluyor?" (2:17), "Demek ki, Mesih boşuna öldü" (2:21), "Tanrı bunları ruhsal yasada buyrulan işleri yerine getirdiğimiz için mi yapıyor?" (3:5)*.

Ruhsal yasanın tanrısal vaat karşısında ikinci sırada kaldığı her yolla kanıtlanmakta. Ruhsal yasa niçin verildi, amacı neydi, nasıl geldi? Bunlar çok önemli sorulardı. Ruhsal yasa temelde yeri olmayan, daha sonra eklenen bir buyruktur. Verilmesinin nedeni düpedüz insanın günahlılığıdır. Ademoğlu günah içinde olmasaydı ruhsal yasa da verilmeyecekti:

Suçluluk durumuna elbette yasalar, ceza yasaları gerekir. Şeriat, Tanrı'nın tüm insanlık çağlarını kapsayan düzeni, tasarısı olamazdı. Yetkin olanı tasarlayan ve etkileyen Tanrı, insanlık ailesine ruhsal yasadan çok daha üstün bir gelişimi hazırlamıştı: İbrahim'e verilen vaadin gerçekleşmesi..

Ruhsal yasanın Sina'da Musa'ya verilmesi korkutucu koşullara bağlıydı: Melekler aracılığıyla geldi (3:19; H.İ. 7:53; İbr. 2:2). Ruhsal yasa Musa'ya verilirken ürkütücü bir durum oluştu. Bunu *İbraniler 12:18-23*'de ayrıntılarıyla okumaktayız. Ruhsal yasanın, İsrailoğulları'na verilmesi içaçıcı, gönül ferahlandırıcı durumda olmadı. Niçin? Çünkü sorun, günahlılık sorunuydu. Günaha karşı gerekli yasalar verilmekteydi. Yasalar verilmezse, günahın ürkütücü boyutlara ulaşacağı belirgindi.

Ruhsal yasanın içeriği kurtulma arıtılma, Tanrı'yla insanla barışa kavuşma değildi. Tersine, orada her tür yükleme, kısıtlama, ölüme yargılama yazılıydı. Günahının hangi durumlarda taşlanması gerektiği de belirtilmekteydi. "*Gerçekten, görünüm o denli ürkütücüydü ki, Musa, 'titriyorum'*" dedi, "*'Korkuyorum'*" (İbr. 12:21). "*Bu (ruhsal yasa), suçun ne olduğunu göstermek için eklenmiştir*" (Gal. 3:19). Günah en aşırı ve korkunç kötülüktür. Kişisel sorunların, toplumsal evrensel bunalımların tümü günahtan kaynaklanmakta. Günah ortadan kalkarsa, insan soyunun sorunları da ortadan kalkacaktır.

Günaha karşı ruhsal yasa verildi. "Böylelikle günahın gerçek niteliği -- yararlı olan aracılığıyla içimde ölümü oluşturduğu -- ortaya çıkmalıydı. Buyruğun ışığı altında günahın aşırı günahlılığı belirgin olmalıydı" (Rom.7:13). Tanrı ruhsal yasayı vermeseydi, günahın aşırı kötülüğü de bilinemeyecekti, Tanrı'nın insansal kötülükten ne denli iğrendiği de!

Ruhsal yasanın işi önemi, kişiyi suçlu göstermektir. Aynanın yüzdeki lekeyi, kiri açığa çıkardığı gibi. Ruhsal yasa günaha günah damgasını koyar (Rom. 3:20; 4:15; 5:13,14,20; 7:7-12). Günahın tutsaklığında yaşayan, ruhsal yasa aracılığıyla daha da kötü duruma düşen ademoğlu, İbrahim'e vaat edilen soyun gelişini bekliyordu.

Aracı eliyle verilen ruhsal yasa tek Tanrı'dan, doğrudan doğruya gelmemiştir (3:20). Meleklerce Musa'ya açıklanan ruhsal yasa korkutucu koşullar içinde geldi. Korkudan tir tir titreyen Musa, halka bildirmek için buyrukları aldı (bak, *Çıkış 19:12,13; II Yasa 4:11,12; 5:22; 33:2*). Musa'nın kırk gün dağdan inmekte geciktiğini gören halk, ruhsal yasayı çiğneyince, Rab onu ivedilikle aşağıya gönderdi. İsraililer altından bir buzağı yapmış ona tapınıyor, uygunsuzluklar işliyor, buzağının çevresinde dans ediyordu.

O gün yaklaşık üç bin kişi kırdı; kırılgan halkı kapladı. Musa elindeki buyruk levhasını yere fırlatarak kırdı (*Çıkış 32*). Böyle korkunçtu, günahı ve günaha yaraşan cezayı açıklayan buyrukların verilışı. Yasalara sahip olan İsrail halkı hiçbir zaman onları tutamadı, Tanrı'yı hoşnut edemedi. E.A. peygamberleri bunu vurgular.

Ruhsal yasaya karşı İbrahim'e vaadedilen soyun gelişiyse bambaşkadır: Tanrı, vaadini İbrahim'e doğrudan doğruya verdi, ona 'arkadaş' dedi (*II Tarihler 20:7; Yeş. 41:8; Yakup 2:23*). Tanrı Abram adını İbrahim'le değiştirerek (*Yaratılış 17:5-8*) bu adama bambaşka önem verdi; onunla konuştu, tek Tanrı niteliğinde hiç bozulmayacak olan vaadini ve antlaşmayı verdi. Bunun gerçekleşmesi, kurtarıcı Mesih'in dünyaya gelişiyse doruklanacaktı.

Yine de ruhsal yasa Tanrı tasarılarının dışında değildir (bak, *Rom.7:10-13*). Ruhsal yasa bağışlanma ve yaşam sağlayabilseydi, kuşkusuz onu dinleyen, doğrulukla donatılabilecekti (3:21). Ama ruhsal yasada bu güç yok! Tersine, ruhsal yasa kadına erkeğe günahlılığını göstermekte, hiçbir çabayla bu ortamdan kurtulamayacağını ona belirtmekte.

Köklü çelişki: Kutsal Söz, tüm kurulu düzen günah altındadır demek; buna karşı iman edenler Mesih'e imandan gelen vaada sahip çıkmakta (3:22). Bu somut gerçek E.A.'nın öğretisidir (*Yaratılış 6:5; II Yasa 27:26; Meseller 20:9; Vaiz 7:20; Mez. 14:2-3; 53:2-4; 5:10; Yeşaya 64:6*). Y.A.'nın vurgulaması da aynı doğrultuda (bak, *Rom. 3:10-18; I Yuh.1:8; 5:19*).

Günah özgün ve kalıtmıdır, bencil günahlı istemin işlerliğe konulmasıdır. Günahlı istemin gerisinde çıkarıcı tutsaklık belirgindir. Ve bu yerel değil, evrenseldir. Günah, istemin bilgisi ve kararıyla girilen eylemdir. Bunun gerisinde, atalardan miras alınan günahlılık yatmakta.

Az önce gösterilen ayetlerin yanı sıra şunlar da öneme alınsın: *I Krallar 8:46; Mez. 143:2; Luka 11:13*. Bağışlamalığa gereksinim bu düzeyde evrenseldir (*Yu. 3:16; 6:50; H.İ. 17:30*). Tüm insan soyu günahlı ve bozuktur.

Başkasını karalayan, suçlayan kişi, aynı suçların kendi bağrında barındığını görür. Kötülerin kötüler arasında yaşamakta olduğu bir düzendeyiz. Hiçbir insanda, melek, güçte, yetkide, dinde, törede günahlıyı günah çukurundan çekip çıkarabilecek güç ve yeterlik yoktur. İnsanda görülen birçok iyilik kıvılcımı, kötülük tayfunu altında sönüp gitmekte. Her anıda, hiç açıklanamayacak kirlilik bohçaları yığılı. Bir düşünür, "Başkasında gördüğün bir kötülük yoktur ki onu kendin yapamayasın!" diyor. Tarihte beliren önemli kişilerin özelliği günahlarını başkalarından daha başarılı biçimde gizleyebilmeleridir. Ne var ki, herkesin günahı eninde sonunda onu bulacak.

Birçok hastalığa şifa yolu olduğu gibi, günaha kesin şifa vardır ve şifa tektir. Tanrı'nın bağışlamalığı, kurtulmalığı tektir: İsa Mesih'e iman etmek, imandan gelen Tanrı vaadine ermek. Tanrı tüm çağlarda insan günahını aynı bağışlamalıkla artırır. Bunu tepen, günahıyla birlikte tepilir.

YASADAN ÖZGÜRLÜK, TANRI'YA OĞULLUK 3: 23 - 4:1-7

E.A.'da imanla artılmak, kurtulmak bulutların gerisinde gizlenen güneş gibidir. İbrahim, gelecek olan kurtarıcı Mesih'e iman ederek, Tanrı'ca doğrulukla donatıldı (*Yaratılış 15:6*). Mesih'i görmeden, çarmıhta O'nun ölümüne tanık olmadan iman etmek, çok önemli bir iman aşamasıydı (*Yu. 8:56*). Bu sıradan birçok kişi gösterilebilir E.A.'da: Eyup (19:25), Davut (*Mez.32:5*), Yeşaya (6:5-7), Hoşea (6:1-13). E.A. döneminde Tanrı'dan doğruluk kuşanımı alan, Tanrı sevgisinden kaynaklanan kayraya imanla kavuştu.

Ama tüm açıklığıyla beliren kayra, Mesih'in ölümü, gömülmesi, dirilmesiyle gerçekleşti. Bu döneme dek ruhsal yasa kişilere eğitmenlik (**pedagogluk**) etmekteydi (3:24). İman gelmeden ölünce ruhsal yasa altında (cezaevi duvarları içinde) -- **efrouroumetha sinkliomenoi** -- kapatılmıştık (3:28). Cezalının özgürlüğünü beklemesine benzer durumdaydık. Cezaevinde gün dolduran, şu kadar günüm kaldı diye sürekli olarak avunur. şeriatın katı gölgesi altında yaşayanlar da tıpkı böyledir. Şu cezaevinden ne vakit kurtulacağım özlemiyle günlerini sayar. (Özgürlüğün gelişine 4:4'de geçilecek).

Cezaevinde yatan, eğitmen altındadır (3:23). Dışarı çıkınca doğru ve yasaşayar biçimde nasıl yaşayacağı ona anımsatılır ve bildirilir. Cezaevinde yatan, orada ilerleme yapamaz. Her an, dışarıya çıkacağı anı bekler, o anın sevinciyle gönenç bulur. Ruhsal yasa altında yaşayanlar da, ruhsal yasanın yeterliliğiyle daha sağlıklı, daha yararlı bireyler olmayı beklemiyordu. Onlar Mesih'i ve Mesih'in vereceği yetkinliği gözlüyordu (*İbr. 11:40*). Bu, cezaevi duvarları arasından, suçluluk yükünden, yargının ağırlığından, kurtarıcı Mesih'in verdiği parlak özgürlüğe, kurtuluşun gönencine çıkıştır.

İman çağını açan olgu, E.A. insanların özlemle gözlemekte olduğu gelişimdi. Bu olgu, Tanrı Oğlu Mesih'in çarmıhta kutsal kanını akıtarak, iman edene kayra ve sonsuz yolunu açışıdır. SGH'in özü, açıklayışı budur: Mesih'e imanla günahlı arıtılır, doğrulukla donatılır. İnsanlık tarihi çağlardan oluşur. İbrahim'in Tanrı'ca çağrılışı yeni bir çağ açtı. Bu çağ, Rab İsa'nın gelişine dek sürdü.

Mesih'in gelişinde E.A. çağı son buldu, kayra ve iman çağı açıldı. İman çağının gelişiyile, cezaevi duvarları yıkıldı, kapılar sarsıldı, ruhsal yasanın boyunduruğu altında ve sürekli eğitmenliğinde olanlar, imanın verdiği özgürlüğe kavuştu. İman ilkesini değerlendiren, eğitmenin yönetiminden Mesih'in egemenliğine geçti. Bu Mesih'i tanımayıp da şeriate sarılanlar şeriatın boyunduruğu altında, eğitmenin yönetiminde, cezaevinin duvarları gerisinde kapatılmıştır. Onlara karşı bildirilen yargı ceza, ceza, daima cezadır. Orada iman yok, kayra yok, af yok! Korkutucu bir Allah'ın hakça uygulayacağı hüküm vardır. Seven Tanrı'nın insanlık ailesine sağlayışı bunun ötesine gidemez miydi?

Elbette gidebilirdi; gitti de. Ama günaha tutsak ademoğlu bir yandan günahlılığını kabul ederken, öte yandan onu yargılayan ruhsal yasanın eğitmenliğiyle kendi doğruluğunu saptamaya çabalamakta. Ters sonucu oluşturan uğraş!

Tanrı, Yeşaya peygamber aracılığıyla öncesiz tasarısını canlı bir simgeyle açıkladı (5:1-23). Duyurduğu bağ ve bağcı simgesi kurtuluşun ne tür özellikle hazırlandığını belirtmekte. Tanrısal kayranın tepilmesi şu acıklı soruyu ve ünlemi getirmekte: "*Bağıma yapmadığım ne kaldı!*" (5:4). Bu simgede Yaradan'ın çok güzel bir bağ kurmakta gösterdiği çaba anlatılır. Tüm uğraşa karşın bağ ürün getirmiyor; tam tersine, yabancı üzüm veriyor. Ademoğlunun en üstün sunuyu tepmesinin anlatılışıdır bu.

Yazar Pavlos, "*Açıklanacak olan imanı bekleyen tutuklulardık... ruhsal yasa, Mesih'in gelişine dek bizlere eğitmenlik etti*" (3:23-24) demekte. Birçok, kafada haklı gibi görünen bir soru doğmuştur ve doğmakta: Mesih'in insan bedeni kuşanarak, Tanrı kayrasını, iman ilkesini getirmesine dek İbrahim'in gününden yaklaşık iki bin yıl geçti. Bu gecikme niye? Mesih insan soyunu kurtaracaksa, niçin Adem'le Havva günaha düşer düşmez hemen gelmedi de, öyle uzun bir süre göklerde bekledi?

Mesih'in gelişine dek görülen kötülükler zinciri nasıl anlatılacak? Bu uzun sürede insan soyu niçin tutuklu olarak bekledi? Mesih'in egemenliğinde gönenç dururken niçin ruhsal yasanın eğitmenliğinde saklandı? Tanrı daha iyisini yapamaz mıydı?

İsa'nın öğrencilerine söylediği bir söz, Tanrı-insan düşünceleri ve tasarıları arasındaki kesin ayrımı anlatabilir: "*Sizin için vakit her an uygundur*" (Yu. 7:6). Kurtuluşu insan hazırlamadı; onu düşünen ve kesinleştiren Tanrı'dır (bak, Yeş. 55:8,9). (Konuya 4:4'de daha yakından değinilecek).

Şimdi artık tutukluluk, eğitmenlik, suçluluk dönemi kapandı, Tanrı'nın çocuğu olma çağı açıldı: Mesih İsa'ya iman yoluyla (3:23). İsa Mesih, öğretisini duyurmaya başladığında şu ilkeyi vurguladı: "*Ne mutlu barışçılara! Çünkü onlara Tanrı çocukları denecek*" (Matta 5:9). Tanrı barış ve esenlik Tanrısı'dır. O'nun çocuğu kimdir? Günahlı durumda, Tanrısı'yla savaştta, sürtüşmede olduğunu tanıyan, Tanrı'nın sunduğu sağlayıştan yararlanıp günahattan arıtılan, Tanrı'yla ve insan kardeşiyle barışa kavuşan kişi. Bu parlak aşama yalnız Mesih'e imanla gerçekleşir. "*Çünkü her kim Mesih bağlılığında yeni bir yaratıktır. Eskisi geçip gitti, işte yepyeni oldu*" (II Kor. 5:17). Barış Başkanı Mesih (Yeşaya 9:6), günahlıyı kayrasıyla arıtığında, onu Tanrı'nın çocuğu kılar.

Kayrayla arıtılan, hem doğruluğu giyinir, hem de Mesih'i (3:27); (bak, Rom. 13:14). O kişi, "*Tanrı'ya benzer yaratılan yeni insanı kuşanır*" (Efes. 4:24). Bu ortamda, eski insana ölmek

ve gömülmek yaraşır. Bu da suda vaftiz edilmekle betimlenir (*Rom. 6:3; Kol. 2:12*). Vaftiz, dıştan beliren bir buyruk olmakla birlikte, simgesel anlamı kişinin deriniyle, iç yaşamıyla ilgilidir: Değişmiş yaşamın açıklanışı (bak, *I Pet. 3:21*). Vaftiz edilen, eski günahlı yaşama öldüğünü tanıtlarken, ondan soyunduğu eski yaşamın yerine kurtarıcı İsa Mesih'i kuşanır; böylece doğrulukla donatılır. E.A.'da, soyut dille '**kuşanma**' açıklamaları çarpıcıdır (bak. *Zek.3:3; Yeş.64:6; 61:10; Mez.132:9*).

Y.A.'da, inanlının Mesih'le birleşmesi beş çarpıcı betimle anlatılır:

1. Asmayla dalları simgesi (*Yuhanna 15:1-8*).
2. Bedenle bedenın üyeleri simgesi (*I Kor. 6:15; Ef. 5:30*).
3. Kadınla erkeğın evlilik simgesi (*Rom. 7:4; II Kor. 11:2; Ef. 5:23,32*).
4. Yapıyla köşetaşı simgesi (*Ef. 2:19-22; I Kor. 3:11*).
5. Adem (ilk insan) Mesih (son insan) simgesi (*Rom. 5:12,15,16,17*).

Yeni insanın İsa Mesih'i kuşanmasıyla ilgili olarak bak, *Rom. 13:14; Ef. 4:24*.

Ruhsal yasa (şeriat) altında olanlara kadın erkek ayrımı, erkeğın kadına kesin egemenliğı, kadının ikinci sınıf yaratık olduğı her alanda ve ilişkide belirgindi. Hiçbir yetki bunu değiştiremezdi.. Bunun yanı sıra Yahudi, Yunanlı (uluslar) ayrımı da kesindi. Yahudi uluslar ayrımına son verecek güç bulunamamıştı. İlki gerçek Tanrı'yı (YAHWEH) tanıyan, O'na tapınan, ikincisi, putların pisliğinde ağınan.. Yahudiler bunlara 'köpekler' derdi. Bu engel duvarını İsa Mesih öz bedeninde yıktı (*3:28; Efes. 2:14*).

Bunlardan başka, köle - özgür ayrımı kocaman Roma devletinin öz yapısını oluşturmaktaydı: 60 milyonluk nüfusun 20 milyonu vatandaş, üst bölüm, mutlu azınlık... 40 milyonu köle, alt bölüm, alım satım konusu. İmparatorluğın bu ana dokusunu da bozabilecek güç yoktu! İsa Mesih bedende geldi. Yalnız Yahudiler'i değil ulusları da sevdi; yalnız erkeğı değil kadını da kayraya, kurtuluşa, yepyeni aşamaya yükseltti; mutlu azınlığı değil özellikle alt yapıdan olanları Tanrı'nın koyduğı düzeye getirdi. Öyle ki, o geniş kapsamlı toplumda insanlarca, törelerce, çıkarıcı kuşaklarca konulan engel duvarlarını kökten yıktı (*3:28*), belirtilen kısa ve özlü ihtilali akıttığı kanla gerçekleştirdi. Bu açıklama, tanrısal ihtilalin geniş kapsamını belirtir.

Böyle parlak bir ihtilalin gönencine ermek, imanla İsa Mesih'e ulaşmak sonucunda olanaklıdır (*3:29*). Bu yetkiye varanlar özgür İbrahim'in soyudur, ona vaadedilen mirasın paydaşıdır (*Rom. 9:7; 4:16-17*). Üstelik, Mesih'in miras ortağıdır (*Rom. 8:17; Efes. 3:6; İbr. 1:2*). Ve kadın erkek ilişkisinde, kadınla erkek ortak mirasçıdır (*I Pet. 3:7*).

Mirasçının mirası, kişisel varlığı oluncaya dek o da başkaları gibidir (*4:1*). Çünkü çocuktur, görgüsüzdür, mirası alabilecek yetkinlikte değildir. Toplum açısından, Roma yönetimindeki uygulamaya göre köleden ayrımlı değildir o. Kölenin varlığı olmadığı gibi, onun da varlığı yoktur. Mirasa konacak çocuk, babasının atadığı görevlilerin ve ev yönetmenlerinin buyruğı altındadır (*4:2*). Onun mirasa konacağı güne dek durum budur. Önceki düzende yaklaşık on sekiz yaşına dek sürerdi bu uygulama. Yasa yöntemi, baba ölse de çocuğın 18 yaşına gelmeden önce mirasa konamayacağını gösterirdi.

3:24'e döndüğümüzde, Mesih'in gelişine dek ruhsal yasanın insana eğitmenlik ettiğini, bunun geçici bir süreyle ilgili olduğunu görmekteyiz. İnsanı seven, onu kurtarıp katında doğrulukla donatmayı öngören Tanrı, sonsuza dek onu ruhsal yasanın eğitmenliği altında, böylece tanrısal mirastan yoksun durumda tutmayacaktı. Egemen Tanrı'nın tasarısında bambaşka bir gelişim bekleniyordu: Ruhsal yasa altında, cezaevinde kapatılmış tutsaklara kesin özgürlük.

Yahudiler ruhsal yasanın eğitmenliğindeydi. Ya uluslardan olanlar? Bu da, bir sonraki ayette belirtiliyor (*4:3*). Uluslardan olanlar, ruhsal yönden çocukken, dünyanın ilkel öğelerine tutsak edilmişti (*4:8,9; Ef. 6:12; Kol. 2:8*). Yahudiler'in tutsaklığından da beterdi bu

durum: Cin güçlerine bağlı puta tapıcılık. Bu uygulamanın yanı sıra her çeşit cinsel kötülük ve iğrençlik, şu karanlığın evrensel çapta iş gören egemen güçlerine tutsaklık (bak, Yu. 12:31; II Kor. 4:4). Uluslar bu karanlık güçlerinin yetkisi yönetimi altında, günah anlayışından yoksun çirkinlik kasırgasında güz yaprakları gibi bir günahtan öbür günaha sürüklenen, ruhsal desteksiz kölelerdi. 4:9'da konuya daha geniş boyutta eğileceğiz. Mesih bağlılığını değerlendirmeyene, bu güne dek durum budur. Yazar Pavlos, Yahudi'nin de uluslardan olanın da aynı çıkmazda bocaladığını vurguladı: "Öyleyse, biz Yahudiler ötekilerden üstün kişiler miyiz? Kesinlikle hayır! Çünkü bütün insanların --Yahudiler'in de, Yunanlılar'ın da --günah egemenliğinde bulunduğunu daha önce belgeledik" (Rom. 3:9).

Ama Galatyalılar'ın bildirisi Yahudiler'e verilen ruhsal yasanın yetersizliğinde odaklanır. Bu ağır yük altında ezilen Yahudi halkının ve onlarla birlikte, iman edecek ulusların özgür kılınması, Tanrı'nın ta başlangıçtan öngördüğü tasarıydı. Tüm tarihte bilinen ve uygulanışı çarpıcı biçimde gerçekleşen tasarı.. Öncesiz Tanrı Sözü'nün insan bedeni kuşanarak insanlığa gelmesi, günahsız yaşamını kurtulmalık olarak sunması, iman ilkesini saptaması, Kutsal Ruh'unu iman edenlere vermesi (bak, Rom. 5:6; Efes. 1:9-10).

"Ama vakit dolunca" (4:4; bak, Fil. 2:6-8). "Tanrı öz Oğlunu gönderdi; O bir kadından doğdu, doğumu ruhsal yasa altındaydı." Tanrı Oğlu, İnsanoğlu oldu. İnsan olduğuna göre, her Yahudi gibi ruhsal yasanın laneti (3:13) altında doğdu. Tutsaklıkta inleyenlerin temel özleyişi Mesih'in gelip özgürlük vermesiydi (3:23; İbr. 2:15). Uluslar da aynı özlem içindeydi (bak, H.İ. 17:27). Büyük Fransız düşünürü Victor Hugo şöyle der: "Tüm ulusların ordularından daha güçlü tek etki var: Vakti gelen tasarı!"

Ademoğlu tasarısını gerçekleştirmek için düşünür, hesaplar, hazırlanır. İnsan tasarılarının tümlenmesi vaktin geçmesini gerektirir. Ademoğlu çağlar boyu hiç durmadan tasarlasa, günahtan kurtuluşu işlerliğe koyamazdı. Ama Tanrı egemendir, "OI" diye buyruk verdi, olan şeyler varlığa geldi. Tanrı'nın vakti zamanı nasıl anlatılabilir?

Zaman dönemlerinin geçmesi, günahın giderek egemen kesilmesi, ruhsal yasanın insana salt bir eğitmen olarak atanması, her varlığın derininde köklü bir özlemi giderek artırmakta, umutların yeşermesini gözlemekteydi.

"Vakit dolunca" sözündeki saklı gelişimleri de anımsamamız konuya ışık saçar. Önceki dünya ilk kez olarak tek dilde (Yunanca) birleşmişti. Yahudi halkı bile Yunanca'yı öğrenmişti. İsa'dan üç yüz yıl önce yaşayan büyük İskender sadece yeni dünyalar almadı, insanları tek dilde, tek kültürde birleştirdi. Daha sonra kendi gücünü gerçekleştiren Roma İmparatorluğu her yanda benzersiz bir yollar ağı kurdu, çağdaş yasalar çıkardı. Roma imparatorluğu, gökte yıldızların pırl pırl parladığı, ama karanlığın, korkunun giderilemediği bir dünyanın simgesiydi. Günün doğmasını bekleyen gece ortamı..

Yahudiler ruhsal yasanın tutsaklığında, uluslarsa dünyanın ilkel öğelerince tutsak kılınmış durumda. Ama bu, kökteki soruya yanıt sayılmaz. Tanrı niçin böyle uzun bir süre bekledi. Bu sorunun yanıtı Yeremya 18:6 ile Romalılar 9:21'den mi çıkarılmalı? Hayır! Sorunun açıklanışını Yeşaya 55:8,9 ile Yuhanna 7:6'da aramak daha yerindedir. Biz ademoğulları, sonsuz karşısında okyanusun damlaları denebilecek kısacık bir zaman kesimindeyiz. Bu durumda Tanrı'nın vakitleri, aklımızın kestirebildiği biçimde kararlaştırması gerekirdi diye savlamak, sorunları öncesiz - sonsuz Tanrı açısından görme yeteneğine sahip olduğumuzu sanmaktır. Tanrı benim düşündüğüm gibi davranıyordu, daha iyi ederdi sanısına kapılmak, O'ndan daha keskin zekalı olduğumuzu varsaymaktır.

Yaradan'ın kendi başına -- insanlık ailesine -- kendince sağduyulu görülen biçimde davranışı, O'nun sınırsız bilgisine dayanır. Bizim çok sınırlı bilgimizse, içinden çıkılamayacak sorunlarla boğuşur durur. O'nun eylemlerini eleştirdiğimizde, Tanrı'nın yargıcı kesilmekten başka bir sonuç sağlayamayız. Hangimiz bir mimara, bir mühendise, bir fizikçiye yaklaşıp şu

işi bu biçimde yapman daha iyi olurdu, diyebiliriz? En azından onun işini kendisi gibi anlamıyorsak. Ters durumda o uzman bize, "İşin sonunu bekle, sonra konuş!" diyebilir.

Yaradan yaptığı işin başlangıcını sonucunu çok iyi bilir. Tüm gelişim O'nun egemen yönetimindedir, dünyaların kuruluşundan kararlaştırılmıştır. Gizler, gizemler O'nun bilgeliğinden kaynaklanmıştır. Kısıtlı yaratıklar durumunda, kısıtsız Tanrı'nın güçlü eylemlerine akıl erdirebilecek durumda değiliz. Tanrı tasarılarına iman etmenin bir yönü de budur.

İnsanın özelliklerinden biri sabırsızlığıdır; Tanrı'da sabırsızlık yoktur. Tanrı egemenliği dar sınır çerçevesinde iş görmez. Kararlaştırdığını bugün tümlemek ivediliğine düşmez. Her tasarısının vakti ve doluluğu vardır. Bizim sağduyu diye nitelendirdiğimiz işlemler çoğu kez ivedilikle işler. Tanrısal egemenlik kısa bir zamana kısıtlı değildir; çünkü O'nun varlığı öncelikte, sonsuzdur. Betim diliyle konuşursak, Tanrı bir adım atar, çağlar geçer.

Her alanda, her ilişkide ve gelişimde Tanrı'nın egemen istemi kendine özgü düzenlikte çalışır. Evrensel Tanrı'nın eylemleri, kararları, sağlayışları çoğu kez insan kuşaklarını şaşırtır, düşündürür, üzüntüye götürür. Bazı yerlere bol yağmur düşer, seller çevreyi basar, başka yerlerse yağmursuzluktan kırılır. Bazı yerlerde ürün ambarlarda taşar, başka yerlerde açlık ortalığı kasıp kavurur. Bazı ülkeler her alanda ilerler, başkaları bir türlü belini doğrultamaz. Bu sorunlara eğildiğimizde kısıtlı insanlar, kısıtsız Tanrı'yı suçlayabilir mi? Özellikle O'nun her durumda hakça davrandığı, hiç yanılmadığı, kötülük işlemediği düşünüldüğünde..

Kafaları kurcalayan sorular arttıkça artar: Tanrı kurtarıcı Mesih'i göndereceğine, Adem'le Havva'nın günaha düşmelerini önleseydi daha iyi etmez miydi? Günahı niçin önlemedi de, günaha karşı biricik Oğlunun yaşamını sundu? Bunlara benzer sorular zinciri.. Bu türden sorular tüm Tanrı tasarılarını değerlendirerek onlara iman etmenin, vaatlerine sahip çıkmanın insansal sağduyuyla koşut gitmediğini gösterir. Tanrı olgusu kesinliğini gerçeğe 'evet' denince belgeler. Tanrı kayrasına imanın başkılığı burada açıklanır. İman kesinliğinin bir anlamı da söz dinlerliktir. Duygularımızla anlaşılamayacak Tanrı açıklamaları karşısında söz dinlerlikle davranıp Tanrı bildirisini kişisel tartışma ve savlama üstünde tutarak kabul etmek..

Tanrı'nın SGH'ini bu yanıltır savlamasıyla eleştirmeye koyulan, onun yanlış olduğu sonucuna varacaktır. Tanrı SGH'ini insanın sağduyusuyla koşut düzeyde verecek olsaydı, SGH tüm özelliğini önemini yitirir, sayısız din kuramından biri olurdu. Ama SGH Tanrı'nın tasarladığı biçimde geldiğinden, niceler onu yadsımaya, yalanlamaya, hatta baskıyla dışlamaya gitmekte.

Tanrı'yı Baba olarak tanıyan, göksel Babası'nın tasarısını, istemini, kararını anlayarak ona boyun eğer; Tanrı tasarılarının insan ya da din savlamalarına üstün olduğunu tanır. Tanrı evrensel tasarılarında kişiye özel bir yer verdi. Kişinin Baba sevgisinden şüphe etmeyerek, imanla O'na gelmesi, tanrısal kayraya iman etmesi sorunları çözer, iman kıtlığını önler.

Yüce Tanrı'nın amacı yücedir. Cezaevinin duvarları gerisinde gün dolduran bir cezalı cezaevinden çıkınca toplumda önde gelen önemli bir kişiöğlü onu kendine mal ediyor, bağrına basıyor, oğulluğa alıyor. Böyle bir gelişim duyulmuş mudur? Tanrı'nın öz Oğlu'nu bu dünyaya göndermesinin nedeni budur: Ruhsal yasa tutsaklığında bulunanları satın alsın, onları kendi çocukları kılsın diye (3:26; 4:5). Aynı gerçek 3:13'de vurgulanıyor: **Eksagorazo** satın alıyorum (bak, 4:5). Tanrı günahlıyı fidyeyle, karşılıkla, en üstün değerle satın aldı. Yahudi günahlıyı da, uluslar arasından çıkana da. Tanrı bu eylemle yitik insanı oğlu kızı edindi. Budur kayranın etkin işlerliği.

Hiç kimse babasını seçmez, ne de baba çocuğunu seçer. Doğa kuralları uyarınca bir çocuk bir babaya doğar, ona baba olarak bakar. Baba da çocuğa çocuğu olarak. Ama evlat edinmenin başkılığı kendine özgüdür. Yoksul, düşük, aç bir çocuğu severek onu evlat edinen baba bunu özgür isteğiyle yapar. Evlatlığa seçilen erkek ya da kız çocuğu, sevgi sonucunda kendince erişilemeyecek bir yaşama kavuşur, başka türlü kazanamayacağı yaşam gönencine gelir. O bu yetkiye özel seçimle ermiştir.

Ruhsal yasanın tutukluluğundan satın alınan kişi Kutsal Ruh'la ödüllendirilir (4:6; bak, *I Kor. 6:19; Rom. 5:15; 8:11*). Kutsal Ruh yaşamda Mesih'in önderliğini bildirir (*Yu. 15:26*). Üç ayrı kişilikle açıklanan tek Tanrı, Oğlu'nu günahlının yerine sunmakla kalmıyor; Oğul'a iman edene, öz Oğlu'nun Ruh'u'nu da veriyor (*Rom. 8:9*). Kutsal Ruh bize sadece Baba diyebilmek yetkisini değil 'Abba Baba' (Babacığım) demek yetkisini de veriyor (bak, *Rom. 8:15*). Abba, Aramice'de çocuğun babasına konuştuğu dildir. Tanrı'yla ilişki öylesi somut ve köklüdür ki, inanlı göksel Baba'ya en içtenlikli dille yaklaşabilir, duygulandırıcı sevgi sözleriyle konuşabilir. Din, töre, şariat hiç kimseye bu yetkiyi veremez, hiçbir cana bu tür güvenliği getiremez. İsa Mesih haça çakılışından önce Tanrı'ya dua ederken, O'na aynı sözle konuştu (bak, *Markos 14:36*). Mesih, kurtardığı kişiyi Tanrı önünde kendisinininkiyle eşitdeğer yetkiye kavuşturur.

Mesih bağlısı sevin! Gayrı köle değil, tersine Tanrı oğlu, Tanrı kızıdır. Tanrı'nın sınırsız zenginliklerine mirasçısıdır (4:7). Öğrenci Yuhanna bunu en içtenlikli dille belirtmekte: *"Bakın, Tanrı çocukları adıyla tanınalım diye, Baba bize ne tür sevgi gösterdi! Gerçekten de öyleyiz. Dünya bizi bunun için anlamıyor. Çünkü O'nu anlamadı. Sevgili kardeşlerim, şu anda Tanrı çocuklarıyız. İleride ne olacağımız daha belirgin değildir. Ama Mesih belirgin olduğunda, O'na benzer olacağımızı biliyoruz. çünkü O'nu olduğu gibi göreceğiz."* (*I Yu. 3:1,2*).

Ademoğlunun sadece yersel bir erkeği babası olarak bilmesi, öte yandan yücelerde olan asıl Baba'yı bilememesi ve kabul etmemesi, onu yeryüzünde yetim kılmakta. Dünyamız yücelerdeki Baba'yı bilemeyen yetimlerle doludur. Çünkü O Baba'yı tanıyabilmek yalnız Mesih'in kayrasıyla olanaklıdır.

Baba olmak güç iş değil, ama babalık görevlerini yapmak bambaşka iştir. Yeryüzündeki babalar bazı kez babalık görevini gerektiği gibi yapamazlar. Bundaki suç kendilerinde ya da çocuklarındadır. Bir çocuk başkaldırınca, babanın babalık duyguları zedelenir. Yaratılıştaki herkes Yaradan'ın çocuğudur. İnsanın Tanrı'ya başkaldırması, Tanrı'yla insan arasında korkunç bir uçurum oluşturdu (bak, *Yeşaya 59:1,2*).

Uçurumu köprülemek eylemi insandan gelmedi; Tanrı'dan geldi. Tanrı öz Oğlu Mesih'i gönderdi, O'nu kabul edenleri evlat edindi (*Yu. 1:12; Matta. 5:44,45*). Bu hak ve yetki, yeniden doğuşla olanaklılık buldu (*Yu. 3:3; Efes. 1:5*). İsa Mesih'in günahlıya yeniden doğuş vererek onu Tanrı önünde evlat kılması, sevgi ve kutsallık ilişkisidir; günahlılıktan sağlam aktöre ve sağtöre aşamasına yükseliştir. Babalık-evlatlık ilişkisi, iki kişi arasında özdeşlik birliğini oluşturur. Bu, kutsallık birliğidir (bak *I Yu. 3:9*). *"Onun içinde tanrısal tohum kalır."* Yeniden doğuşta gelen tanrısal tohum, kişiyi günahlılık köleliğinden özgür kılar, Tanrı'nın çocuğu ve mirasçısı yapar.

Tanrı bağlısı olmaya yaratılan insan, bu aşamaya gelmeden önce *"tanrısal öfkenin çocuğudur"* (*Efes. 2:3*). *"mahvolan oğuldur"* (*Yu. 7:12*). Kutsal Ruh'un günahlıyı yeniden doğuşa getirmesi, ona yepyeni doğa vermesi din, töre, şariat kuşaklarınca bilinmeyen gelişimdir (*Efes. 2:10; II Petros 1:4,8-11*).

YASALARA TUTSAKLIK - SEVGİDE KARARSIZLIK

"...bizler de ruhsal yönden çocukken, dünyanın ilkel öğelerine tutsak ediliştik" (4:3). "Tanrı'yı tanımadığınız günlerde gerçek olmayan tanrılara kölelik ettiniz" (4:8). Bu iki yerde yazar Pavlos, Yahudilik'ten gelenlerle uluslardan gelenleri hep bir sıraya koymakta. "...daha doğrusu, O sizleri tanıdı" (4:9). Günahlı kişi kim olursa olsun, hangi gelenekten gelirse gelsin, hangi törelere bağlı olursa olsun, onun Tanrı kayrasına gelişi kendi çabasıyla, kararıyla, seçimiyle değildir. Çekiş daima Tanrı'dandır (Yu. 6:44). Yazar Pavlos tartışma diliyle sesleniyor: Tanrı'nın sizleri tanıyıp kendisine çekmesine karşın, şimdi kayrasal kurtuluşa sırt çevirmeniz nasıl anlatılabilir? "Nasıl olur da, yeni baştan ilkel öğelerin cıvıllığına ve yoksulluğuna dönersiniz? Nasıl onlara yeniden köle olmak istersiniz?" (4:9).

Dünyanın ilkel öğeleri, gerçek olmayan tanrılara kölelik. Bizler (Yahudiler), sizler (uluslar). Yahudiler'in ilkel öğeleri, günler, aylar, mevsimler, yıllar..(4:10). Ulusların ilkel öğeleri: Gerçek olmayan tanrılar, putlar, insan yapısı işler.. (4:8). Yazar Pavlos Yahudi törelerinin, puta tapıcılıkla ilgili ilkel öğelerden esinlendiğini anlatmakta. İki kesimin gelenek ve uygulamaları birbiriyle bağlantılı. Birinin nerede durduğu öbürünün nerede başladığı belirgin değil! İnsan kuramı batıl itikatler, safsatalar, kuruntular genellikle birbirini etkiler, biri öbüründen esinlenir. Her inançta, kişiyi güldürebilecek batılcılık belirgin.

Ve bunlar pek çok kişinin bağnazlıkla sarıldığı varsayımlardır. Kökenine gidildiğinde, aynı safsataların başka bir kaynaktan kanallandığı belirir. Budur, "Yol da, gerçek de, yaşam da, Ben'im" (Yu. 14:6) diyen, Tanrı Oğlu Mesih'ten kaynaklanmayan inançların görünümü. Pek çok dinin, inancın, mezhebin çıktığı ve yayıldığı Anadolu, karşımızdaki konuyla ilgili bir konumda bulunur.

Galatyalılar'ın karşılaştığı önemli sorun, Yahudiciler'in araya sokulup inanlıları şeriatçılığa sürüklemeleriydi. Katıksız Tanrı bağlılığını, imanla kayraya kavuşma öğretisini bırakıp ruhsal yasanın ayrıntılı uygulamalarına geri gitmek. Kayra öğretisinin kesinliğini vurgulayan haberci Pavlos, akli kıt Galatyalılar'a (3:1), "Sizi oraya sürükledikleri şeriatçılık, daha önce kölelik ettiğiniz yalancı tanrılara tapıcılıkla bağdaşlıklığı olan kuramdır" diyor.

Önceki töreciliğin boyunlarına taktığı bir sürü ağır yükten özgür edilmişken, bu kez onlar gibi ağır şeriatçılık boyunduruğuna veriyorlar kendilerini. Tutumları eğitilmiş, usavurucu aklın davranışı değildir. "Mesih inancı aydın, düşünür, eğitilmiş aklın inancıdır; bundan nasıl ilkel öğelere geri dönmektesiniz?" dercesine sağduyularına konuşuyor yazar Pavlos; ilkel öğelerin yoksulluğunu belirtiyor (4:9).

Şeriatçılık onlara ne öğretiyor? Özel günler, aylar, mevsimler, yıllar (4:10). Gerçek olmayan tanrılara kölelik ederken de aynı biçimde özel günlere, bayramlara bağlıydılar. Özendikleri uygulama budur. Mesih'in sağladığı özgürlükten bu tür göreneklere geri dönmek akılsızlıktır. Dinlerde, mezheplerde görülen genel uygulamalar burada odaklanır: Ayın biçimine, yılın gelişine göre özel oruçlar, töreler, kandiller, bayramlar, seferler. Bunların tümü, Tanrı'nın imanla kayra sağlayışına ters düşer (bak, Kol. 2:8,9).

Tanrı'nın uşağı, habercisi Pavlos, bunca emeğin, çabanın boşa gitmesinden korkuyor (4:11). Mesih'e hizmet sunanın temel ilgisi, yaydığı haberin kök tutması, büyümesi, kadında erkekte ürün getirmesidir. 2:21'de, kayra gerçeğinden dönmek, Mesih'in boşuna öldüğünü söylemek gibi bir durum doğurur denmişti. Mesih'in sağladığı kayraya inanır görünürken, dünyanın ilkel öğelerine dönmek, düşünebilen kişinin içine düştüğü korkunç çelişkidir (bak 2:18). Ve bu dönüşün, SGH'i yayana vereceği kaygı, düş kırıklığı her düşüncenin ötesindedir.

4:12-20 ayetlerde yazar Pavlos, öğretisi konusunu bir yana bırakarak kişisel söyleşiye başvuruyor. Galatyalı inanlılarla çok yakın, içli dışlı ilişki kurmuş olduğu beliriyor. "Kardeşlerim, size yalvarırım" (4:12). Nedir dileği? Kendisine bu denli yakın olan inanlıların, şeriatçılar gibi olmamaları. Tam tersine, "Rabbi Mesih İsa'nın üstün bilgisi yararına her şeyi

olduğu gibi zarar getirici sayan, O'nun yararına her şeyi fırlatıp atan, Mesih'i kazanmak için bunları pislik (dışkı) sayan" (Fil. 3:8) Pavlos gibi olmaları.

Pavlos bir vakitler en koyu ve bağnaz bir şeriatçıyken, Mesih'i bulduğunda tümünü fırlatıp attı, hiçbir yetkiye danışmadı (1:16). Mesih'i yeterli buldu, O'nun dışında kalan her şeyi en değersiz, istenmeyen nesne yerine koydu. Gerisin geriye, o attığınız ilkel öğelere dönecek yerde benim Mesih'e sarıldığım gibi, siz de Mesih'e yapışın; O'na sarılın. Yahudiciliğe özenmeyi bırakın. Ben de sizin gibi oldum: Yahudiciliği bırakıp uluslar gibi oldum, uluslara haberci atandım (bak, *I Kor. 9:22*). O ana dek bu insanlar haberci Pavlos'a hiçbir haksızlık etmemişti. Kendisini hiç tanımazken, SGH'i getirdiğinde kollarını açarak onu kabul ettiler, bağırklarına bastılar, getirdiği haberi seve seve benimsediler. İlişkileri böyle sağlam bir temele dayalıydı.

Pavlos onlara geldiğinde ağır hastaydı (4:13). Daha önce anlatıldığı gibi bu hastalığın nerede belirdiği, ne türden olduğu hiç bilinmiyor. Bazıları, ilk haber gezisinin başlangıcında sıtmaya tutulduğunu varsayıyor; başkaları gözlerinden rahatsızlık çektiğini söylüyor. Yine başkaları şiddetli baş ağrılarından söz ediyor. Tümü de kuramdan öteye gidemez. Pavlos, *II Kor.12:7*'de bedeninde diken gibi batan bir deritten söz ediyor; "*Şeytandan gönderilen bir yumruklama ulaşı.*" Sözü edilen hastalık bu mudur? Böyleyse, sürekli bir hastalıktır bu. Bütün haberciler içinde, fiziksel durumuna ve sorunlarına ilişkin söz edilen tek kişi Pavlos'tur.

Haberci Pavlos, okuyucuların anılarını işlerliğe getirerek onlara nasıl geldiğini, ne durumda SGH'i müjdelediğini anımsatıyor: Bedensel hastalığı herkesçe görülen, her yerde beliren durum. Herhalde bazı günler yatağa düşüren bir hastalık. Batılı halk çoğu kez hastalığı Tanrı belası olarak yorumlardı (bak, *H.İ. 28:4*). Ama Galatyalılar bu çeşit safsatalara kapılmadı. Önlerinde hasta güçsüz birini görmelerine karşın, onu Tanrı'nın bir meleğiymiş gibi karşıladılar, Mesih İsa'yı karşılar gibi (4:14). Pavlos *H.İ. 14:12*'ye mi değiniyor acaba?

Yazar o duygulandırıcı, içtenlikli tepkiyi çok tatlı bir anı gibi okuyucularının dikkatine getiriyor: Mutlulukları öylesi taşkındı, habercileri öyle gönül hoşluğuyla karşıladılar ki, hastalıkla kıvranan Pavlos'a kendi gözlerini çıkarıp vermeye hazır göründüler. Sözlük göze ilişkin deyimlerle doludur. Bu da aşırı sevgi ve bağlılığı anlatmanın bir betimidir. SGH'i duyan Galatyalılar derin sevinçten ne yapacaklarını şaşırılmıştı. İçtenlikli tepkileri her ölçünün üzerindeydi. Şimdi onlara ne oldu böyle? Bir uçtan bir uca sendeleme ve değişme. Bu insanlara gerçeği bildiren Pavlos bu kez kendilerine düşman sayılıyor (4:16). Burada konu edilen gelişimler, Pavlos'la Galatyalılar arasında belirli bir iletişimi göstermekte. Herhalde biri Pavlos'a, "Sana artık bir düşmanmış gibi bakıyorlar"! biçiminde bir haber iletmış. 'Düşman' sözü Pavlos'un buluşu değil!

Ardından, şeriatçıların art niyetini sergilemeye koyuluyor, "*Onların amacı sizi kendi davalarına bağlamaktır*" diyor (4:17). Dincilerin amacı baştan sona dek bozuktur. Tanrı'nın SGH'ini müjdeleyen Pavlos'u onların gözünde kötülemek, inanlıları haberci Pavlos'tan koparmak, sonra da bu insanları kendilerine bağlı kılmak. Budur birçok dinin, tarikatın kovalayışı. Bu sinsî amaca *6:13*'de daha bol ışık saçılmakta. Şeriatçılar bu insanlara sünneti ve başka yasaları gerekli kılarak, herkese, "Bakin, bakın, onları doğru yola biz getirdik" diyerek övünmekte, büyüklenmekteydiler. Herhangi bir dine, tarikata bağlılar çekmenin kökteki amacı nedir? Konu incelenmeli, araştırılmalı: Çoğu durumda, mühtedilerle (dönme) böbürlenme.. Konuyla ilgili olarak Rab İsa Mesih'in sözleri okunmalı (Bak, Matta 23:15).

Şeriatçılar, gerçek öğretileri saptırdıkları inanlıları kendi yararlarına didindirmek amacını kovalıyor (4:17). Ama bu didiniş hangi amacadır? Çıkarcılığa, tutsaklığa, gerçekle bağdaşmayan varsayımlara. Kısacası, iyi amaca değil (4:18). Haberci Pavlos aralarındayken, onun için öylesi içtenlikli didinme gösterdiler ki, bildiriye öyle sevinçle karşıladılar ki, gözlerini çıkarıp hasta Pavlos'a vermeye hazırıldılar. Yazar Pavlos kendilerine

bunu anımsatırken, "Yalnız ben aranızdayken o içtenlikli didinmeyi göstermekte kalmayıp, aranızdan ayrıldığımda aynı didinmeyi sürdürmeniz gerekirdi" diyor.

Birisiyle birlikteyken ona en tatlı, duyguları okşayıcı dille konuşmak oldukça kolaydır. Ne var ki, o kişi ayrıldıktan sonraki tutum öncesine gölge düşürür, çoğu kez, önceki bağlılığı unutturur. İşte Galatyalılar bu insansal çelişkiler. Pavlos'a açık açık gösterdikleri içtenliği, ona karşı savaşanlara göstermeye başladılar. Mesih'in habercisine düşman gözüyle baktılar. Bozukluk geneldir, birçoğunun içine düştüğü tuzak.. Erdemli davranış, birine karşı onun huzurunda takınılan tutumun, yokluğunda da aynı bağlılıkla sürdürülmesidir. Galatyalılar bu temel aktöre ilkesini bıraktı; çünkü şeriatı Mesih'ten önceye koydu. Şeriat yaşamı erdemli doğrultuda etkileyemez; onu yalnız İsa Mesih etkileyebilir.

Bu insanlara Pavlos yeniden, "*Sevgili çocuklarım*" diye sesleniyor. Mesih bağlılığında büyümeleri, olgunluğa ermeleri gerekirken, çocuk kalmışlar (*İbraniler. 5:12,13*). Çünkü şeriatçılığın ilkel öğelerine dönmüşler. Orada ne büyüme düşünülebilir, ne de olgunluk! Tersine, yerinde sayma ve geriye gitme!

Onları ilkin Mesih'in kayrasına, iman yoluyla doğruluğa yönelten haberci Pavlos, yeni baştan bir ana gibi doğum sancıları çekmekte, Mesih, kutsal benzerliğiyle onlarda belirinceye dek çetin uğraş vermekte. Pavlos kendisini doğum veren bir anaya benzetiyor, başka durumdaysa bir babaya (*1 Kor. 4:15*). Yeniden doğan can, kurtarıcı Mesih'tedir (*Efes. 2:13*), kurtarıcı Mesih de yeniden doğandır (*Rom. 8:10,11*). Yeniden doğuş gerçekleşmeden, Kutsal Ruh yaşama gelmeden, hiç kimse Mesih'te değil, Mesih de onda değildir.

Mektubun nereden yazıldığı kesinlikle bilinmiyor dendi. Herhalde Pavlos Galatyalılar'dan iraktadır. Bunalımlı ortamda derin telaşını dile getiriyor: "Şu anda yanınızda olmayı sizinle yüzyüze konuşmayı ne denli isterdim!" diyor (4:20). Bu durumda kendileriyle daha yakından, daha sakın ve telaşsız biçimde konuşabilecekti. Ama onlardan ırakta olmak Pavlos'u şaşkınlığa düşürmüştü. Sadık Mesih habercisine, somut Mesih öğretisinden ayrılanların durumu derin üzüntü kaynağı. Mesih'e yöneltilenin çürük ve temelsiz törelere, göreneklere sapması SGH'i iletenin derininde sürekli üzüntü oluşturmakta. Budur Pavlos'un tüm düşüncesi ve kaygısı. Yanlışı doğrultmak için her çabaya koyulmakta, her sorunu usavurmakta. YAHWEH yeryüzü için, İsa Mesih Yerusalemler için ağladı (bak, *Yeremya 22:29; Matta 23:37-39*). Pavlos da sarsıntı geçiren Galatyalılar için ağlamakta (4:19).

KÖLE KADININ OĞLU, ÖZGÜR KADININ OĞLU

Kişisel bir söyleşiyle konuyu değiştirdikten sonra, yazar Pavlos yeniden ana konuya dönüyor. E.A.'dan herkesin çok iyi bildiği bir olayı betim yaparak, kayra olgusunun şeriatçılığa üstünlüğünü kanıtlamakta kullanıyor onu. Yeniden İbrahim'i konu ediyor ve onun iki oğluna değiniyor: Köle kız Hacer'den doğan İsmail, özgür Sarah'dan --İbrahim'in eşi -- doğan İshak. İlkin şeriatçılığın betimi olarak kullanıyor, sonrakini de kayranın betimi. Arabistan'daki Sina dağı -- ruhsal yasanın verildiği yer -- şeriatçılığın betimi, İsrail'deki Yerusalemler -- Sion dağı -- kayranın betimi. İsmail'in kardeşi İshak'a baskı yaptığı gibi, şeriat kayraya baskı yapar, onu boğmaya çabalar. Bu iki çocuk hiçbir koşul altında bir arada yaşayamaz, aynı çatı altında barınamaz.

Önümüzde dolaylı bir karşılaştırma var, ama o günün düşünce tekniğine göre en yaraşır bir örnektir bu. Tarihsel olay, ileride gerçekleşecek daha köklü bir gelişime ışık saçan nitelikte kanıt görevini yerine getiriyor. Yazar Pavlos'un gününde bu yöntem uygun ve doğal sayılan düşünüyü biçimiydi. Bu ilişkide, daha önce üzerine eğildiğimiz, SOYUT TEKNİKLE SOMUT GERÇEKLERE YAKLAŞIM başlığına bakın.

Yüzeyde bu kesimin kavramı çok güç görünür. Bu parçayı inceleyen şeriatçı Yahudi ya da herhangi bir şeriatçı sinirlenebilir, içerleyebilir. Çünkü burada şeriatçılığın gerçek görünümü hiç ödün verilmeden, canlı bir betimle çizilmekte. İbrahim'in soyu ikiye ayrılıyor: Onun eşi Sarah'dan gelenler özgür, köle kız Hacer'den gelenlerse köle..

Yahudiler soylarını anlatırken İbrahim'in, İshak'ın, Yakup'un soyuyuz demeyi hiç unutmazlar. Ama bu kesimde şeriatçılığa bağlılıkları nedeniyle onların Hacer'le ve köle kızın oğlu İsmail'le (ruhsal yönden) yakınlıkları kesenkes belirtilmekte. Çelişkiler çelişkisi! Uluslardan gelen Mesih inanlıları, Yahudi olmamaya karşın, İshak'ın çocuklarıdır. Ne var ki, uluslar arasından Mesih'e iman edip Tanrı tarafından doğrulukla donatılan Galatyalılar bu kez Yahudi şeriatına özenmeye kaymış, İsmail'in çocuğu olmuş!

"Bakın" diyor yazar Pavlos, "Ruhsal yasa altına girmeyi özleyen sizler, o yasadan daha ilginç bir olayı duymak istemez misiniz?" Ve geçiyor Sarah - Hacer, İshak - İsmail olgusunu anlatmaya (bak, Yaratılış 16,17,21 bölümler).

Bazı yorumculara göre Galatyalılar, aralarına sokulan şeriatçıların ortalığı karıştırmaları sonucunda Pavlos'a, "Sünnet edilmezsek, ruhsal yasayı tutmazsak, İbrahim'in soyundan sayılamazmıyız" biçiminde bir mektup yazarak ondan kesin bilgi istemişler. Haberci Pavlos bu yanlış öğretiyi çürütmek için bu canlı, etkin olguya değiniyor, denmekte. Bu mektupta İbrahim'den geniş çapta söz ediliyor. Nedeni, imanla kayra ilkesinin İbrahim'e dayandığını belirterek, Tanrı'ca ona verilen vaadin kayra ilkesine bağlananlarda gerçekleştiğini göstermektir. Buna karşı, ruhsal yasaya bel bağlayarak doğruluğu kovalayanların sürekli tutsaklıkta olduğunu açıklamak..

Saul koyu bir şeriatçıydı (*II Kor. 11:22; Filip. 3:4*). Ruhsal yasaya sımsıkı bağlıyken, Sina dağının gölgesinde durmaktaydı (4:25). Sina dağı, köle kız Hacer'den doğan İsmail'i betimler. Şeriatçılığın tutsaklığı (4:23). Öte yandan, göksel Yerusalemler özgürdür (4:26; bak, *İbr. 12:22; Vahiy 21:2*). Bu, özgür kadından (Sarah) vaat uyarınca doğan İshak'ı betimler (4:23).

İbrahim'in iki oğlu, Yaratılış'ın önemli konularındandır. İki oğul arasındaki ayrım geceyle gündüz ayrıdır. Hacer'le İsmail'in adı sanı bilinmezken, Tanrı özel çağrıyla çağırdığı İbrahim'e bir oğul vaadetti, onun kendi eşi Sarah'dan doğacağını bildirdi. Bu oğul hemen doğmayınca İbrahim'le eşi Sarah kuşkuya düştü. Mısır'dayken bir hizmetçi edindiler. Sarah Hacer'in doğacak oğula annelik yapabileceği sanısına kapılarak, onu İbrahim'e eş kıldı (*Yaratılış 16:3*).

İsmail doğdu; ama Tanrı İsmail'i vaadi gerçekleştiren oğul olarak onaylamadı. İsmail doğduktan sonra İbrahim'e, "*Eşin Sarah sana bir oğul doğuracak ve ona İshak adını vereceksin*" dedi (*Yaratılış 17:18,19*). İbrahim yüz, eşi Sarah doksan yaşındayken tanrısal mucizeyle bu yaşlı çiftte İshak doğdu. İsmail İshak'ı çekemedi; onu tiye aldı, aşağıladı, ona baskılar yaptı. Sarah çileden çıktı; "*Hacer'le oğlu İsmail evden atılacak*" diye İbrahim'e belirtti. Eşinin dileği İbrahim'e çok ağır geldi; ama Tanrı ona eşi Sarah'yı dinlemesini, Hacer'le İsmail'i evden uzaklaştırmasını buyurdu; vaadin İsmail'de değil, İshak'ta gerçekleşeceğini belirtti. İbrahim Tanrı buyruğuna uyarak Hacer'le oğlu İsmail'i antlaşma evinden uzaklaştırdı.

Haberci Pavlos bu olguyu betimleyerek, vaadin İshak'ta bütünlendiğini anımsatıyor; Tanrı'ya kayra bağlılığında, Mesih'e imanla gelenlerin İshak gibi vaat çocukları olduğunu vurguluyor (4:28). O eski dönemde doğal yolda doğan İsmail'in, ruh kapsamında doğan İshak'a baskı uyguladığı gibi, şimdiki dönemde de şeriatçıların kayracılara ağır baskı uygulamakta olduğunu belirtiyor (4:29). Tarih boyunca durum budur: Şeriatçılık her durumda, her kuşakta açısını ve görüşünü başkalarına zorlamak, bireyleri, toplulukları kendi kanısına bağlamak doğrultusunda tüm gücünü kullanmıştır. Şeriatın kurallarını benimsemeyenleri

ezmekten beri durmamıştır. Baskı çeşit çeşit, derece derece olmakla birlikte, her durumda baskıdır. Şeriatçılık, kayra Tanrısı'na imanı onaylamaz, O'nun yargılarına göz yummaz. Tarihsel gelişimin çok acı cilvesidir bu.

Öte yandan Mesih'in kayrasına ve göksel Yerusalem'e bağlananlar (4:26) özgürdür: Günahtan özgür, ruhsal yasadan özgür, ürünsüzlükten özgür (4:27). Bu dönüşümde, Yeşaya peygamberin sözlerini okuyan (bak, 52:13 - 53:1-12), Tanrı'nın uşağı Mesih'in acılarını peygamberlik niteliğinde öğrenir, bölüm 54'teyse Mesih'in kayrasına inananların evrensel çapta yayılmasını, bölüm 55'te SGH'in evrensel çağrısını.

Verimsiz, çocuksuz Sarah'dan (özgür kadından) İshak doğdu. İshak'ta odaklanan iman ve vaat ilkesine bağlananlar tüm yeryüzünü doldurdu, ürünü her yana yayıldı. Öte yandan, Hacer'in soyu şeriat bağlılığında kaldı, ruhsal yasaya tutsaklıkta yaşam biçimini benimseyerek kayradan, imandan, vaatten bilgisizlikte kendine özgü yöntemi seçti. Bu inançta sevinç coşkusu yok, sonsuz gönenci yok! Tanrı'ya Baba diyebilme yetkisi yok! Sadece, şeriata uymamanın verdiği korku var.

Kayranın çocukları tıpkı İshak gibi vaadin çocuklarıdır. Tanrı katında durumları doğal doğuşa dayanmaz, vaat antlaşmasına dayanır (4:23). Bu belirginlikte, özgür kadının çocukları, göksel Yerusalem'in mirasçıları (4:26) kendilerini her çeşit şeriat tutsaklığından kurtarsın, ruhsal yasa boyunduruğuyla yaklaşanlara ilgi göstermesin, onları evden uzaklaştırsın (Yaratılış 21:10; III Yuhanna 10). Köle kızın çocuğu olmamak, özgür kadının özgür çocuğu olmaktır (4:31). "Biz gökler ülkesindeniz. Oradan bir kurtarıcıyı, Rab İsa Mesih'i bekliyoruz" (Filip. 3:20).

Sünnetin Değil, Özgürlüğün Yaşamı Etkileyişi 5:1-15

Önceki anlatı doruklanmakta: Kayra vaadine iman edenin doğrulukla donatıldığı, böylelikle özgür kılındığı bir ortamda, kavuşulan özgürlüğün kesin bağlılıkla, anlayışla, içtenlikle benimsenmesi inanlının temel yükümlülüğüdür (5:1,13; I Petros. 2:16; Yu. 8:36).

Çeşit çeşit özgürlük vardır: Siyasal, ulusal, ekonomik, kültürel, vb. Öte yandan, kayra ilkesine dayanan ruhsal özgürlüğü düşünen çok değil! Oysa bu özgürlük tümünden daha üstün ve önemlidir: Mesih bağlılığında kişiyi her tür dinsel bağdan, tutsaklıktan, boyunduruktan özgür kılan can ve ruh özgürlüğü. Kişinin iç dünyasına yön, yöntem, anlam getiren özgürlük..

Bireyler, toplumlar, uluslar özgürlüklerini titizlikle savunur, ondan hiç ödün vermek istemez. Mesih bağlılığında Tanrı'nın kayrasına kavuşan inanlı, Mesih'in kurtarmalık kaniyla sağlanan özgürlüğü en parlak değer niteliğinde tanır, korur, değerlendirir. "Özgür kişiler gibi dimdik durun ve yeniden kötülük boyunduruğuna girmeyin" (5:1). Haberci Petros da şu yüreklendirici öğüdü vurgular: "Özgür kişiler gibi yaşayın. Özgürlüğü kötülük örtüsüne dönüştürmeyin. Bunun yerine Tanrı uşakları gibi davranın" (I Petros. 2:16).

Özgürlüğü kötülük örtüsüne dönüştürmek nedir? Bedenin gereksiz isteklerine ödün vermek (Rom. 6:1,2), sevgi ilkesini kavrayamamak (Rom. 13:9,10), ruhsal yasanın gölgesine sığınmak (Gal. 4:9-11). Mesih'e iman etmiş gibi görünmek (I Yu. 2:19), karşıt öğretilere ayak uydurmak (II Yu. 8,9) ve kuşkusuz daha birçok sağlıksız tutum. "Dimdik durun, uyanık olun, imanda sıkı durun, erkekçe davranın, güçlenin" (I Kor. 16:13).

Şeriatçılar tüm ruhsal yasa uygulamasını sünnette odaklıyordu. Sünnet E.A.'da Tanrı'nın İbrahim'e verdiği antlaşma simgesiydi (Yaratılış 17:10). E.A.'nın dıştan mühürlenene simgesiydi bu. E.A.'da kurban, kan bağışlamalığına gereği betimliyordu. Ruhsal sünnetse, günahlı yüreğin kirlilikten arıtılmasını. Bu konuya ilişkin şu yerlere bak: Yeremya 5:10; 9:25;

Çıkış 6:12,30; Fil. 3:2-3; Kol. 2:11-15. Tanrı İbrahim'le antlaşma yapınca, sünneti ona simge olarak atadı. Bu, Tanrı'ca seçilen halkın paklığa bağlı olacağını bildirmekteydi. Ruh paklığına..

Sünnet belirli bir yerde temizliği betimler. Alman bilgini Delitzsch, eski uygarlıklarda sünnetin evlilikten önce uygulanan bir görenek olduğunu yazıyor. Sünnetin bu noktada uygulanması önemli bir gerçeği tanıtlar: Günahlılık, Adem'den başlayarak kuşaktan kuşağa üreme ve yavrulama yoluyla sürdürülmektedir. Sünnet, kutsallığın bildiricisidir.

Dünyaya gelen herkes özgün ve kalıtmalı günahı da beraberinde getirmekte. Bu, üreme ve yavru lamayla soydan soya herkesi kapsar. E.A.'da sünnet, bireyin yeni yaşama çağrısını betimlerdi. Önceki bozuk, düşük yaşamdan üstün, parlak bir yaşama.. Yahudiler'e sünnet göreneği verildi -- sünnetin geç yaşlarda değil, sekiz günlükken uygulandığı unutulmamalı -- böylece çocuğun kutsallığa atandığı, atalarının izinde yürüme gereği kanıtlandı.

Sünnet İbrahim'i yeni bir soyun atası kılıyordu. Musa onu yasaya koydu, Yeşu kesinlikle uygulama gereğini duyurdu (bak, Çıkış 4:24,25; Levililer 12:3; Yeşu 5:2). Tanrı'nın İbrahim'e buyurduğu sünnet yükümlülüğü, antlaşmaya uyma gerçeğini gösteriyordu. Buyruğu uygulamamak, antlaşmayı bozmaktı (Yaratılış 17:14). "İşte seninle antlaşmam!" (17:4) diyen Tanrı İbrahim'e, "Antlaşma'yı kurmak benim kararımdır, senin yükümlülüğünse onu tutmaktır" (Yaratılış 17:9) dedi. Sünnet, antlaşmayı tutmanın mühürüydü.

Antlaşma anlaşma değildir. İlki, tek taraftan doğan düzenlemedir; ikincisiyse, iki taraf arasında yapılan karşılıklı uyumadır. Antlaşma'yı Tanrı tasarladı, Tanrı uyguladı. İbrahim O'na iman ederek bunu değerlendirdi, sünneti de E.A.'nın simgesi niteliğinde aldı.

Tanrı Nuh'la anlaşma değil, antlaşma yaptı (Yaratılış 9:11). Kurtarıcı İsa Mesih, inanlılarıyla, yeni antlaşmanın kanına dayanan Yeni Antlaşma'yı kurdu (Matta 26:27,28). Bu, O'ndan kaynaklandı, O'nun desteğiyle sürdürülmektedir (bak, Yaratılış 15:18; 17:2).

E.A.'da sünnet, antlaşma betimidir. Günahtan, kirlilikten dönüşü, Tanrı vaadinin mühürlenişini simgeler. Sekizinci günde sünnet edilen erkek çocuğu kişiliğini bulur, tanrısal antlaşmaya paydaş olurdu. Sünneti tanrısal antlaşmadan ayırmak, Tanrı tasarısını hiçe saymaktır. Antlaşma kavramı dışında sünnet anlamsızdır!

İsa Mesih Y.A.'yı sünnet uygulamasıyla değil, günahtan arıtan kanıyla saptadı. Sünnet, İsraili çocuğu kutsallığa atar, ataların izinde yürüme gereğini ona açıkladı. Ne var ki, İsrailoğulları sünnet edilmeye karşın ne günahtan arındı, ne de kutsal yaşamı yaşayabildi. Bunu en başta Musa anladı. Simge kullanarak Tanrı'ya şöyle yakarır o: "Ben dudakları sünnetsiz bir insanım" (Çıkış 6:12,30). Yeremya peygamber İsrail halkını şöyle betimler: "İşte onların kulağı sünnetsizdir; doğru dürüst dinleyemezler" (Yer. 6:10). Yeremya bunun ardından İsrailoğulları'na şöyle seslenir: "Tüm uluslar sünnetsizdir, tüm İsrail evi yürekten sünnetsizdir" (9:26). Tanrı Musa aracılığıyla bu halka, "Yüreklerinizin gulfesini sünnet edin, artık sert enseli olmayın" dedi (II Yasa [Tesniye] 10:16). Yine, "Allahın Rabbi bütün yüreğinle ve bütün canınla sevmek için yaşıyasın diye Allahın Rab senin yüreğini ve zürriyetinin yüreğini sünnet edecek" der (II Yasa 30:6).

Daha sonra Yeremya peygamber aracılığıyla şöyle buyurdu: "Kendinizi Rab için sünnet edin, ve yüreğinizin gulfesini atın, ey sizler, Yahuda erleri, ve Yerusalemlerde oturanlar; yoksa işlerinizin kötülüğü yüzünden kızgınlığım ateş gibi çıkıp yanacak ve söndüren olmayacak" (4:4). Bu öğüde koşut olan Romalılar 2:26-29'a bakın.

Sünnetin verildiği ve uygulandığı E.A. yönetiminde bunlar bildirilmekte onun içeriğine ilişkin.. Fiziksel sünnetten öteye gidemeyen, bunu ruhsal yaşamın baş harfi yapan şeriatçılar, Tanrı

kayrasına iman edip vaadi aldıktan, doğrulukla donatıldıktan sonra yeni yaşam gönencine kavuşan Galatyalılar'ın arasına sokularak onları saptırdılar. Töresel sünneti ve ruhsal yasanın başka göreneklerini uygulamaya zorladılar. Haberci Pavlos'un haklı öfkesi onlara gereken dille konuşmakta: "*Dilerim, sizi tedirgin edenler sonuna dek gitsinler ve kendilerini enesinler*" (5:12). **Apokopsontai**: Üreme organını tümenden koparıp atsinlar! Aynı konuda yine şöyle diyor: "*Köpeklerden, kötülük işçilerinden, beden kesenlerden **katatomi** sakının*" (Fil.3:2). Ve bu önemli konuyu şu sözlerle dorukluyor: "*Mesih bağlılığında insan eliyle yapılmayan sünnetten geçerek sünnet edildiniz: Mesih'e özgü sünnetle insan bedeninde beliren tutkular kesilip atıldı. Çünkü vaftizde O'nunla birlikte gömüldünüz. Mesih'i ölümler arasından diriltten Tanrı'nın etkin gücüne iman ederek, yine vaftizde Mesih'le birlikte dirildiniz.*" (Kol. 2:11,12).

Galatyalılar'ın, şeriatçılarca teşvik edildiklerinde hemen sünnet boyunduruğuna girmedikleri yazılanlardan anlaşılmakta. Pavlos'a bir mektup yazarak iki fikir arasında bocaladıklarını bildirdikleri beliriyor. Ters yönü tutmalarını önlemek amacıyla haberci Pavlos bu sürtüşücü mektubu yazıyor; "*Sünnet ediliyorsanız*" (5:2), "*sünnet edilen herkese bir kez daha vurguluyorum*" (5:3). Çelişkileri kafalarında ikilem oluşturuyor: "*Mesih'in size bir yararı olmaz*" (5:2) ve "*O kişi tüm ruhsal yasayı tutmak zorundadır*" (5:3). Sünnet mi, Mesih mi? (5:2). Salt sünnet mi, yoksa tüm şeriat mı? (5:3). Yahudilerce şaşırtılan inanlıların kararsızlıkta, ikilemde (iki yol ağzında kalarak, hangisini seçmeyi bilememek) süründükleri belirgindir..

Mesih bağlısının bu türden bocalayışa düşmesi acıklıdır. Mesih'e iman edenin, O'na güvenenin, Rab İsa'nın "*Her şeyin en önde bulunanı*" olduğunu kavrayarak (Kol. 1:18), her çeşit sallantı, duraklama, tereddüt (ikircik) çelişkisinden sıyrılıp kesin güveni O'na bağlaması temel gerektir (Matta 17:5). Ters durumda Mesih inancı yararsızdır. Yaşamda Mesih ya temel değerdir ya da tümenden önemsizdir.

Yazar Pavlos, sarkaç gibi iki fikir arasında sallanan bu insanlara şunu vurguluyor: Sanmayın ki salt sünnet edilerek sorunu çözeceksiniz. Sünnet ediliyorsanız, bütün incelikleri ve ayrıntılarıyla tüm ruhsal yasayı uygulama yükümlülüğüne girersiniz (bak. 3:10). Buysa olanaksızdır. Bunun karşılığı çok ağırdır: Mesih'ten kopuk ilişki (5:4). Bunun sonucu, kayra ilkesinin etkisini kırmak, imanla doğruluğa kavuşmaya sırt çevirmektir. Bu gelişimde kişi kayrayı değerlendirdiğini, salt kayraya güven bağladığını, kayrayla kurtulduğunu söyleyemez. Şeriat ve kayra, hiçbir biçimde bağdaştırılamayan iki ayrı uçtur. Hiç kimse iki efendiye bir arada hizmet edemez (bak, Matta 6:24).

Ruh - iman - umut - doğruluk (5:5). Bunlar olmaksızın tek can Tanrı'yla barış bulamaz, sonsuz güvenliğini alamaz. **Kutsal Ruh**, yeniden doğuşu (Yu. 3:5,6) iç yaşamda gerçekleştirir. **İman** dışında Tanrı'yı hoşnut etmek olanaksızdır (İbr. 11:6). "*Kavuşacağımız Tanrı yüceliğinin **umuduyla** övünç duyuyoruz*" (Rom. 5:2). "*Bu nedenle, iman sonucu **doğrulukla donatılmış olarak**, Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla Tanrı'nın önünde barış içindeyiz*" (Rom.5:1). Yazar Pavlos bu etkin dörtgeni, tek tümcelik dörtgene sıkıştırıyor. Hiç kimse, **Kutsal Ruh, iman, umut, doğruluk** dışında Tanrı'yla ilişki kurabileceğini söylemesin. Ruhsal yasa nerede kalıyor? Hiçbir yerde! Sağlıklı Tanrı - insan ilişkisinde şeriatın yeri önemi yoktur. Şeriat suçlar, Mesih suçtan artır.

Sünnet edilmenin ya da edilmemenin Tanrı - insan ilişkisinde hiçbir önemi yoktur (5:6). Y.A.'daki öğüt şudur: "*Örneğin, biri çağrıldığında sünnetli miydi? Bunu gidermeye çalışmasın. Başkası sünnetsizken mi çağrıldı? O da sünnet edilmeyi dilemesin. Sünnet nedir, sünnetsizlik nedir? Bunların önemi yoktur. Önemli olan, Tanrı buyruklarını tutmaktır. Herkes çağrıldığı ortam neyse orada dursun.*" (I Kor. 7:18-20).

E.A.'da antlaşma ilkesini simgeleyen sünnetin yerini, Y.A.'da yeniden doğuşla gerçekleşen yürek sünneti alır. Fiziksel sünnet sadece sağlık yönünden yararlı olabilir. O kadar. Bu

uygulamayı Tanrı - insan ilişkisine bir gerekçe niteliğinde sokmaya çalışmak, sağlıklı Tanrı - insan ilişkisini yıkmaktır. Önemli olan, sevgi yoluyla Mesih'e imandır (5:6,13). Az önce belirtilen dörtgene bu öğeyi de eklemek gerekir: **Sevgi!** Tanrı, günahlıya sevgisini gösterdi; inanlı da O'na ve insan kardeşine sevgisini gösterir (Rom. 5:5-8; 8:35-39).

Araya şeriatçılar sokuluncaya dek bu inanlılar Tanrı'yı, Mesih'in habercisini hoşnut eder biçimde iman yarışında koşuyordu. Ama ruhsal yasayı öne sürenler bu uyumlu ilişkiyi kışkırdı, tepeden inme şeriatı onlara zorlayarak ortalığı karıştırdı, bulanık suda balık avlama çabasına girişti (5:7). Şeriatçıların yaydığı ruhsal yasa, dosdoğru koşan kadına erkeğe çelme takmaktan başka başarı gösteremez. Bunun olumsuz etkisi her yerde, her kesimde belirgindir.

5:2-12'nin 3:1-6'ya yakın benzerliği göz önünde tutulmalı. Bu kandırıcılığın kaynağı Tanrı değildir (5:8). "Ey akıllı kıt Galatyalılar! Kim sizlere büyü yaptı?"(3:1). Bu vurgulamalardan bir gerçek belirmektedir: Galatyalılar Mesih'e iman etti, ama sağlam özyapılı bir topluluk değildi; her esen rüzgara kapılan, biraz kararsız, temelsiz bir topluluk. Bu tür inanlıların sakat ve çürük öğretiler ardından gitmesi güç değil! İsa Mesih kesin kararlılıkla yeryüzüne geldi, amacından şaşmadı, en korkunç işkencelerin kendisini beklediği haça gitti. Mesih, kararlı inanlıları özler. Kararsız kişi O'nu hoşnut edemez, kayrasının gönencinde gelişemez. Galatyalılar'ın eksikliği buydu.

Yazar Pavlos onlara herkesçe bilinen bir deymi anımsatmakta: "Azıcık maya tüm hamuru kabartır" (5:9). Rab İsa Mesih öğrencilerine, "Gözünüzü açın, Ferisiler'le Sadukiler'in mayasından sakının" dedi (Mt. 16:6; Markos 8:15). Bununla, bu şeriatçıların öğretilerinden sakının diyordu. Luka'da Ferisiler'in mayası ikiyüzlülük olarak yorumlanmakta (Luka 12:1). Yine Pavlos Korintlulara şöyle öğütlemekte: "Övüncünüz gereksizdir. Azıcık mayanın tüm hamuru mayaladığını bilmiyor musunuz? Eski mayayı kaldırıp atın ki, yepyeni bir hamur olasınız. Doğrusunu isterseniz, siz mayadan arırsınız. Çünkü passahımız Mesih kurban edildi. Öyleyse, şöleni eski mayayla kutlamaya çalışmayalım; ne de kötülük ve kurnazlık mayasıyla! Tersine, temiz yürekle ve gerçeğin mayasız ekmeğiyle şöleni kutlayalım" (I Kor. 5:6-8).

İşgüzar şeriatçılar, Galatyalılar'ın saf imanını kendi bozuk mayalarıyla yozlaştırma çabasıydı. Mesih habercisinin yükümlülüğü, kesin çabayla onları uyarmaktı. Çünkü ortalığı karıştıranların inanç mayası bozuk. İnançta mayası bozuk bir sürü din, tarikat, öğreti vardır. İsa Mesih çok yararlı bir ilkeyi anımsatır: "Onları yaşam ürünlerinden tanıyacaksınız" (Matta 7:16). Bu mektupta değil yalnız şeriatçıların öğretisi, izledikleri yaşam biçiminin bozukluğu da belirgindir.

Kişinin hem aklına, hem de yüreğine konuşabilen haberci Pavlos, okurlarının içindeki duygularına seslenmekte: "Rabbe bağlısınız. Bu güvenlik bana, başka bir akla hizmet etmeyeceğinizi inandırmakta" (5:10) Daha önce, "Sizlere ilişkin şaşkınlık içindeyim" (4:20), "Sizin için kaygılanıyorum" (4:11), diye konuşmuşken, şimdi onların yüreğine ve sağduyusuna sesleniyor; sapasağlam duracaklarına güvenini vurguluyor. Mesih'e iman ilişkisinde kişilerle konuşurken onlara yazarken tatlı, anlayışlı, saygılı biçimde söz söylemek sağlıklı bir yaklaşımdır. Sertçe bir söz söylendiğinde, onu uysal dille düzeltmek, Mesih'e özgü yumuşak huyluluğun gereğidir. "Ne mutlu yumuşak huylu olanlara! çünkü onlar yeri miras alacaklar" (Matta 5:5).

Tanrı'nın yargısı kesindir; her alanda, her ilişkide. Bundan söz edilince, Tanrı yargısının hırsızlara, adam öldürenlere, rasgele cinsel ilişkiye girenlere geleceği düşünülür. Bu doğrudur; öte yandan Tanrı gerçeğini her tür bozuk, çürük, sakat, sapık öğreti yollarıyla diledikleri biçime sokanları en ağır yargı beklemekte. Bu acıklı günahı işleyenlerin etki alanı, aldatı kapsamı, başka günahların içerdiği alandan çok daha geniştir, sonuçları aklı durduracak boyutlardadır.

Tanrı gerçeğine ters düşen dinlerin, tarikatların, şeriat biçimlerinin bulucularını beklemekte olan yargı hiç düşünülür mü? (5:10). Bunları nasıl bilebiliriz? Hangi yöntemle göre ayırt edebiliriz? "*Sizleri tedirgin ederek Mesih'in SGH'inden döndürmeyi amaçlayanlar*" (1:7). Burada ve 5:10'da gördüğümüz tedirgin etmek: **tarasso** sözünün kullanımı için bakınız, *Matta 2:3; Markos 6:20; Yuhanna 5:4*. Suların çalkalanmasını anlatan bu söz, korkuyla karışık ürküntüyü anlatır.

Nedir gerçeğe ters düşen inanç ve tarikatların özelliği? Aşırı korkutma, gözdağı verme, heyecan getirme yollarıyla bireyleri kendilerine bağlamak, onlara sınıksız sarılmak, gerçeğin yayılmasına katlanamamak, din yasakları çıkarmak. Çünkü bu dinlerde özgürlük yoktur; kişinin düşünerek, konuları tartarak kendi kararını vermesine olanak bırakılmamakta. "Din budur; buna inanacaksın!" üstelemesi her zaman ağır basmaktadır.

Galatya'daki inanlılar böyle ezici bir baskı altındaydı. Ne var ki, Tanrı'nın hakça yargısı, kişisel açılarını Tanrı bildirisi diye öne sürenlerin yakasına yapışacaktır. O kim olursa olsun! Bir peygamber, bir tarikat önderi, ve bir melek! "*O'nun katında adam kayırcılığı bulunmadığını bilirsiniz*" (Efes. 6:9).

Şeriatçılar daha da ileri giderek kayra habercisi Pavlos'u sünnet edicilikle suçlamaktaydı. Tek bir olguyu ele alıyorlar, günün durumunu bir yana itiyorlar, "İşte Pavlos'un sünnet ediciliği" diyorlar (bak, *H.İ. 16:13*). Bu düpedüz yalandı. Pavlos sünnetçiliği yayan biri olsaydı, Mesih'in haçına herhangi bir ekte bulunsaydı, ona karşı her saldırı dururdu. Pavlos'a yöneltilen baskı ve saldırıların uluslardan değil, Yahudi dincilerden geldiği unutulmasın. Şeriatçıların tutumunda erdemli davranış diye birşey yoktu. Yalan ne denli büyükse, o oranda etkin olur kanısındaydılar.

Haçın vaazı önde gelen kösteklemedir. İblisin her alanda ona karşı çıktığı, etkisini, değerini, önemini yıkmaya çalıştığı, bu doğrultuda pek çok kişiyi hizmetinde kullandığı, çelme ile yıkmaya bocaladığı kin nesnesidir haç. SGH'in yayıldığı, haç bildirisinin vurgulandığı yerde baskı ve saldırı vardır. Çünkü bu bildiri kişileri günahın, şeytanın, şeriatın boyunduruğundan özgürlüğe çıkaran güçtür (*Rom.1:16,17*). Pavlos sadece bu bildiriye yaydığından, her çeşit saldırı altındaydı. Sağa sola koşarak sünnet olun deseydi, hiç kimse ona saldırmazdı. Günümüzde durum aynıdır. Din yayan güvencededir, haçı yayansa baskıda..

Pavlos'un, haçtan başka hiçbir şeyi yaymamaya kesin kararı (*1 Kor. 1:18-25*) belirtiliyor. 1:23'de haç Yahudiler için **skandalon**'dur (köstek). *Gal. 5:11*'de aynı **skandalon** belirtilmekte. Haçı ilan eden, Tanrı'yla Oğlu Mesih'i hoşnut edendir. Öte yandan iblisin, cinlerin, pek çok insanın bu bildiriye içerleyeceği, onu yayana kötöleyeceği, her tür baskıyı uygulayacağı belirgindir.

12'de öteki vurgulamaya önce değinildi (bak, *Fil. 3:2*). Bazı yorumcular, Pavlos'un böyle sert ve kaba biçimde konuşamayacağını, **apokopsontai**, derken, bunlar bedenlerini kessinler dediğini savunmakta ve kanıt olarak, *Markos 9:43*'ü göstermekte. Bununla, Pavlos'un soyut dil kullandığını öne sürmekte. Ama **apokopto**'nun anlamı tümenden kesmektir. Bu uygulama, puta tapıcıların tapınaklarında uluslara bağlı rahiplerce, belirli törenlerde yapılan aşırı ve ürkütücü bir eylemdi.

Ve Pavlos yeniden ana konuya geçmekte: "*Kardeşlerim, sizler özgürlüğe çağrıldınız*" (5:13). Bu dönemde Mesih'ten gelen özgürlüğün nasıl işlerliğe konacağını vurguluyor, özgürlükten ters anlam çıkarmaya karşı kesin uyarıda bulunuyor: Ruhsal yasadan özgürüm diyerek kendini bedeninin çirkin istek ve buyruklarına kaptırma (bak, *Rom. 6:1; 3:5-8*). "*Tam tersine, ruhsal yasanın uşağı olmaya özenen sizler, sevgiyi işlerliğe getirerek birbirinizin uşağı olan*" (5:13).

Ve ardından onlara E.A.'da en önemli ilkeyi belirtiyor: "*İnsan kardeşini kendin gibi seveceksin*" (5:14; bak, *Leviller 19:18; Rom. 13:8-10*). İsa Mesih'in verdiği özgürlük bu sonucu getirir (Yu. 8:32,35; *Rom. 8:2*). Bencil kişi özgür değildir; o sadece kendi tutkularına, isteklerine tutsaktır. Onu yöneltten itki bencilliğidir. İsa Mesih bencil değildir, özgürdür. Çünkü isteyerek canını insanlar için verdi, başkaları için kanını akıttı. O'nun gerçek bağılı Tanrı'nın sınırsız, koşulsuz sevgisiyle günlerini geçirir, özgür kişi olduğunu böylece gösterir. Bencilliğin, çıkarıcılığın, yararcılığın, fırsatçılığın her açıklanışı tutsaklığın göstergesidir. Bu sıradan olan, özgürlükten söz edemez. İçinde tam bir tutsaktır o.

5:16,17,19,24'de beden için kullanılan söz **sarks**'tır. Yunanca'da **sarks** beden anlamını taşır, etten bedenle ilgilidir. Ama aynı söz, günahlı beden ilişkisinde kullanılıyor gösterilen ayetlerde. Bedenin gerekli istekleri vardır: Yiyecek, içecek, hava, uyku, evlilik bağında cinsel ilişki, vb. Aynı bedenin bir sürü gereksiz isteği vardır: Oburluk, içkilik, sigara, uyuşturucular, rahatçılık, hazcılık, rastgele cinsel ilişkiler, evlilik dışı bağlantılar, vb.

Günaha tutsak olanın öz bedeninde her çeşit çirkin, gereksiz istek çöreklenmekte. Kişi kendi yeterliliğiyle ne bunları bölümleyebilir, ne de bu yıkıcı isteklerle başa çıkabilir. Bu sağlayış Tanrı'dandır; O'nun Kutsal Ruhu aracılığıyla gerçekleşebilir. Kutsal Ruh bu konuda tek yarıdır. Dinler, tarikatlar, ruhsal yasalar, şu günahdır, şu değildir yolunda bir sürü kural, koşul koymuş. Ama bunların tümü insan görüşüdür. Günahlı insan başka günahlıyı yaşam kutsallığına iletemez. Bu hakemliği yalnız Tanrı'nın Kutsal Ruhu yapabilir; yapınca da varlıkta kendi ürününü oluşturur (5:22). Bu ilişkide *Romalılar 7 ve 8* bölümler dikkatle okunsun. Hiçbir varlık ruhsal yasanın çizeceği uygulamalarla Tanrı'ya beğenilen yaşamı yaşayabilecek güçte değildir.

Yasa yorumcularından biri, birgün İsa'yı deneyerek O'na sordu: "*Ey Öğretmen, sonsuz yaşamı miras almak için ne yapmalıyım*" (Luka 10:25). İsa ona ruhsal yasa yazılan, insan kardeşi (komşuyu) kendin gibi seveceksin ilkesini anımsatınca yasa yorumcusu kendini doğrulamayı isteyerek, insan kardeşin de kim olduğunu sordu. Yasanın kuralını o güne dek hiç uygulamadığını kavrayarak içinde rahatsız ve huzursuzdu.

Bunun üzerine İsa yasa yorumcusuna, SGH'in en tatlı simgelerinden, İyi Samiriyeli simgesini anlattı (bak, *Luka 10:25-37*). Adamın yüreğine hançer saplanmıştı. İsa ona, "*Git, sen de onun yaptığı gibi yap!*" dedi. Kendin gibi seveceğin insan kardeşin kimdir? Yalnız senin ulusundan, inancından, dilinden, toplumundan olan değil! Karşına çıkan her insan kardeşi kendin gibi sevebiliyor musun? Mesih'in sağladığı özgürlüğe kavuşursan seveceksin ve şeriat ne diyor diye soruşturmayacaksın. Çünkü sevgi yeni yaşamın ürünüdür.

Galatyalılar'da, 'özgürlük' kökeninden gelen kullanıma on bir kez rastlanır (bak, 2:4;5:1,13,13; 3:28; 4:22,23,26,30,31; 5:1). Bu on bir keze karşı, Pavlos'un öbür mektuplarında toplam olarak on yedi kez kullanılıyor aynı söz. Bu yüzden, birçok kişi Galatyalılar'a "İnanlının özgürlük belgesi" demiştir. Ve gerçek özgürlük, bedenin gereksiz isteklerinden özgür edilmek, kişinin insan kardeşini kendisi gibi sevmesidir.

Şeriatçılığa kayma eğilimi gösteren Galatyalılar, Mesih İsa'da mutluluk buldukları iman ve kayra özgürlüğünü bırakmak tehlikesiyle yüzyüzeler. Bunun sonucundaysa da, insan kardeşi kendini sever gibi sevmek ilkesini bırakmak tehlikesiyle karşı karşıyalar. İnsan kardeşim kimdir? "*Yahudi ile Yunanlı, köle ile özgür, erkek ile kadın arasında hiçbir ayırım yoktur*" (3:28). Haçın verdiği özgürlük her çeşit ırkçılık, milliyetçilik, şeriatçılık, bölgecilik, tarikatçılık, cinsellik ve daha ne varsa tümünün bağı kırar (*Rom. 8:4; 13:8-10*).

Şeriatçılığa kayma tehlikesiyle karşı karşıya gelen Galatyalılar, Mesih'e iman yaşamının temel ilkesinden de kaymaktaydılar (5:15,26). Mektupta sadece bu iki yerde gördüğümüz bir bunalım beliriyor. Kayra - iman özgürlüğünü ciddiye almayan bu insanlar, sevginin getirdiği özgürlüğü de ciddiye almamaya başlamış: Birbirlerini ısırp yiyorlar. Toplantılarında

sevgi, sevinç, uyum kalmamış. şeriatçılığın doğal sonucunu sergiliyorlar: Sürtüşme, çatışma, kakışma sonucunda toplantının ortadan kalkma tehlikesi baş gösteriyor.

Horoz döğüştüren biri, bir horoz döğüşüne katacağı iki horozu kafeste götürürken, iki horoz çetin bir döğüşe girerek birbirini yok ediyor. Adam düş kırıklığını şöyle dile getiriyor: "Bu beyinsizlere, her ikisinin de aynı tarafta döğüşeceğini neden hiç kimse bildirmedii!"

Yerme, karalama, karşılıklı suçlama sonucu ortadan kalkan topluluklar çoktur. Korintos topluluğunda da bu tehlike belirgindi (1 Kor. 1:11-13; 3:1-8). Galatyalılar'ın içinde bocaladığı bunalımın büyük tehlike oluşturduğu gelecek kesimden anlaşılıyor.

Özgür Yaşamı Kutsal Ruh Esinler 5:16-26

Ruhsal yasa (şeriat) gölgesinde yaşamakla, Kutsal Ruh'un yönetiminde yaşamak ayrımı dünyalar oranındadır. Ruhsal konularda birbiriyle kesin çelişkiye düşen iki durumdur bunlar. Bu kesimde yazar Pavlos bu köklü ayrımı hepimizin önünde kesenkes sergiliyor. Ruhsal yasa, bedeni ve beden gereksiz isteklerini sürekli tutsaklıkta tutan etkidir. Kutsal Ruh'un görkemli işiye, iman-kayra ilişkisinde kurtulanın varlığında kendine özgü ürün yetiştirmektedir.

Şeriatçılar inanlılara, şeriatın buyruğu uyarınca yürümelisiniz, demektedir. Buna karşı haberci Pavlos, "Hayır" diyor, "*Ruh uyarınca yürüyün*" (5:16). Şeriat, bedenin gereksiz isteklerini önleyemez; onları sadece suçlar. Kutsal Ruh'un yönetiminde olan inanlı, bedenin gereksiz isteklerine kesin hayır diyebilmeye güçlendirilir. Kutsal Ruh'un yaşamda etkisi kesindir (5:18,25; Ef. 2:4-6). Şeriat uyarınca yürüyen, şeriatın buyruklarını yerine getiremezken, Ruh yönetiminde yürüyen, ruhsal yasanın hakça gereğini karşılar (Rom. 8:4). Çünkü Kutsal Ruh inanlıya yeni bir doğa sağlar, içine kutsal yaşam özlemini koyar. Şeriat o kişiyi artık suçlayamaz.

Bu dönemde haberci Pavlos bedenin gereksiz istekleriyle Ruh'un istekleri arasındaki çekişmeyi anımsatmakta. Bunların birbirine karşı direnişi, kişiyi özlediği işleri yapmaya serbest bırakmaz (5:17). Akıllara hemen Romalılar yedinci bölüm gelir. Konuyla ilgilenen bu bölümü incelemeli. Sürekli bocalama içinde olan kimdir? Günahla olan mı, inanlı mı? Bu konuda iki ayrı yorum var: Bazıları bocalayanın günahlı insan olduğunu savunur. Kimileri de kurtulmuş inanlı olduğunu.. Günahlı günahı doğal bir alışkı olarak sürdürür. Öte yandan kurtuluş bulan inanlı, günahın saldırısı altında bulunduğunu bilir, yenik düştüğü her kez ruhunda sarsılır.

İnanlının gerçek durumunu görmek için Romalılar sekizinci bölüme bakmak gerekir. Burada *Romalılar 7 ile 8'in* incelemesine gitmeyeceğiz. Beliren gerçek, *Galatyalılar 5:17 ile Romalılar 7'nin* koşutluğudur. Sürekli boğuşma, ruhsal yaşamın koşullarını uygulama çabası.. Ruh'un istekleri hiçbir yolla gerçekleşemez, kişi düş kırıklığında çalkalanır. Sonunda şöyle haykırır: "*Ne zavallı bir insanım! Ölüme götüren bu bedenden beni kim kurtaracak?*" (Rom. 7:24). Yüceden Tanrı yanıtını aldığıında, İsa Mesih aracılığıyla Tanrı'ya şükür sunar (Rom. 7:25).

Şeriat günahlının çaresizliğine çare değildir. Tek çare yücelerdendir. Bunu Mesih getirdi, O'na iman edenin Ruh'la yönetilmesini gerçekleştirdi (5:18). Şeriat dıştan uygulanan yasalar, kurallar, töreler yöntemidir. Tümü başarısızlıkla belirmekte. Ruh'un yönetimi, iç yaşamda Kutsal Tanrı'nın O'na özgü işleri bütünlüğe getirmesi, kişiyi Tanrı katında sağlıklı kılmasıdır. Ruh'la yöneltilenin ruhsal yasa yönetimine gereksinimi yoktur (5:18).

Beden gereksiz isteklerine gelince, bunlar belirgindir (5:19). Aslında, 'belirgindir' (**fanera**) tümcenin ilk sözüdür: "*Belirgindir, bedenin gereksiz istekleri...*" 'Görölmektedir' anlamında.

Türkçe'de 'fener' sözü buradan türer. Şu bozuk düzen dünyada en çok görülen düzensizlikler zinciridir sözü edilen on beş beden isteği (Bazı metinlerde 21'inci ayette, 'çekememezlik' ardından 'adam öldürme' var).

Aralıksız görülmekte olan kargaşalıklar dünyası bu on beş çürük eylemle ve bunlara benzer işlerle belirmekte. İsa Mesih'in sağladığı, yaşamda konut kuran Kutsal Ruh'un hiç ara vermeden işlerliğe koyduğu iman - kayra - vaat ilkesi, bedende yaşayan inanlının bu sıradan beden işlerini alt etmesine, onlara karşı yengiyi gerçekleştirmesine etkin destektir. Bu gönençte bulunana ruhsal yasa gereksinimi yoktur. E.A.'da Yeşaya peygamber şu çarpıcı sözü vurgular: "*O gün Yahuda ülkesine şu ezgi söylenecek: Güçlü kentimiz var. Kurtarışı duvarlar ve burçlar niteliğinde koyuyor O; ...duvarlarına kurtuluş, kapılarına da hamt adını vereceksin*" (Yeşaya 26:1; 60:18).

Sıralanan on beş çürük eylem hep beden işleridir. Bunları dört ayrı başlık altında ele almak gerekir:

- ◆ Cinsel bozuklukla ilgili olanlar üç: Rasgele cinsel ilişki, iğrençlik, soysuzluk (5:19).
- ◆ Gizli güçlere inanma, onların etkisine bağlanma iki: Puta tapıcılık, büyücülük (5:20).
- ◆ Sağlıksız insan ilişkileri sekiz: Düşmanlık, kavgacılık, kıskançlık, öfke, sürtüşme, bölücülük, ikilik, çekememezlik (5:20,21).
- ◆ Dış etkenlerle beden duygularını kışkırtmak iki: sarhoşluk, içkili gürültülü eğlence alemleri ve bunlara benzer işler.. (5:21).

1. İlk sıradaki cinsel bozukluklar giderek yoğunlaşmakta, akılları durdurucu boyutlara dayanmakta. Günümüzde eşcinsellik, sevicilik bazı kuşaklarda sıradan, hatta övünülen eyleme dönüşmüş, evlilik kurumu aşağı görülmüş. Tarihin eski çağlarından bu yana cariyeler almak, savaşlarda kadını kızı alçaltmak, çokevilik utancı, hayvanlarla ilişki ve daha bir sürü cinsel düşüklük de düşünülünce kadının erkeğin, Tanrı'dan sağlanan bu özel yetkiyi hangi çirkin aşırılıklara götürdüğü belirgin.
2. Günahlı ademoğlu Tanrı'nın Kutsal Kitap'ta kendisini açıklamasıyla yetinmeyerek, her tür yalancı tanrı tapıcılığına, gizli güçlere inanma, onları etkisi altına alma türünden ateşle oynamayı anımsatan tehlikeli uğraşlara başvurdu. Bu doğrultuda rüzgar ekenler kasırga biçmekte: Büyücülük, üfürükçülük, nüshacılık, medyumculuk, sihirbazlık, manyetizma, hipnotizma, yıldızlara bakıcılık, her tür falcılık, kağıt açıcılık, el avuç okuyuculuk. fincancılık, ölülerle seanslar, vb. Günümüzde 'okult' olarak bilinen karanlık evrelere dalmak sanatı niceleri tutsak kılmakta, akılları oynatmakta. Bu alanlarda dökülen, kazanılan, vergisi ödenmeyen paralar oluk oluk. Ve sonunda pek çok kişinin akli, siniri yıkık!
3. Sağlıksız insan ilişkileri: Sekiz ayrı eylem niteliğinde beliren bu bozukluklar zincirinin sarmadığı tek kişi yok. Peygamberinden sıradan kişisine varıncaya dek her yerde herkes bu sarsıntının kurbanı. Ailede, işte, siyasette, kültürde, dinde, ulus içinde ve dışında, evrensel çapta. Herkes kötü, bozuk insan ilişkilerinin mengenesinde. İnsansal bunalımların, sarsıntıların, kan akıtmaların tümü bu sarsıntıdan kaynaklanmakta, etkisi orman yangını gibi yayılmakta. Karı koca arasındaki geçimsizlikten boşanmadan tut, yeryüzünü alevlere boğan savaşlara varıncaya dek, tümünün kökündeki bunalım bu. Tüm insanlık içinde bozuk ilişkiyle etkilenmeyen tek kişi Rab İsa Mesih'tir. Düşman bilmeyen tek kişi O. Barışımız İsa Mesih (Efes. 2:14-17).
4. Dış etkenlerle beden duygularını kışkırtmak: Yaradan insana yaşamı geliştirecek gerekleri sağladı: Hava, su, yiyecek, vb. Fiziksel varlığa güç sağlayan bu gereçler teşekkürle Tanrı'dan alınacak yerde (1 Tim. 4:3-5), ademoğlu kendi aklınca başka nesneler çıkardı, bunlarla yaşamına cehennem alevleri saçtı: Başta sigara, sonra içki, uyuşturucular, yatıştırıcılar, sinir hapları vb. Günümüzde genç kuşağın uyuşturuculara tutsaklığı evrensel bunalım ve yıkımdır. Tümü de beden duygularını öylesi kışkırtmakta ki, duygular duyguluğunu yitirmiş (bak, Efes. 5:18). İçkili - gürültülü eğlence alemleri olarak çevrilen söz, **komoı**. **Komos** eski Yunan'da içkili gürültülü eğlence alemleri tanrısıydı. Bu tanrının adı altında bir sürü tören düzenlenir, onun şerefine toplantılar

yapılır, kadınlı erkekli taşkınlıklar olurdu. Bu yalancı tanrının adı bu çeşit toplantıları anlatan kullanım oldu.

Haberci Pavlos önceki ziyaretinde inanlıları uyarmıştı (5:21). Bunu onlara anımsatıyor ve yeniden vurguluyor: Bunları yapanlar, bu eylemlere koyulanlar, Tanrı hükümrânlığına mirasçı olmayacaklar (bak, *I Kor. 6:9,10*). Pavlos onlara önceki ziyaretinde bir şey daha söylemişti (bak, 5:21). Tanrı hükümrânlığı, doğrulukla donatılanlara ayrılan vaat mirasıdır. Bu mirasa kavuşacak olan, kutsallık ilkesini benimsesin. Buna karşı davrananlaraysa şu uyarı doğrultulur: "*Haksızlık eden haksızlığını sürdürsün. İğrenç kişi iğrençliğini sürdürsün. Hakça davranan haklılığını sürdürsün. Kutsal olan kutsal olmayı sürdürsün*" (Vahiy 22:11).

Yazar Pavlos köklü bir dönüş yaparak Ruh'un ürünü (tekil) ne olduğunu anlatmaya geçiyor. Tek Ruh'un tek ürünü vardır. Bunun koşutu sayılabilecek, "*Işığın ürünü*" de önümüzdeki metnin yorumuna katkıda bulunabilir (bak, *Efes. 5:9*). Bu, çok yönlü üründür: Sevgiyle açılır, tutkulara üstünlükle derinine girilir. Arası kremalı, dokuz katlı meyve pastası gibi (5:22,23). İsa Mesih'in hükümrânlığında, yüceden inen yeni Yerusalemler kentinin orta yerinde yaşam ağacı duruyor. Ağaç on iki ürün yetiştiriyor. Tek ağaç her ay kendine özgü ürünü veriyor (bak, *Vahiy 22:2*).

Ruhun ürünü bunun gibidir. Kutsal Ruh tektir, ürünü tektir. Doğaüstü, insan üstü, fizik ötesi ürün. Yeryüzünde hiçbir ürüne benzemeyen, Tanrı'nın bahçesinde yetişen ürün. Ve bu ürün taklit edilemez. Ruh'un etkilediği ürünü verenler üzerinde ruhsal yasa kısıtlaması yoktur. Şeriat, etkisini bu alanda gösteremez; bu ürün karşısında tüm gücünü yitirir. Yeryuvarlağında tropikal kuşak karın, kar fırtınalarının etkisi dışında kalan bölgedir. Kutsal Ruh'un etkisine giren kişi günah egemenliğinde değildir. Ruhsal yasa, etkisi altında olanlara, beden gereksiz isteklerine yenik düşenlere bir sürü kısıtlama koyar. Ruh'un ürünüyle gönenç bulanlar çevreye Ruh'un ürünü dağıtır. Bunlar özgür olanlardır.

Sevgi: Tanrı doğrultusunda (*II Sel. 3:5*), insan kardeş doğrultusunda (*Gal. 5:13,14*).

Sevinç: Parayla satılan yapmacık sevincin bol olduğu şu üzüntülü dünyada gerçek sevinç Tanrı'yla sağlıklı ilişkiden kaynaklanır (*Fil. 4:4; Yu. 15:11; 17:13*).

Barış: Kalıcı barış, akılsal - ruhsal esenlikle gerçekleşir. Buysa, günahının affıyla belirir (*Yeşaya 26:3; Rom. 5:1; 15:13; Fil. 4:7*). Sağlıklı insan ilişkilerini geniş boyutta etkileyen barıştır bu (*Rom. 14:17,19*).

Sabır: Yaradan'ın yaratığa sabrı dışındaydı, yeryüzünde tek can kalamazdı. Tanrı ne denli sabırlı olduğunu, şeriat tutsağı Pavlos'un yaşamında açıkladı (*I Tim.1:16*). Ruhun ürünüyle donatılan inanlı da, insan kardeş doğrultusunda tanrısal sabırla davranmaya çağrılmaktadır (*II Tim. 4:2*).

İyi yüreklilik (hristotis): Bu yüce ad Tanrı'ya ilişkin kullanılmakta (bak. *Rom. 2:4; 11:22; Efes. 2:7; Titos 3:4*). Yazar Pavlos, günah tutsağı insanlığın resmini çizerken, "*İyilik yapan yok, tek kişi bile yok!*" der (*Rom. 3:12*). Mesih'in kendini çağırdığı ulu hizmeti nasıl sürdürdüğünü bu sözle anlatıyor (*II Kor. 6:6*). Ve inanlının kuşanımına bunu da koyuyor (*Kol. 3:12*). Tanrı bu göksel özelliğini Ruh aracılığıyla kurtardığı kişiye verir.

İyilik: İsa Mesih, iyilikle dolu insanı anlatırken şunları söyledi: "*Her iyi ağaç sağlıklı ürünü yetiştirir*" (*Matta 7:17*). Kutsal Ruh'la dolanın yetiştirdiği üründür bu. Bu aşamaya gelen Roma inanlılarına Pavlos şöyle sesleniyor: "*Kardeşlerim, sizlerin iyilikle dolu... olduğunuza kesin inancım vardır*" (*Rom.15:14*). Ruh'un ürününe koşut olarak ışığın ürünü anlatırken şöyle diyor: "*Işığın ürünü her iyilikte, doğrulukta, gerçekte belirir*" (*Efes. 5:9*). "*Her iyilikten*

hoşnut olmanızı ve imanla işe koyulmanızı Tanrı kendi gücüyle doluluğa erdirdin" (II Sel. 1:11).

İyilik Tanrı'nın özelliğidir. Hiçbir yaratık Tanrı açısından iyi sayılamaz. Kadının erkeğin iyiliği onu seven, canını veren, kurtaran, kutsallığa çıkaran İsa Mesih'ten kaynaklanır. Bunun dışında birine iyi denince, bu sadece kusurlu ademoğlunun kavramı kapsamında iyiliktir: Biraz iyilik biraz kötülük. Ademoğlu yalnız büyük suçlulara iyi demez. Öte yandan, pek çok kişiyi iyi olarak nitelendirir.

İçten bağlılık (pistis): Bu, iman için kullanılan sözdür. "*İman nedir? Umulanların güvencesi, gözle görülmeyenlerin kanıtı*" (İbr. 11:1). Tanrı'ya iman, O'na içten bağlılıktır. Daha önce sağlıksız insan ilişkilerinden sekiz başlık altında geniş çapta söz edildi. Bu sarsıcı, ayırıcı, bölücü davranışlara karşı sağlıklı insan ilişkisi tek sözle anlatılmakta. Buysa Ruh'un ürünü: İçten bağlılık (insan kardeşe güvence verici tutumla davranmak, dostluğu her eylemle kanıtlamak).

Sadakat bağlılık adalet doğruluk yokluğu, ailenin içinden başlayarak, uluslararası ilişkilere dek her alanı kapsamakta. Sonunda her tür sağlıksız ilişki arş-ı-âlâya çıkmakta. Bozuk insan ilişkilerini ne din, ne şariat, ne şart, ne tarikat, ne de marifet düzeltebildi şimdiye dek. "*Yeniden doğmalısın*" (Yu. 3:3) diyen İsa Mesih, insan kardeş doğrultusunda içten bağlılığı verendir. **Pistis** sözünün bu ilişkide kullanıldığı yerleri okuyun: (Matta 23:23; Titos 2:10; olasılıkla Filimon 5; Rom.3:3 "*Tanrı'nın vermiş olduğu söz*", burada **pistis** kullanılıyor; I Tim. 5:12). **Pistis**'le başka bir ilişik kullanım **pistos**'dur: Sadık, güvenilir kimse. Böyle etkindir Ruh'un ürünü.

Yumuşak huyluluk "*Ne mutlu yumuşak huylulara! çünkü onlar yeri miras alacaklar*" (Matta 5:5).

Rab İsa Mesih bu ilkeyi vurguladı, inanlısının varlığında bu sonuçlamayı gerçekleştirmek için Kutsal Ruh'u'nu verdi. Yumuşak huyluluk Tanrı doğrultusundadır (bak, Yakup 1:21), insan kardeş doğrultusundadır (bak, Gal. 6:1; II Kor 10:1). Pavlos Mesih'e hizmetinde bu tutumla davranmayı öne koyar. Karşımızdakilere iki yolla yaklaşabiliriz: Değnekle ya da sevgi ve yumuşak huylulukla (I Kor. 4:21). Ruh'un ürünü ikincisidir.

Rab İsa Mesih yumuşak huyluluğuyla tanınır (Matta 11:29; 21:5). Musa yumuşak huylu peygamberdi, başka insanlar arasında en yumuşak huylu olan insan (Sayılar 12:3).. Kadınlara doğrultulan öğüt için bakınız, I Petros 3:4.

Tutkulara üstünlük: enkratia (kendini tutmak anlamında). Kimdir her sorunda, her kışkırtıda, her sallantıda kendini tutabilen? Kimdir şariatın son harfine varıncaya dek, her noktada kesin üstünlükle beliren? Kimdir her saldırıda bedeninin gereksiz isteklerine "hayır" diyen? Sadece Mesih'in yeniden doğuş verdiği, Kutsal Ruh'u'yla doldurduğu kadın erkek. (bak, I Kor. 9:25-27).

Vali Feliks haberci Pavlos'u yargılıyordu; bu arada Pavlos'tan Tanrı Sözü'nü dinlemek ilgisini de göstermekteydi. Yahudi olan karısı Drusilla ile geldi, Pavlos'u çağırttı; ondan Mesih İsa'ya iman etmenin ne olduğunu dinledi. Ne var ki, Pavlos doğruluktan, tutkulara üstün çıkmaktan ve gelecek yargıdan söz edince Feliks ürktü, "*Şimdilik git*" dedi, "*Vaktim olunca seni yeniden buraya getireceğim.*" Ama bu ikiyüzlü adam Pavlos'tan rüşvet bekliyordu. Onu sık sık yanına çağırmasının nedeni buydu (H.İ. 24:24-26). Tutkulara üstün çıkmak sözü onu ürküttü, yine de bedeninin kötü isteklerinden döndüremedi. "*Bunu göz önünde tutarak her tür çabaya önem verin: İmanınızı erdemle bütünleyin; erdemi bilgiyle, bilgiyi tutkulara üstünlükle, tutkulara üstünlüğü katlanışla, katlanışı tanrısayarlıkla, tanrısayarlığı kardeş sevgisiyle, kardeş sevgisini de tümel sevgiyle*" (II Petros 1:5-7). Kilise'de ihtiyar seçilende aranan

özellikler arasında '*tutkulara üstün gelmek*' de vurgulanıyor (*Titus 1:8*). Ruh'un ürünüyle belirenleri ruhsal yasa hiçbir durumda suçlayamaz; çünkü yargılanacak bir şey bulamaz.

Bu somut gerçekler karşısında yazar Pavlos yeniden haçın gücüne değinerek eldeki konuyu en doğal sonuca bağlıyor (5:24). Haç sözü yedi kez geçer mektupta, üçü ad, dördü fiil durumunda (bak, *Gal. 5:11; 6:12,14; 2:20; 3:1; 5:24; 6:14*). Böyle önemlidir Pavlos'a İsa Mesih'in kayrasına imanla doğruluğa kavuşmak ve bunun doğal sonucu olarak O'nun haçında günahlı bedene ölmek. Bu gerçekleşince, ruhsal yasanın tüm dilekleri etkisiz kalır. İsa'ya bağlanmanın doğal sonucu, parlak sonrası budur. Düşük istekleri ve tutkularıyla birlikte bedenın yaraşığı haç ölümüdür. Kutsal Ruh'un yaşamda egemenliğı günaha karşı üstünlük sağlar, bedenın haça çakılışı günahın egemenliğini kırar. Dinlerin, törelerin, felsefelerin yanıtlayamadığı sorun böylece çözüm bulur.

Kutsal Ruh'un egemenliğinde yaşıyorum diyenin yaşam yöntemi Ruh uyarınca olacak (5:25). Ters durumda o kişi sarsıcı çelişki ortamına düşmüştür. Mesih bağılılığı her tür çelişkiden arıdır. Burada 'yürüyüş' olarak çevrilen söz Yunanca'da çok ilginç anlam taşır, *stoiheo*: askerlerin düzgün, uyumlu, göz doyurucu, bir dizide aynı adımlarla yürüyüşü. Orada uyumsuz tek harekete rastlanamaz; çünkü böyle yürümeye eğitilmiş onlar. İnanlıların bir arada yürüyüşü de bu biçimde olacak. Gören o düzende, o dizide kusur bulamayacak.

Aynı zamanda şiirde dizilere **stiohos** denir. Bu da ad olarak aynı gerçeğı anlatır: kesin uyum, düzen, çekicilik, akıcılık. İnanlının yaşamı en üstat kalemde çıkan şiirdir. "*Çünkü bizler O'nun yapıtıyız*" diye yazılmıştır (*Efes. 2:10*). Burada yapıt **poiima**'dır. Bunun da anlamı: şiir. Mesih İsa'nın yaşamından kaynaklanan güzelliğı, kutsallığı, düzenliliğı gösteren şiir, dizili yapıt..

Bu aşamaya gelen böbürlenemez, insan kardeşini kıskırtamaz, kıskanamaz (5:26). Daha önce açılan 15'inci ayete bakın. Şeriat merağına düşen Galatyalılar arasında bu tür insansal düzensizlikler ve uyumsuzluklar baş göstermekteydi. Yazar Pavlos onlara bedenın işlerine karşı Ruh'un ürününü sergilemekte.

Birbirimizin Yükünü Taşıyalım 6:1-6

Kutsal Ruh'un ürününü tanıtlamaya atanan inanlının doğal yaşam tutumu nedir? 5:14'de belirtilen E.A.kuralının nasıl işlerliğe konulacağı burada gösteriliyor. İnanlı hem insan kardeşi doğrultusunda, hem de kendi yaşamı ilişkisinde aktöresel, sağtöresel yükümlülükler altındadır.

Kayraya iman ederek günahıtan artılan, doğrulukla donatılan kişi kuşkusuz 'ermiş' biri değildir. Kusurdan, köstekten, çelmeden ve günahıtan etkilenmeyen bir aziz kesilmemiştir o. Bu görkemli yetki, yeni beden kuşanıldığında, şimdiki yaşamın ötesinde gerçekleşecek. Her inanlının umutla gözlediğı tanrısal vaat budur.

Kilise toplantısında biri suçüstü yakalansa da (doğru çeviri böyledir), izlenecek yol nedir? İşlenen günaha derin üzüntü duymak, onu gizlemeyerek açık açık bildirmek, tanrısal kayraya sığınmak, af dilemek (bak, *Meseller 28:13; Eyüb 10:14; Yereymya 2:22; 16:17; Hezekiel 11:5; Luka 12:2; Mezmur 19:12; 90:8; I Sel. 5:7*). Bu sıradan, Davut peygamber canlı bir örnektir (*II Samuel 11:7,12; Mezmur 51:4*).

Toplantıda ya da bir ailede suçüstü yakalanıp da Davut gibi alçalan, suçunu açıklayan kadına erkeğe nasıl davranılacak? Şeriat uyarınca nasıl davranılacağı çok iyi bilinir (bak, *II Yasa 13:10; 21:21; Yeşu 7:25 vb.*). Şeriat altında belirli bir günah işleyen, milyon kez tövbe etse, af dilesse, ağlasa, didinse şeriat, dileğinden zerre kadar ödün veremez, şeriatçılar avaz avaz bağırır: Taşlanacak! (*Rom 2:12*) Ve hiç acımasız taşlanır o. Şeriatın öcü

alındığından şeriatçılar, zararın ödendiğine sevinir. Belirli düzenlerde, şeriat dileği uyarınca kişinin kolu bacağı kesilir.

Ama şeriat altında değiliz. Haç, şeriatın tüm dileklerini İsa Mesih'in korkunç ölümüyle karşıladı, suçlunun oluşturduğu zararı ödedi, şeriatı yıktı (*Rom 6:23; 5:21*). Haçın gölgesine gelen, şeriatın acımasız yargısından hiç korkmaz. Ama günaha karşı hoşgörü de yoktur. Günahın haçta yargılandığı gibi, aynı yargı yoluyla kişinin varlığında da yargılanması gerekir. Günahını açıklayarak Mesih'in kayrasına sığınana, topluluk içinde nasıl davranılacağını belirtir önümüzdeki bildiri "*Siz ruhsal olanlar...*" (*6:1*). Kilise toplantısında ruhsal olanlar var, bedensel olanlar var (bak, *I Kor.3:1*). Ruhsal olanlar, Tanrı'ya Mesih'e sürekli yakınlıkta yaşayanlardır; bedensel olanlarsa, O'na bağlı oldukları İsa Mesih'in yaşamlarında somut ve kanıtlı egemenliğini daha anlamamış olanlar, sevgi ilkesi uyarınca yaşamayanlardır. Yazar Pavlos ruhsal olanlara sesleniyor. Bedensel kişiye daha ruhsal bilgi aşamasına gelmemiş olandır; onun etkisi kısıtlıdır.

"...yumuşak huylulukla onu doğruluğa getirin." Daha önce yumuşak huyluluktan söz edildi (*5:23*); doğruluğa getirmek: **katartizo**. Bu sözün kullanımı için bakın, *Matta 4:21*, (onarmak); *21:16*; *Luka 6:40*; *Rom 9:22* (hazırlamak). Sözün anlamı, bir eylemi ilerleterek onu tümlüğe getirmektir. İşlem, süreç, yöntem anlamı bu sözde gizlidir. Günah işleyenin önceki duruma getirilmesi duayı, sevgiyi, katlanışı, bazı durumlarda da zamanı gerektirir. örneğin, **artos** ekmektir. Anlamı ne olabilir? Ekmek olabilmesi için birçok gereç bir araya getirilmiş, karıştırılmış, yoğrulmuş, fırına konmuş, sonunda ekmek (**artos**) olmuş. Günahla yakalananın önceki duruma getirilmesi uğraş ve sabrı gerektirir. Bunu yapanın ruhsal inanlı olması gerekir. Rabbinin yardımıyla..

Ardından yazar Pavlos önemli bir öğüt ekliyor: "*Kendi durumunuzu göz önünde bulundurun; olmaya ki siz de günahla denenesiniz.*" İsa Mesih, öğrettiği duada şunu belirtti: "*Günahla sınanmamıza olanak bırakma, bizleri kötünden kurtar!*" (*Matta 6:13*). Günahla denenemeyecek hiç kimse yoktur (*I Kor. 10:12*). Konu, sınanmanın ne biçimde karşılanmasındadır. Ve denenmenin gelmesine izin veren Tanrı'nın, her sınanmayı alt etmeye gücü yeter olduğuna inanmak (*I Kor. 10:13*). İnanlı günaha ölüdür, günah da ona düşmandır. Günah egemenliğinin daha kesinlikle ezilmediğini bilelim.

Yazar Pavlos şöyle demiştir: "*İmanda güçlü olan bizler güçsüzlerin zayıflıklarını yüklenmek zorundayız. Amacımız kendimizi hoşnut etmek değildir*" (*Romalılar 15:1*). Burada, güçlü inanlı güçsüzün zayıflıklarını yüklenmeye çağırılıyor. İsa Mesih de biz güçsüz, yetersiz günahlıların kötülüklerini yüklenerek haça çıktı. Mesih günahlılarla özdeş oldu; güçlü olan da güçsüz kardeşle özdeşliğe zorunludur. Sevginin işlerliği böyledir.

İlginçtir, Galatyalılar'da ruhsal yasaya (**nomos**) hiç ödün vermeyen haberci Pavlos, şimdi yasayı uygulamaya yüreklendiriyor inanlıları (*6:2*). Ama hangi yasa? Mesih'in yasası. Sadece bu yerde İsa Mesih'in yasasından söz edilmiştir tüm Y. A.'da. Ne olabilir Mesih'in yasası? "*Size yeni bir buyruk bildiriyorum; birbirinizi sevin*" (*Yu. 13:34; 15:12*).

E. A.'daki on buyruğu özetleyen, Tanrı-insan, insan-insan ilişkilerini en etkin biçimde yörungeye getiren, Mesih'ten gelen bu on birinci buyruk uyarınca yaşamak, nesnel ve yapıcı tutumdur. Bu yasaya göre yaşayanın ruhsal yasaya hiç bir gereksinimi kalmaz. Birbirimizin yükünü -- ve insan kardeşin yükü küme küme -- taşımak Mesih'in yasasını uygulamaktır. Bu yasa yük, ağırlık değil, zevk ve gönençtir.

Bu ilkeyi bir yana iterek, kişiliğiyle övünen, kendine önem veren, kendi gözüne kül atıyor (*6:3*). Kişi niçin övünür, neden övünmeye gereksinme duyar? (*Romalılar 3:27*). Bencil başarılarla övünen, gerçekte çürük tahtaya basıyor. "Övünen Rab ile övünsün" (*Yer. 9:23,24; II Kor. 10:17*). Yazar Pavlos az önce onlara, "*Böbürlenmeyelim*" uyarısında bulunmuştu (*5:26*).

Şeriatı uyguladığını sananın böbürlenmesi doğal davranıştır: "Şunu yaptım, şunu yerine getirdim, sevap sadaka dağıttım, oruç tuttum, hacca gittim, duamı kaçırmadım ve daha neler yapmadım! Elbette Tanrı bunları unutmaz ve kabul eder." Haberci Petros'un, Samiriye'de büyücü Simon'a "*Gümüştün seninle birlikte yok olsun!*" dediği anımsanmalı (H.İ. 8:20).

Buna karşı, günahlılığını kesenkes kabul ederek tek yaraşığının cehennem olduğunu bilene, seven, acıyan Tanrı'nın kayrasına iman ederek kurtulana, böbürlenecek hiçbir şey kalmamıştır. Pavlos'un övüncü, onu cehennem yargısından kurtaran Mesih'in haıındadır (6:14). Şeriatı uygulamakla övünen, kendi gözüne kül atıyor (6:3).

Kişinin yaşamını, başarısını, dinselliğini başkasıyla karşılaştırması onu kolaylıkla büyüklene, böbürlene sürükler (6:4). Kuşkusuz bunlar da bizden geride bulunan pek çok kişi vardır. Ama bu tür davranış ıskalamakla sonuçlanacak. Günahlı kendini suçsuz, günahsız İsa Mesih'in önüne getirdiğinde, "*Ne düşün bir insanım ben; ölüme götüren bu bedenden beni kim kurtaracak?*" (Romalılar 7:24) diye bağırıktan kendini tutamaz.

Herkes kendini denetlesin. Tüm böbürlenme durur. Başarı varsa, başarı olarak belirecek; ama bu arada bir sürü ürünsüzlük, verimsizlik, yetersizlik de açığa çıkacak. Kendini başkalarıyla karşılaştırma! Tehlikeli oyundur bu. Ne demiştir Rab İsa Mesih? "*Sizin durumunuz de tıpkı bunun gibidir. Buyrulan her şeyi yaptığınızda, 'biz yararsız uşaklarız' deyin, 'sadece yapmamız gerekeni yaptık'*" (Luka 17:10).

"Çünkü herkes kendi yükünü (**fortion**) taşımak zorundadır" (6:5). Buradaki 'yük' sözü, 2'nci ayetteki 'yük' ten başkadır. Ayet 5'te, herkesin payına düşen yaşam sorunları, güçlükleri, yükümlülükleri var. Hiç kimse sorumluluklarını başkasına aktaramaz; herkes kendine düşen baskılara, güçlüklerle duayla, dilekle katlanmaya zorunludur. Bunlardan kaçamak arayan, paçayı kurtarmaya çalışmakta. Bunları başarıyla sürdüren, yaşam sorunlarını tanrısal yardımla göğüsleyen, iman yolculuğunda güçlenir, başkalarının yükünü taşımaya etkinlik kazanır. Öte yandan birinin yükü (**varos**) ağırsa, başka inanlılar onun yardımına koşmaya teşvik edilmekte (6:2).

Bu araya (6:6) yazar Pavlos, 2:10 ile 6:2,9,10'daki gerçeği anımsatan bir istek koyuyor: Tanrı Söz'ünde eğitilen, eğitene gerekli desteği sunmaktan beri durmasın. Y.A. bu tür öğüt ve yüreklendirmelerle doludur: "*Aranızda emek verenlere... yönetmenlerinize... size öğüt verenlere*" (I Sel. 5:12-13). "*Size Tanrı Söz'ünü bildiren önderlerinizi anın... önderlerinizi dinleyin, onlara bağımlı olun*" (İbr.13:7,17). "*İhtiyarlar'a bağımlı olun*" (I Petros 5:5). "*Yönetmenlik görevini gerektiği gibi yürüten İhtiyarlar'a çifte onur yaraşır; özellikle de tanrısal Söz'ü bildirip öğretmeye emek verenlere... İki ya da üç tanık ağızından kanıtlanmadıkça, bir İhtiyar'a karşı hiçbir suçlamayı kabul etmeyesin*" (I Tim. 5:17,19).

Kilise topluluğunda özel rahiplik ya da hiyerarşi sınıfına yer verilmeyen Y.A.'da önder, ihtiyar, eğitmen (**katehist**) olanlara değinilerek bunlara nasıl davranılacağını, onların ne biçimde destekleneceğini öğreten kesin öğütler vardır (bak, I Tim. 5:18). Rab İsa Mesih bu ilkeyi öğretti (Matta 10:10; Luka 10:7). Bu ilişkide bak Rom. 15:27; I Kor. 9:11.

Put tapıcılıktan gelen bu inanlıların, Rabbin işçisini desteklemekten hiç bilgileri yoktu. Put tapınaklarına gelenler din görevlileriyle pazarlık ederdi: Sen benim için şunu yapacaksın, ben de sana şu kadar ödeyeceğim. Din görevlileri kurbanların belirli kesimini kendine alırdı, genellikle ondalık karşılığı çalışırdı. Belirli durumlarda tapınağa girmek giriş ücretiyle sağlanırdı. Her hizmete bir fiyat etiketi yapıştırılırdı.

Eski Anadolu'da din görevlisi yerine atanmak öylesi kazanç getirici bir işti ki, devlet yetkilisi bunu açık artırmayla, en yüksek karşılığı ödeyene satardı. Şu görevin ya da öbür görevin kaç satıldığını gösteren fiyat listeleri sık sık yayınlanır, elden ele dolaşırdı.

Günümüzde de din görevlilerinin devlet kasasından ya da diyanet işleri müdürlüğünden ödenmesi, eski Anadolu geleneğinin bir uzantısıdır. Haberci Pavlos, Mesih bağlılarının bu yükümlülüğe nasıl yaklaşımları gerektiğini bu insanlara ve bütün inanlılara öğretiyor.

Yaşamın Kaçınılmaz Ürünü, Son Uyarı 6:7-18

Şimdi yazar Pavlos evrensel bir ilkeyi inanlının, inansızın önüne seriyor (6:7). *Meseller 22:8*'den kaynaklanan genel kural *Eyup 4:8*'de de vurgulanmakta. Ne demiştir Rab İsa Mesih? "*Açığa çıkarılmayacak üstü kapalı bir şey yoktur. Ne de öğrenilmeyecek gizli gizli bir sorun vardır*" (*Matta 10:26; Luka 8:17; 12:2,3*).

"*Kandırılmayın, Tanrı'yla eğlenilmez*" (6:7): (O'na burun kıvrılmaz, burun bükülmez) **miktirizo, ekmiktirizo**. Bu söz, *Luka 16:14; 23:35*'de yazar Luka tarafından da kullanılıyor. Ferisiler'le başrahipler burun kıvrıyorlar, burun büküyorlardı. Alay etmek tiye almak, yaşam-sonsuz değerlerini ve sevgi saygı ilkelerini, belirli özelliklerin ciddiliğini düşünmeyen doğal tepkisidir. Ama bu tohumun çok acı bir ürünü vardır.

Yazar Pavlos konuyu genişletiyor (6:8). İsa Mesih Nikodimos'a yeniden doğuşun gereğini açıklarken şaşırp kalan bu din öğretmenine, özlü bir gerçeği vurguladı: "*Bedenden doğan bedendir, Ruh'tan doğan ruhtur*" (*Yu. 3:6; bak, Yu. 1:13*). Pavlos başka yerde şunu vurguluyor: "*Çünkü beden gereksiz isteklerine bağlı düşünce ölüme götürür. Ruh'a bağlı düşünce ise yaşama ve esenliğe götürür... Çünkü eğer bedenin gereksiz isteklerine uyarak yaşarsanız öleceksiniz. Ama Ruh aracılığıyla bedenin işlerini öldürürseniz yaşayacaksınız*" (*Rom. 8:6-13; bak, Rom. 6:19-23; I.Tim. 6:12; Titos 3:7*).

Sonsuz yaşam güvenliğine kavuşmak için ne ruhsal yasa, ne din, ne de töre gereği aranıyor. Tersine, Ruh'tan doğanın, Ruh'u hoşnut eder biçimde yaşam tohumu ekip Ruh'tan sonsuz yaşam biçmesi ve bunun yanı sıra bedenin gereksiz isteklerini beslememesi vurgulanıyor. İncanın pratik gerekçesidir bu. Kişi din gereklerini uygular, töreleri sürdürür, şartı şeriatı kovalar, yine de bedenin gereksiz isteklerini hoşnut edici biçimde davranır. Bedenin isteklerini yeniden doğuş alt edebilir. Bunu Rab İsa Mesih verir. Yeniden doğuş gönencine gelene şu öğüt anımsatılıyor: "*Dünyayı sevmeyin, dünyayla ilgili şeyleri de sevmeyin. Eğer bir kimse dünyayı severse, onda Baba'nın sevgisi yoktur. Çünkü dünyadaki şeylerin tümü -- bedenin tutkuları, gözün tutkuları, yaşamın gösterişçiliği -- Baba'dan değil, dünyadandır. Dünya da, tutkuları da geçip gitmektedir. Oysa Tanrı'nın istemini yerine getiren, sonsuz çağlar boyu kalır. Çocuklarım, çağın sonundayız. Mesih düşmanı gelecektir, duyduunuz. şu anda birçok Mesih düşmanı belirmiştir. Çağın sonunda bulunduğumuzu bundan biliyoruz*" (*I Yuhanna 2:15-17*).

Ekmek-biçmek betimi ele alınarak gerçeğin belirtildiği bu kesimde, ilerideki ürün gösterilerek, inanlı bu ürün doğrultusunda ekmeye yöreklendirilmekte (6:9). "*İyilikten bezmeyelim*". Ektiğimiz tohumun ileride gerçekleşecek parlak ürünü var. Bu ürünü, bugün katlanışla eken ileride biçecek (*Mezmur 126:6*).

Şu bozuktur, çalkantılı, kan akıtıcı, hak çiğneyici dünyada iyilik yapmanın anlamı nedir? Her yanda kötülük egemen, hakça davranmak, birçoğunun ona güldüğü eylem. Rab İsa Mesih çarmıhta asılırken, tüm insanlık için bağışlamalık sunarken, haçı altında bağlısı olarak kala kala birkaç kadın kalmıştı. Öğrencileri hep dağılmıştı. Ama İsa, haça çakılmam bir işe yaramıyor yolunda düşünmedi. Kurtulmalık oldu, kanını akıttı, tüm tarihte en parlak iyiliği sonuçladı. Ürünü yeryuvarlağında, gök kubbesi altında her soydan her boydan insanlar arasında toplamaktadır. Bu, O'nun ikinci kez gelişine dek sürecek (*Yeşaya 52:13; 53:11,12*). İnanlı hiç usanmasın, şu düzensiz ortamda ve karanlık dünyada iyiliği sürdürsün (*I Kor. 15:58*).

İyiliği kime doğrultmalı? HERKESE. Özellikle iman evinden olanlara. Kilise topluluğunun kurulduğu dönemde, Pavlos'un uluslara haberci atandığı yönetimde, o güne dek ne bilinen ne de uygulanan bir gelişim görülüyordu: Kiliseler arasında durumu iyi olanların, yaşam olanakları yeterli olmayanlara yardım elini uzatması. Roma İmparatorluğu birçok alanda çok ilerlemişti. Altmış milyon nüfusun yirmi milyonu Roma vatandaşıydı, kırk milyonuya kölelerden oluşmaktaydı. Her soydan her boydan her çeşit insan topluluğu.

Hayırseverlik, yardımseverlik yüksekliğine ulaşılmamış aşamaydı. Bunu Mesih inancı getirecekti; getirdi de.. E. A.'da Tanrı'ca saptanan bu yükümlülük, İsrail halkı arasında uygulanmaktaydı (bak, *Levililer 25:35; II Yasa 15:7*). Rab İsa Mesih aynı yükümlülüğü vurguladı (bak, *Matta 6:1; 19:21; Luka 11:41; 12:33; 18:22; 19:8*). Kilise topluluğunun kuruluşundan sonra bu yardımlaşma tüm topluluklarda uygulandı, yardımseverlik, insanseverlik, genel uğraş oldu; çünkü Tanrı buyruğu ve yöntemi buydu (bak, *H.İ. 11:29,30; 12:25; 24:17*). Bu yükümlülüğe mektuplarda sık sık değinilir (bak. *Rom. 15:24-27; I Kor. 9:11; 13:3; II Kor. 8, 9:6-15; 11:7-9; I.Sel. 2:6-9; I.Tim. 5:17,18*).

Pavlos'un ve öbür habercilerin İmparatorluğun her köşesine yayılan inanlı topluluklarını birbiriyle bağlamaları, ortaklaşa ilgi ruhunu teşvik etmeleri ve gereksinimi olan kardeşlere destek sağlamaları gerçekleşti; hayırseverlik, iyilikseverlik ruhu öğretildi, öğrenildi, her yanda uygulandı. Kilise toplulukları birbirini düşünerek inancı her tür dış etkiden kurtardı, kendi kendini destekleyebilir duruma geldi: Ahaya, Makedonya, Asya, Galatya bölgelerindeki kiliseler bu uğraşta gereken eğitimi aldı. Konunun bu yönlerine eğildiğimizde, Pavlos'un uluslara habercilik hizmetini nasıl tasarladığını ve bütünlediğini daha iyi anlayabiliriz. O yalnız ulusların habercisi değil, kendisini cezaevine kapatan koca Roma İmparatorluğunun da -- kendileri bunu hiç anlamadan -- eğitmeni oldu. İman evinden olanlara yardım yapılırken, eliaçıklık sadece bunlara kısıtlanmayacak, dostu düşmanı da kapsayacak (bak, *Rom. 12:20*).

Mektupla İlgili Bazı Gözlemler

Yazar Pavlos mektubunu doruklarken de ana konudan ayrılmıyor. Başlangıçta belirttiği gibi, sürüşmeci mektuptur bu; gerekli olan buydu. Çünkü tüm bir bölgedeki kilise topluluklarının Yahudilik öğretilerine kaymaları tehlikesi baş gösteriyordu. Ve bu temelsiz öğreti başka bölgelere de sıçrayabilirdi. Pavlos Galatya'daki tehlikeli kaymaları nasıl öğrendi? Bazı araştırmacılara göre, Galatyalılar'dan ona mektup yollayan birkaç kişi vardı. Ya da Timoteos veya başka bir ziyaretçi buradaki tehlikeyi ona ilettiler.

Pavlos mektuplarını başkalarının eliyle yazmak alışkınsındaydı (bak. *I Kor. 16:21; Kol. 4:18; II Sel.3:17*). Genellikle, sonunda kendi eliyle bir selam eklerdi. Bu mektuptaki iri harfler neyi anlatmakta? Mektuptaki sonuçlama öbür mektuplar karşısında en uzun olanıdır. Mektubu sona erdirdiği sanılırken, yeniden soruna giriyor. İri harflerden söz etmesi bizce bilinmeyen bir özelliği anımsatıyor. Yaklaşık iki bin yıl önceye ilişkin bir konuyu düşündüğümüzü unutmamalıyız. İri harflerin bu mektubun taşıdığı aşırı öneme değindiğine kuşku olmasın.

Galatya'daki inanlılara sünnet zorunluluğunu koymaya çalışan şeriatçıların düşüncesi ne olabilirdi? Onlar diyordu ki, "Çevredeki insanlar yalancı tanrılara tapıyor, Romalılar'ın inancı da bir sıra batılcılıkla dolu. Bu nedenle sadece Mesih'e inanmak yeterli değil, Yahudiler'i uluslardan ayıran sünnet özelliğini benimseyin; böylece, sizin ruhsal yasaya bağlılığınızı herkes görsün ve anlasın!"

Bu dönemde Yahudiler Mesih inancını benimseyenlere -- özellikle de bu bölgede -- ağır baskı uygulamaktaydı. Şeriatçılar inanlılara, sünneti kabul ederseniz hem kendinizi yalancı tanrılara tapan uluslardan ayrı sıraya korsunuz, hem de Yahudiler'in saldırılarına hedef olmazsınız diyordu. Buydu şeriatçıların düşüncesi felsefesi (6:12). Amaç, sünette beliren inanç çevreye sergilenmek içindi.

Kolay bir çıkar yol bulmak onların tüm amacıydı: "Mesih'e inanıyoruz, Yahudi yasasına göre sünnet de edildik, sünnet bizi uluslardan başka sıraya koyuyor!" Böylesi ödüncü, uzlaşmacı, orta yolu tutucu bir felsefeydi kovalayışlarının itkisi. Kendi kendilerine kurdukları inancı işlerliğe koymak onlara önem getirecekti!

Bununla toplumda, ticaretle, güncel ilişkilerde geçerlilik sağlayacaklardı. Bu tutum, "*Başlangıç ve Son Ben'im*" (Yeşaya 44:2; Vahiy 1:17; 2:8; 22:13) diyerek kesin biçimde konuşan Mesih'e bağlılıkla çelişkiydi. Ve en korkuncu, Tanrı kayrasına iman edip doğrulukla donatılmaya, Mesih'in haçına kökten ters düşmekteydi. Bu uzlaşmacı tutum ruhsal yaşamın baltalayıcısıydı. Bedenin gereksiz isteklerini alt edemeyen ödüncülük. Böbürleniş ve gösterişçilik yöntemi..

Pavlos'un daha önce vurguladığı gibi (3:10-11), şariatçılar yasanın bütününe uygulayamamanın getirdiği lanetin altındadır. Sünneti öne sürmelerinin nedeni, sünnete bağladıkları kişilerin üzerinde övünç sağlamaktı. Onların ilgisi iç yaşam temizliği değil, dıştan beliren yapmacık uygulamalar yoluyla önem kazanmaktı (6:13). Görüldüğü gibi, Pavlos yeniden ana konuya dönmüş bulunuyor.

Şimdi mektubun sonuçlanmasını gösteren, somut ve kanıtlı yaşam tanıklığına varıyor: Rabbimiz İsa Mesih'in haçı, kendi ölümünü belgeleyen haç (6:14). Bu tanıklığın 2:20'deki içtenlikli tanıklıkla kenetlendiği belirgindir. Pavlos, İsa'nın tüm adını kullanıyor. Haça çakılanın kim olduğunu gösteriyor. Haç, kurtuluşun biricik yolu, kurtulananın yengi gönencinde kalmasını sağlayan tek yöntem. Haç dışında kurtuluş yok, Tanrı'ya geçerlilik yok (bak, Rom.5:18-21). Mesih'in ölümüyle paydaş olmayı istemeyen, O'nun haçının anlamına girmemiş. Haç sakın fiziksel bir nesne çerçevesinde düşünülmesin. İnsanlık tarihinde, soyut anlamı çok derinlere giden gerçeğin simgesidir o.

Dünya, bozuk düzen, düşük çarpık eylemleriyle birlikte geçip gidiyor. Bunu anlayanın bir yandan dünyayı çarmıha mihlanmış bilmesi, öte yandan da kendini çarmıhta asılı görmesi sağlıklı tutumdur. Haberci Pavlos başka yerde şöyle der: "*Dünya varlığını kullananlar kullanmıyormuş gibi yaşasın. Çünkü bu dünyanın biçimi geçip gitmektedir*" (I Kor.7:31). "*Şimdiki çağın gidişine uymayın. Tersine, anlayışınızın yenilenmesiyle büsbütün değiştirilmiş insanlar olun*" (Rom.12:2).

Gal. 2:20'de çarmıha çakılan inanlı, şimdi yeni yaratık olmanın gönencine gelmiştir. Mesih İsa'nın sağlayışıyla yeni yaratık olma yetkisini bir yana iterek kendini din, şariat, töre biçimciliklerine kaptıran, yaşamda sonsuzda temel gereği tanıyamamanın çelişkisinde (6:15). Tanrı'nın belirttiği kural şöyle vurgulanmıştır: "*Her kim Mesih'teyse yeni bir yaratıktır. Eskisi geçip gitti, işte yepyeni oldu!*" (II Kor. 5:17). "*Sünnet nedir, sünnetsizlik nedir? Bunların önemi yoktur. Önemli olan Tanrı buyruklarını tutmaktır*" (I Kor. 7:19). Ve Tanrı'nın önde gelen buyruğu, günahının kayra sunusuna iman edip yeniden doğmasıdır (Yu. 3:3). Aynı konuya yazar 5:6'da değinmişti.

"*Yaşam yolunda yürüyüşümüz de Ruh uyarınca olsun*" (5:25). Öğüdünü belirten Pavlos bu kez, "*Bu kural uyarınca yaşam yolunda yürüyen herkese esenlik diliyor*" (6:16). Yeniden **stoiheo** fiili kullanılıyor: Tam düzgün, uyumlu dizi görünümünde. 5:16'daki açıklamaya gidin. Bu kural, bu kanun '**kanon**'. Evrende, yaşamda belirli kanunlar vardır, bunlara uymak zorunludur; tersi ceza getirir.

"*Önemli olan, Tanrı buyruklarını tutmaktır*" (I Kor.7:19). "*Bu kural uyarınca yaşam yolunda yürüyen herkese...*" Yaşam yolunda yürüyüş hangi kanuna, kurala, ilkeye göre sürdürülüyor?" Tek Tanrı'nın herkese koyduğu kanun tektir: Brak günahını, kayramdan yararlan, Mesih'e iman et, doğrulukla kuşan! Yasalarla, törelerle, biçimlerle doğruluk kazanmaya çabalama. Haçtan kaynaklanan ölme - dirilme kanununa göre günaha üstünlük sağlayan yaşamdan yararlan!

Bu durumda Tanrı'nın İsraili'sin. O'nun esenliği ve acıması üzerindedir (bak, 3:14; Fil.3:3). Şu çağda bol bol duyduğunuz bu adın anlamı derindir. İlk kez Yaratılış 35:10'da görüyoruz bunu. Tanrı bu adı, İbrahim'in, İshak'ın kutluluklarını ona sağladığı Yakup'a verdi. EL ile boğuşan, ya da EL boğuşur anlamına gelir.. Aynı zamanda, EL ile yönetmen (prens) olmak. Görüldüğü gibi, geniş kapsamlı addır, İsrail.

YAHWEH bu adı Yakup'a koyduktan sonra, "*Ben EL-ŞADDAY Tanrı'yım*" diyerek kendini ona tanıttı (35:11). EL -ŞADDAY, GÜÇLÜ EGEMEN. Tanrı'nın EL ile başlayan başka adları: EL-ELYON (Doğuş 14:22): EN YÜCE OLAN. EL-OLAM (Yaratılış 21:33). SONSUZLUK RABBİ. Esenliğin, acımanın (merhamet) kaynağı bu Tanrı'nın koyduğu kanun uyarınca yaşam yolunda yürüyenin hiçbir eksiği yoktur.

İnanlıları Yahudiliğe kaydırmak çabasında olan şeriatçıların savı savunması, sünnet edilenlerin bu uygulamayla tarihsel İsraille paydaş olabilecekleri, onlara verilen kutluluklara kavuşacakları noktasında odaklanıyordu. Kendisi en koyu Yahudilik'te yararlı olmaya çalışırken, bunun Tanrı'ya iletemediğini anlayarak tanrısal kayraya iman eden, doğrulukla donatılan haberci Pavlos, 'hayır' diyor, 'Onlar gerçek İsraililiğe yaraşmaz; yaydığımız kural uyarınca yaşam yolunda yürüyen herkes Tanrı'nın İsraili'dir. Sünnet edilenler, ruhsal yasayı uygulayanlar değil, kayra ilkesi uyarınca Mesih'e imanla Tanrı'ya gelenlerdir gerçek İsraililer. Yazar her yolla ve kanıtlarla inanlıları sağlıklı Tanrı ilişkisine getirmek istiyor. Bu ilişki sonucunda esenliğin, acımanın kendilerine erişeceğini bildiriyor.

Haberci Pavlos, geçmişinde İsa Mesih adına her tür saldırıya uğrayan, baskılara katlanan, taşlanan, ölümün sınırında bırakılan, bedeninde İsa'nın yaralarını taşıyan bir insan olarak konuşuyor (bak, H.İ. 14:8-20; II Kor. 4:9-13; 11:23-29; 12:10). Böyle biri için imanında erdemli, tek amaçlı değildir demeye kalkmak, sağduyuyu hiçe indirmektir. Hiç kimse böyle bir insanı tedirgin edebilecek durumda değildir (6:17). Buna koşut başka bir kutluluk dileğine I Korintoslular 16:21-24'te rastlanabilir.

"Yaralar" '**stigmata**', İsa'nın kurtulmalık bedenindeki yaralarla eşitdeğerde değildir kuşkusuz. Mesih'in yaraları kendine özgüdür, hiç kimse O'nunkine benzeyen yaralardan söz edemez; çünkü hiçbir inanlının yaraları başkalarının artırılması doğrultusunda açılmadı. Tersine, onu arıtana kesin bağlılığın simgesi olarak, inanlı işkence çekti, kanını da esirgemedi.

Orta çağlar kilisesinin yanlış yorumlamalarından biri, inanlıların Mesih'in acılarına katılmaya zorunlu olduklarıydı. Bu nedenle bedenlerini yersiz yere çektirilen yaralara, kanamalara, sızılara verirdi bazı insanlar. Bu uygulamalar günahlıyı Mesih'in kurtulmalığından, kayrasından yoksun bırakmakla sonuçlandı.

Galatyalılar Haberci Pavlos'un yaralarını görmüşlerdi, onları biliyorlardı, bunların nasıl geldiğinden bilgileri de vardı. Mesih'e bağlılığının simgesi idi o yaralar.

Ve yazar geliyor kapanış duasına (6:18). Burada da kayranın önemi gökteki yıldızlar gibi parlamakta. Pavlos'un kayra dileğiyle sonuçladığı mektupların yerleri şöyledir: Rom. 16:20; I Kor. 16:23; II Kor. 13:13; Gal. 6:18; Ef. 6:24; Fil. 4:23; Kol. 4:18; I Sel. 5:28; II Sel. 3:18; I Tim. 6:21; II Tim. 4:22; Titos 3:15; Filimon 25.

Çarpıcı gözlem! Kayra Tanrı'sının uluslara Mesih'in kayrasını tanıtmaya çağırdığı haberci Pavlos, çeşitli yerlerdeki kilise topluluklarına ve inanlı kişilere yazdığı on üç mektubun her birini kayra (**haris**) selamı ve dileğiyle dorukluyor. Kurtarıcı Mesih'in dille anlatılmaz kayrası, ruhunun dokusuna işlemiş. Tanrı'nın Mesih bağlılığında açıklanan kayrası dışında şimdiki yaşam, gelecek yaşam katı karanlıktır.

MEKTUBA İLİŞKİN ÇARPICI GÖZLEMLER

- ◆ Mektupta Tanrı'nın adı yirmi dokuz kez geçmektedir.
- ◆ 'Baba' sözü üç kez. Biri İsa Mesih'e ilişkin, ikisi insana.
- ◆ Tanrı'yla kişisel bağlantı olanaklıdır (2:19; 4:9; 3:26; 4:7).
- ◆ Tanrı evrende belirsiz bir varlık değil, kişinin 'Tanrısı' ve 'Babası'dır (1:1,4; 3:26; 4:5-6). Tanrı günahlıyı kurtarmakla, onu doğrulukla donatmakla ilgilenendir.
- ◆ Tanrı yargıçtır. Çiğnenen yasa O'nun yasasıdır.
- ◆ Doğruluk, hak, adalet aynı sözle anlatılmakta: **dikaiosis**
- ◆ Günah tek bir eylem değil, kötülükler zinciridir.
- ◆ Sürekli günah, sürekli yasa uygulama Tanrı'yla eğlenmektir.
- ◆ İnanlı, ruhsal yasa yoluyla erişemediği özlenen amacı, İsa Mesih'in başarısına bırakır, O'nun kayrasına inanır.
- ◆ Kişi sadece haçta kazanılan doğrulukla övünebilir.
- ◆ Ruhsal yasa **nomos**. Bu ad, **dianemo**, **nemo** (dağıtmak) fiiliyle köken ortaklıktadır. Mektuptaki en önemli sözlerden biridir; tam otuz iki kez konuda yer alır 2:16 (3 kez), 2:19 (2 kez), 3:10 (2 kez), 21 (3 kez), 4:21 (2 kez) ve şu ayetlerde birer kez: 2:21; 3:2,5,11,12,13,17,18,19,23,24; 4:4,5; 5:3,4,14,18,23; 6:2,13).
- ◆ Bu inanlılara Pavlos çeşitli dille sesleniyor:
  - Kardeşlerim (3:15; 5:13; 6:1,18).
  - Siz ruhsal olanlar (6:1)
  - Tanrı Sözü'nde eğitilenler (6:6)
  - İman evinden olanlar (6:10)

Mektuptaki kişisel buyruk seslenişleri:

- "Özgürlüğü beden gereksiz istekleri doğrultusunda kullanmayın" (5:13)
- "Sevgi yoluyla birbirinizin uşağı olun" (5:13)
- "Dikkat edin, birbirinizi yok etmeyesiniz" (5:15).
- "Vaktinizi Ruh yönetiminde geçirin" (5:16)
- "Yaşam yolunda yürüyüşümüz de Ruh uyarınca olsun" (5:25)
- "Böbürlenmeyelim, birbirimizi kışkırtmayalım, birbirimizi kıskanmayalım" (5:26)
- "Siz ruhsal olanlar yumuşak huylulukla onu doğruluğa getirin. Kendi durumunuzu da göz önünde bulundurun" (6:1)
- "Birbirinizin yükünü taşıyın, böylelikle Mesih'in yasasını uygulayın" (6:2)
- "Herkes kendi işini denetlesin" (6:4)
- "... eğitilen, kendindeki yararlı şeylerin tümünü eğitmeniyle paylaşsın" (6:6)
- "Kandırılmayın! Tanrı'yla eğlenilmez" (6:7)
- "İyilikten bezmeyelim" (6:9)
- "Herkese, özellikle iman evinden olanlara yararlı iş yapalım" (6:10)

Sözü edilen kişisel buyruk seslenişleri cinsel bozukluğun, her tür sürtüşmenin, dağıtıcılığın, büyülenişin, başkalarına kolağası kesilmenin, bencilliğin, kabuğuna çekilmenin, eli sıkı olmanın, dikkatsiz tutumun, umutsuzluğun ve ön sırada sakat öğretinin oluşturduğu tehlikelere karşı uyarıdır. Bunların alt edilmesi, İsa Mesih'ten gelen özgürlüğün değerlendirilmesine bağlıdır. Bu özgürlük ruhsal yasadan gelemez. Salt Mesih tarafından sağlanır.

Tanrı hem biricik Oğlu'nu gönderdi, hem de Ruh'u'nu verdi. Ruh'tan on yedi kez söz edilir. Üçü insanın ruhuna ilişkin (3:2; 6:1,18), on dördü Kutsal Ruh'a ilişkindir (3:2,3,5,14; 4:6,29; 5:5,16,17,18,22,25,8; 6:8). Bir kez de *ruhsal* sözü geçer (6:1).

6:11-18'de yazar Pavlos bu geniş kapsamlı konuyu özetlemekte, soyut konuşmadan somut bilgiye geçmekte.

Sorular:

- ◆ 5:16-6:8'de belirtilen çelişkileri gösterin.
- ◆ *Galatyalılar 3:5-14* ile *Romalılar 3:29- 4:17*yi karşılaştırarak benzerlikleri gösterin.
- ◆ Bunları, *Galatyalılar 3:5*'teki sorunun ışığında inceleyin.
- ◆ Bir parçada bulunurken, öbür parçada bulunmayan vurgulama hangisidir?
- ◆ Eski Antlaşma'dan kaç alıntı var? Bunları yazın.